

DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

Ontstaan, organisatie, theoretische achtergrond,
begrippen, regelingen, associaties, lidmaatschapsaanvragen,
overige betrekkingen

door

N.Tiemstra

m.m.v. G. Greidanus en H. Kramer

Interne nota No. 83

INHOUDSOPGAVE

		Blz.
HOOFDSTUK	I ONTSTAAN	5
	1.1. Het probleem	5
	1.2. De Amerikaanse gedachte	6
	1.3. Het plan Mansholt	7
	1.4. Het plan Pflimlin	7
	1.5. Collectieve pogingen tot integratie	8
	1.6. Totstandkoming van de Europese Economische Gemeenschap	9
	1.7. De landbouwstructuur in de deelnemende landen	10
HOOFDSTUK	II INHOUD VAN HET E.E.G.-VERDRAG - THEORETISCHE ACHTERGROND	12
	2.1. Samenvatting van de inhoud van het verdrag	12
	2.2. Theoretische achtergrond	15
HOOFDSTUK	III DE INSTELLINGEN VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP	27
	3.1. De Raad van Ministers	27
	3.2. De Europese Commissie	27
	3.3. Het Europese Parlement	28
	3.4. Het Hof van Justitie	29
	3.5. De gemeenschappelijke diensten	29
	3.6. Consultatieve organen	29
	3.6.1. Het Economisch en Sociaal Comité	29
	3.6.2. Het Raadgevend Comité van Vervoersdeskundigen	30
	3.6.3. Het Monetaire Comité	30
	3.6.4. Het Comité voor Conjuncturele Politiek	30
	3.6.5. De Controle Commissie	30
	3.7. De Europese Investeringsbank	30
	3.8. Het Europese Ontwikkelingsfonds	31
	3.9. Het Europees Sociaal Fonds	31
	3.10. De financiën der gemeenschappen	32
HOOFDSTUK	IV DE EERSTE ETAPPE (1-1-58 - 1-1-62)	33
	4.1. Algemeen	33
	4.1.1. De afbraak der tarieven	33
	4.1.2. Kwantitatieve beperkingen	35
	4.1.3. Het vrije verkeer van werknemers	35
	4.1.4. Het recht van vestiging	36
	4.1.5. Het vrij verrichten van diensten	36
	4.1.6. Het vrije verkeer van kapitaal	36
	4.1.7. Gelijke mededingingsvoorwaarden	37
	4.1.8. Gelijke beloning voor mannen en vrouwen	38
	4.1.9. Gemeenschappelijke handelspolitiek	38
	4.1.10. Vervoersbeleid	38
	4.2. De landbouw	38

		Blz.
HOOFDSTUK	V DE TWEEDE ETAPPE (1-1-62 - 1-1-66)	42
	5.1. De aanvang	42
	5.2. Afzonderlijke regelingen	49
	5.2.1. Granen	49
	5.2.1.1. Zachte tarwe	49
	5.2.1.2. Harde tarwe	52
	5.2.1.3. Voedergranen	52
	5.2.2. Varkensvlees	53
	5.2.2.1. Invoer uit derde landen	53
	5.2.2.1.1. Nederland	53
	5.2.2.1.2. Andere lidstaten	54
	5.2.2.2. Intercommunautair verkeer	54
	5.2.2.3. Export naar derde landen	55
	5.2.3. Eieren	55
	5.2.3.1. Invoer uit derde landen	55
	5.2.3.2. Intercommunautair verkeer	56
	5.2.4. Slachtpluimvee	57
	5.2.5. Groenten en fruit	57
	5.2.5.1. Kwaliteitsnormen	57
	5.2.5.2. Intercommunautair verkeer	58
	5.2.5.3. Handelsverkeer met derde landen	59
	5.2.6. Wijn	60
	5.2.7. Zetmeelsector	61
	5.2.8. Komende regelingen	62
	5.2.8.1. Rundvlees	63
	5.2.8.2. Rijst	64
	5.2.8.3. Suiker	64
	5.2.8.4. Zuivelprodukten	65
	5.2.8.5. Oliën en vetten	70
HOOFDSTUK	VI DE E.E.G. EN DE GEASSOCIEERDE GEBIEDEN	72
	6.1. Inleiding	72
	6.2. De Associatieovereenkomst met de Afrikaanse landen	72
	6.3. Associaties met niet-Afrikaanse landen	74
	6.4. Griekenland	75
	6.5. Suriname	75
	6.6. Nederlandse Antillen	76
	6.7. Associatieaanvragen	76
	6.7.1. Joegoslavië	76
	6.7.2. Oostenrijk, Zweden en Zwitserland - Spanje	76
	6.7.3. Portugal	78
	6.7.4. Turkije	78
HOOFDSTUK	VII LIDMAATSCHAPSAANVRAGEN	79
	7.1. Verenigd Koninkrijk	79
	7.2. Ierland	82
	7.3. Denemarken	82
	7.4. Noorwegen	82
HOOFDSTUK	VIII ISRAËL EN DE E.E.G.	83
HOOFDSTUK	IX LATIJNS AMERIKA EN DE E.E.G.	84
	GERAADPLEEGBE LITERATUUR	87
	TREFWOORDENREGISTER	91

HOOFDSTUK I

ONTSTAAN

1.1. Het probleem

De behoeften der mensen zijn in het algemeen onbeperkt en de middelen ter bevrediging van die behoeften zijn schaars. In alle tijden heeft de mens, bewust of onbewust, zijn handelingen zo veel mogelijk afgestemd op dit feit.

Door de geschiedenis van het economisch denken loopt als een duidelijk zichtbare draad het allocatievraagstuk: de originaire produktiefactoren natuur (grond) en arbeid en de daarmede voortgebrachte kapitaalgoederen moeten, gegeven hun relatieve schaarste, ter bevrediging van de meest dringende behoeften worden aangewend en wel zodanig dat een zo waardevol mogelijke produktie tegen een zo gering mogelijke inbreng van produktiefactoren wordt verkregen. De waarde van die produktiefactoren nu, wordt gemeten door het beste alternatieve gebruik dat men van die produktiefactoren had kunnen maken indien de betrokken eenheid produkt niet zou zijn voortgebracht.

De mogelijkheden aan bovengenoemde voorwaarde te voldoen zijn voor een deel afhankelijk van de structuur van het economische leven. In vele leerstukken der economische theorie is betoogd dat de optimale produktieomstandigheden het meest zullen worden benaderd indien de produktiefactoren (althans excl. de grond) zich vrij zouden kunnen bewegen, of - wat een andere benaderingswijze is - indien de internationale handel geen belemmeringen zou ondervinden. Deze handel is oorspronkelijk ontstaan door de praktische onmogelijkheid bepaalde produkten in zekere landen voort te brengen. Later werden ook goederen ingevoerd die het importerende land zelf voortbracht of zou kunnen voortbrengen. Wij raken hier het vraagstuk der specialisatie. In het algemeen kunnen wij zeggen, dat internationale handel gewenst is indien de prijsverhoudingen in bepaalde landen verschillen en het prijsverschil groter is dan de transportkosten. Verschillen in relatieve waarden der goederen wil zeggen dat de relatieve schaarste van de produktiefactoren verschilt. En aangezien het in de praktijk onmogelijk is de produktiefactoren op die plaatsen te verenigen waar ze het nuttigst kunnen worden ingezet, vervangt de internationale handel in feite de internationale mobiliteit van de produktiefactoren. De landen gaan zich specialiseren op de voortbrenging van die goederen die daar relatief goedkoop zijn, die dus produktiefactoren vragen die het land betrekkelijk overvloedig bezit. Hiermede wordt de welvaart in de wereld in hoge mate gediend.

De praktijk van het economische leven leert echter anders. Kwantitatieve invoerbepalingen en invoerrechten hebben reeds enkele tientallen jaren de idee van een optimale produktie tot een ver verwijderd en vaag ideaal gemaakt.

Na de Tweede Wereldoorlog is echter in wat men het vrije westen is gaan noemen, de integratiegedachte (integratie wil zeggen: het samen-

voegen van zelfstandige delen tot één groter geheel) sterk gaan leven. De V.S. zagen, in verband met de communistische dreiging en het eigen produktie-potentieel gaarne een welvarend Europa. In West-Europa zelf stond men open voor de stimulerende invloed van industriële expansie en hield men rekening met een structureel en blijvend tekort aan brood- en voedergranen, oliën en vetten en een nog lang aanhoudend tekort aan andere voedingsmiddelen. Aard en omvang van de industriële produktie zouden, indien geen speciale voorzieningen zouden worden getroffen, na het bevredigen van de door de oorlog ontstane extra vraag, de druk ondervinden van talloze handelsbelemmeringen. Een duidelijke verhoging van de welvaart leek slechts mogelijk door integratie.

1.2. De Amerikaanse gedachte

De drijvende kracht voor het tot stand komen van meer economische eenheid in Europa ging aanvankelijk uit van de regering van de Verenigde Staten. Vastgesteld werd dat de door Amerika op ruime schaal verleende hulp door de afzonderlijke landen zodanig werd gebruikt, dat daarmee in feite het fundament voor een nieuwe concurrentiestrijd tussen de Europese landen werd gelegd. Dit zou in strijd zijn met de in de vorige paragraaf genoemde Amerikaanse zienswijze. Daarom werd aan de Marshall-hulp door middel van de oprichting van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking (O.E.E.S. 1)) een plan tot vrijmaking van de intereuropese handel gekoppeld. Het slagwoord werd: liberalisatie.

- 1) De Organisatie voor Europese Economische Samenwerking (O.E.E.S.) werd in 1948 opgericht met als zetel Parijs. Ze omvatte achttien Europese landen (incl. Turkije). Haar primaire taak was het opstellen van programma's en het verstrekken van gegevens die de Economic Co-operation Administration (E.C.A.), executive van het Europese Herstel Programma, voor haar taak nodig had. Voorts stelde de O.E.E.S. rapporten op ten behoeve van het Amerikaanse Congres betreffende de economische ontwikkeling der deelnemende landen. Daarnaast zou de O.E.E.S. zich ontwikkelen tot een centrum van duurzame Europese samenwerking op economisch gebied. Sinds juni 1950 behoorden de V.S. en Canada tot de O.E.E.S. als geassocieerde leden. Op 14 december 1960 tekenden de achttien O.E.E.S.-leden en de V.S. en Canada de Conventie van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (O.E.S.O.), waardoor laatstgenoemde organisatie de O.E.E.S. in feite opvolgde. De Conventie trad 30 september 1961 in werking. De doeleinden zijn enerzijds van conjunctuur- en financieel-monetair-politieke aard (een zo groot mogelijke groei met een stijgende levensstandaard, financiële stabiliteit). Anderzijds hebben zij betrekking op de handelspolitiek (bijdrage tot de expansie van de wereldhandel op een multilaterale, niet-discriminatieve basis) en op de ontwikkeling, mede van niet-lidstaten. Om de gestelde doeleinden te bereiken, handhaaft de Conventie dezelfde methoden en procedure als die van de O.E.E.S., met name de unanimiteitsregel (art. 6).

Hieronder dient men te verstaan het uit de weg ruimen van handelsbelemmeringen in de vorm van vermindering, resp. afschaffing van de invoercontingenteringen (dus niet expliciet; verlaging der invoertarieven). Het gewenste, in etappes te bereiken einddoel werd niet geheel bereikt. Een groot bezwaar van het liberalisatieschema was o.a. dat de rogeringshandel er geheel buiten viel.

1.3. Het Plan Mansholt

Op het gebied van de landbouw trok een plan van de toenmalige Nederlandse minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, S.L. Mansholt, de aandacht. Uitgaande van de in paragraaf 1.1. al neergelegde gedachte van een structureel en blijvend tekort aan brood- en voedergranen, oliën en vetten, constateerde hij dat verschillende landen maatregelen hadden genomen die leidden tot een verwijdering van het productieoptimum. Door het scheppen van een prijsniveau dat hoger was dan dat van de wereldmarkt konden tekorten in het ene land niet worden gecompenseerd door overschotten in het andere. Mansholt dacht aan:

- een onderling vrij ruilverkeer;
- een marge waarbinnen de prijs van ieder produkt zou kunnen fluctueren (internationale intereuropese prijs);
- een gemeenschappelijke controle van de importen uit derde landen en van de voorraadhouding;
- heffingen op importgoederen om, bij afwezigheid van een uniforme prijs in de deelnemende landen, het prijsverschil met het eigen goed te nivelleren en te storten in een apart landbouwfonds ter financiering van technische verbeteringen waar zulks nodig mocht zijn;
- een Europese Landbouwcommissie met vast omschreven bestuursbevoegdheden die verantwoordelijk zou zijn aan een door de deelnemende landen te benoemen Raad van Ministers.

1.4. Het Plan Pflimlin

Een ander plan op het gebied van de landbouw dat bekendheid kreeg, was opgesteld door de toenmalige Franse minister van landbouw, Pflimlin. De essentie van dit plan, dat eveneens sterk op de veronderstelling van een langdurig tekort aan bepaalde voedingsmiddelen steunde, luidt:

- produkten waaraan een tekort bestond, zouden ter beschikking van alle deelnemende landen komen;
- voor de overige produkten zou een gemeenschappelijke niet-protectivistische productie-, uitvoer- en voorraadpolitiek komen;
- voor alle produkten zou door de zich aaneensluitende landen een gemeenschappelijke in- en uitvoerpolitiek jegens derde landen moeten worden gevoerd.

Ten aanzien van een geleidelijke éénwording van de markten beval het plan aan te beginnen met suiker, tarwe, wijn en zuivelprodukten.

1.5. Collectieve pogingen tot integratie

De Europese integratie is niet het resultaat van een handelsakkoord of een economische overeenkomst zonder meer. Ze is ook niet het werk van één man. Ze vormt een onderdeel van een ruimere politieke constructie waarmede op 9 mei 1950 is aangevangen door Robert Schumann en Jean Monnet. Men moet de Europese integratie daarnaast zien als de uitdrukking van groeiende vastberadenheid van een aantal volken door het instellen van een economische gemeenschap de fundamenteën te leggen voor een groter en hechter samengaan.

De in de paragrafen 1.3. en 1.4. genoemde plannen hadden de verdienste de discussie voor een integratie van de Europese landbouw op gang te hebben gebracht. Nadat op een ander vlak met de oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (E.G.K.S.) op 18 april 1951 in dit verband een belangrijke stap voorwaarts was gemaakt ¹⁾, werd op

- 1) De Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal is als supra-nationale institutie tot stand gekomen op 18 april 1951 op aandringen van de toenmalige Franse Minister van Buitenlandse Zaken Robert Schumann.

Leden zijn de landen van "klein-Europa": België, de Duitse Bondsrepubliek, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland. Het verdrag is op 25-VII-52 in werking getreden voor de duur van 50 jaar.

De kern van het Verdrag wordt gevormd door de gemeenschappelijke markten

1. voor kolen, erts en schroot sedert 10-II-53;
2. voor staal sedert 1-V-53;
3. voor edelstaal sedert 1-VIII-54.

De doeleinden zijn:

- a. afschaffing van in- en uitvoerrechten en van kwantitatieve restricties ten aanzien van het onderlinge goederenverkeer tussen de zes landen;
- b. afschaffing van beperkingen in het betalingsverkeer betreffende kolen en staal;
- c. afschaffing van de discriminatie ten aanzien van kopers en tarieven.

Prijslijsten moeten van tevoren worden vastgesteld en gepubliceerd door de lidstaten zelf. Prijsonderbiedingen zijn nagenoeg uitgesloten.

Op de markt moeten normale concurrentieverhoudingen gelden.

De tenuitvoerlegging van het Verdrag geschiedt door de volgende organen:

de Hoge Autoriteit, bestaande uit negen leden. Ze heeft verordende bevoegdheid;

het Raadgevend Comité;

de Bijzondere Raad van Ministers. Deze treedt coördinerend op tussen de Hoge Autoriteit en de afzonderlijke regeringen;

de Gemeenschappelijke Vergadering. Deze uit 142 leden bestaande Vergadering oefent politieke controle uit op de Hoge Autoriteit; het Hof van Justitie.

25 maart 1952 de eerste conferentie over de integratie van de West-europese landbouw ("Pool vert") tussen vijftien landen in Parijs geopend. In februari 1953 spraken de zes landen van Klein-Europa zich voor een gemeenschappelijke Europese markt uit. Op 16 maart van dat jaar kwam de grote groep (inmiddels uitgegroeid tot zeventien landen) weer in conferentie bijeen. Aangezien de landbouw zich in de betrokken landen in zeer verschillende omstandigheden bevond, waren de meningen verdeeld. België, de Duitse Bondsrepubliek, Frankrijk, Luxemburg, Oostenrijk, Spanje en Turkije voelden voor een zeer nauw samengaan. Groot-Brittannië, Ierland, Noorwegen, Portugal, Zweden en Zwitserland voelden niet voor een afzonderlijk Europa met interne preferenties en met afzonderlijke, van de Wereldmarkt afwijkende prijzen. Denemarken, Griekenland, Italië en Nederland namen een tussenpositie in. Nederland voelde aanvankelijk voor integratie van de Westeuropese landbouw onder leiding van een supranationaal orgaan, maar kon zich er, in verband met het Britse standpunt, later mee verenigen dat de verdere bestudering van het integratievraagstuk aan de O.E.E.S. werd gedelegeerd. Hoewel geen positieve resultaten werden bereikt, heeft in deze periode de "Groupe de travail" met deze conferentie (later "Comité intérimaire" geheten) een aantal nuttige studies verricht inzake de produktie, het verbruik, de buitenlandse handel en institutionele vraagstukken. Uit een enquête bleek o.a. dat ook binnen de bovengenoemde groeperingen de meningen verdeeld waren. Zo bestonden er onder de voorstanders van "Europa-prijzen" grote verschillen van opvattingen terzake. De feitelijke breuk kwam bij de vraag in welk organisatorisch verband de deelnemende landen de bereikte resultaten en de diverse problemen verder zouden moeten hanteren, resp. oplossen. Feitelijk zijn drie redenen voor de mislukking van de conferentie aan te wijzen:

- a. de geïsoleerde behandeling van de landbouwsector;
- b. de grote groep deelnemers;
- c. de zeer uiteenlopende politieke instelling van de deelnemende landen.

1.6. Totstandkoming van de Europese Economische Gemeenschap

Intussen legden de zes landen van de E.G.K.S. zich niet bij deze mislukking neer. In 1953 was de E.G.K.S. in werking getreden. Op de conferentie te Messina in juni 1955 werd een werkcommissie onder voorzitterschap van minister Spaak ingesteld. Deze arbeid resulteerde in april 1956 in het zg. Rapport van Brussel, waarin de zes landen zich principieel uitspreken voor de instelling van een gemeenschappelijke markt in de betrokken landen.

Groot-Brittannië, enerzijds omgeven door de Commonwealth-preferenties, maar anderzijds naar zijn inzicht bedreigd in zijn continentale handelsbelangen, bracht het zg. Macmillan-plan uit. Op grond hiervan stelde de Ministerraad van de O.E.E.S. in juli 1956 een werkgroep in om na te gaan of het mogelijk zou zijn een Europese vrijhandelszone te vormen. De leden-landen ervan zouden jegens de zes landen van Klein-Europa buitentarieven (hieronder te verstaan: invoerrechten op produkten uit andere landen) hanteren, die geleidelijk tot nul zouden worden

teruggebracht. Jegens derde landen zouden de buitentarieven autonoom door iedere lidstaat van de vrijhandelszone worden vastgesteld. Groot-Brittannië wilde daarenboven de gehele landbouw uitsluiten. In november 1958 liep het overleg terzake vast. Onder de stimulerende invloed van het Verenigd Koninkrijk werden daarna besprekingen gevoerd over een kleine vrijhandelszone buiten de E.E.G.-landen. In november 1959 werd in Stockholm de tekst van een overeenkomst tot instelling van de Europese Vrijhandels Associatie (E.V.A.) geparafeerd door Denemarken, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland. Deze ratificatie volgde in mei 1960. De landbouw werd uitgesloten.

Inmiddels was de Europese Economische Gemeenschap (E.E.G.) een feit geworden; op 25 maart 1957 hadden de delegatieleiders van de zes landen van Klein-Europa het oprichtingsverdrag te Rome getekend. Op 1 januari 1958 trad het Verdrag in werking. Er werd voorzien in een overgangstijd van 12 tot ten hoogste 15 jaar, gedurende welke periode één markt binnen de deelnemende landen tot stand zal worden gebracht.

1.7. De landbouwstructuur in de deelnemende landen

Het is dienstig, alvorens iets dieper in te gaan op de doelstellingen van de E.E.G. en de theoretische achtergrond ervan, een summier overzicht te geven van de landbouwstructuur in de deelnemende landen op het tijdstip waarop het E.E.G.-verdrag in werking trad.

Nederland is met Denemarken het belangrijkste agrarische exportland van West-Europa. Nederland heeft slechts een tekort aan brood- en voedergranen, oliën en plantaardige vetten. Uit de voedergranen worden in de veehouderij z.g. veredelingsprodukten (bacon, varkensvlees, eieren) voortgebracht. Deze vormen met boter, kaas, melkprodukten, groenten, fruit, bloembollen, consumptie- en pootaardappelen de belangrijkste uitvoerprodukten van de landbouw. Nederland heeft, in de crisisjaren en verder na de Tweede Wereldoorlog een veelomvattend en centraal geleid marktsysteem voor agrarische produkten ingevoerd. (prijs- en afzetgaranties, oppervlakteregelingen, Landbouw-Egalisatiefonds, Zuivelfonds, Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, minimum prijsregelingen voor tuinbouwprodukten). De regelingen zijn van dien aard dat aanpassing aan de steeds veranderende omstandigheden op de wereldmarkt mogelijk is.

België en Luxemburg zijn door een economische unie (waarop in het volgende hoofdstuk wordt ingegaan) nauw samen verbonden. Een volledige economische unie met Nederland, de finale fase van de Benelux, is nooit volledig bereikt. Er is nog steeds een grote invoerbehoefte aan agrarische produkten, vooral veredelingsprodukten die Nederland kan leveren. Door betrekkelijk eenvoudige maatregelen aan de grens, waaronder in het bijzonder een stelsel van minimumprijzen, heeft België, een ontwikkeld industrieland met een belangrijke landbouwsector, zijn landbouw tegen storende externe invloeden weten te beschermen.

De zeer versnipperde Luxemburgse landbouw, die met hoge produktiekosten werkt, geniet een grotere bescherming.

De belangrijkste agrarische importprodukten van België en Luxemburg zijn brood- en voedergranen (z.g. 1) resp. 68 en 39% (waarop de vleesproduktie steunt die voor een groot deel in de eigen behoefte voorziet), melk en zuivelprodukten, met name kaas (z.g. 90%), oliën en vetten. Bij de agrarische export is eigenlijk alleen suiker (z.g. 122%) van belang.

De agrarische produktie van de Duitse Bondsrepubliek voorziet voor een belangrijk deel in de voedselbehoefte van de eigen bevolking. Werkelijke structurele tekorten zullen er vermoedelijk slechts blijven bestaan aan brood- en voedergranen (z.g. resp. 83 en 67%) (althans bij handhaving van de huidige grenzen), plantaardige vetten en - in geringe mate - suiker (z.g. 90%). Gegeven de hoge levensstandaard moet voorlopig nog wel met een importbehoefte aan voedingsmiddelen rekening worden gehouden, waarbij de Bondsrepubliek na Groot-Brittannië het grootste invoerland van voedingsmiddelen van Europa is. De landbouwpolitiek tendeeft sterk tot bescherming van de landbouw. Er wordt gestreefd naar vergroting van de produktie en naar rationalisatie. Het kostenniveau van de Duitse landbouw ligt hoger dan dat van de omringende landen. De omvang van het kleine boerenbedrijf vormt er een groot vraagstuk.

Frankrijk bezit van de E.E.G.-landen de grootste oppervlakte cultuurgrond. In het noorden en midden (als grens kan men zich de Loire denken) is de landbouw enigszins te vergelijken met die in de Benelux. Rationalisatie is er zeker mogelijk. In het zuiden en op het centrale plateau bemoeilijken natuurlijke hindernissen rationele landbouw aanzienlijk. De regionale verschillen zijn in Frankrijk zeer groot. De Franse landbouw kent in het algemeen drie grote vraagstukken:

- a. rationalisatie, waardoor de prijzen van de voedingsmiddelen aan het inkomenspeil der stedelijke bevolking kunnen worden aangepast;
- b. eventuele overschotten die bij produktie-uitbreiding ontstaan moeten zodanig worden geëxporteerd dat ze de betalingsbalans niet in gevaar brengen;
- c. de voortbrenging van produkten die niet door export tot waarde kunnen worden gebracht, moet worden beperkt tot een omvang die op lange termijn gezien, in overeenstemming is met de ontwikkeling van de vraag (hierbij moet met name worden gedacht aan het produkt wijn).

Sinds 1949 zijn drie moderniseringsplannen opgesteld, maar op nagenoeg alle terreinen, zoals rationalisatie, voorlichting, landbouwonderwijs, herverkaveling, overgang van staatsmarkt (voor vele gewassen waaronder granen) naar vrije markten, moeten sprekende resultaten nog worden bereikt. De Franse gedachten gaan in de richting van een uitbreiding van de eigen graanbouw in E.E.G.-verband, waardoor de E.E.G. in meerdere mate afhankelijk zou worden van de wereldmarkt. Voorshands echter, komt van al het graan dat in de E.E.G. wordt geproduceerd (1960/61 ca. 53 mln. ton) slechts 27 mln. ton in de handel (de rest vindt bestemming als

1) z.g. = zelfvoorzieningsgraad 1958/60,

zaaigraan - bijna 3 mln.-, boerenbrood - ruim 3 mln. - en veevoer - 20 mln.). De importbehoefte van bijna 14 mln. ton betekent 1/3 van de totale E.E.G.-graanhandel. Frankrijk exporteerde in 1960/61 slechts 1,5 mln. ton tarwe, ruim 1 mln. ton gerst en ruim 0,8 mln. ton mais. De uit derde landen door de Gemeenschap geïmporteerde voedergranen bezitten een hogere voederwaarde dan de Europese produkten. Dit houdt een rechtstreekse consequentie voor de veredelingsproductie in. Wat het consumentengraan betreft, profereert de Westeuropese consument de harde, buitenlandse tarwe boven het eigen produkt dat een geringere bakwaarde bezit.

Italië ziet zich gesteld tegenover een gering percentage werkelijk produktieve landbouwgrond, een agrarische overbevolking, een grote behoefte aan kapitaal, een ongelijke verdeling van het grondbezit, het ontbreken van een goede wetgeving dienaangaande en het gebrek aan evenwicht tussen het noorden en zuiden van het land met betrekking tot de industriële ontwikkeling van de natuurlijke hulpbronnen. In verband met de nog lage levensstandaard voorziet de eigen landbouwproductie bijna geheel in de vraag. Alleen ten aanzien van verschillende oliën en vetten en van varkensvlees (z.g.¹⁾ 91%) en rundvlees (z.g. 78%), zijn er tekorten. Groenten (z.g. 117%), fruit (z.g. 134%), rijst en wijn zijn de belangrijkste uitvoerprodukten waarvoor Italië zo groot mogelijke exportkansen nastreeft.

HOOFDSTUK 2

INHOUD VAN HET E.E.G.-VERDRAG - THEORETISCHE ACHTERGROND

2.1. Samenvatting van de inhoud van het Verdrag

In art. 9 van het Verdrag wordt gesteld dat de Gemeenschap is gevestigd op de douane-unie welke zich uitstrekt over het gehele goederenverkeer en welke het verbod medebrengt van in- en uitvoerrechten en van alle heffingen van gelijke werking in het verkeer tussen de lidstaten onderling alsmede de invoering van een gemeenschappelijk douanetarief voor hun betrekkingen met derde landen.

In invoerrechten van ieder land op produkten uit ieder der vijf partnerlanden zullen geleidelijk worden afgeschaft en wel gedurende een periode van 12 jaar, verdeeld in drie etappes van vier jaar. De tweede etappe is inmiddels in 1962 ingegaan.

De invoerrechten op produkten uit deze landen (de z.g. buitentarieven) zullen gemeenschappelijk worden vastgesteld. In de eerste titel, tweede afdeling, wordt rekening gehouden met de eisen die de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel (G.A.T.T.)²⁾ stelt, nl. dat het nieuwe buitentarief geen grotere beperkingen aan de handel mag opleggen dan de druk der oorspronkelijke nationale rechten in het algemeen deed. Aldus wordt voorkomen, dat de geschapen voorkeurspositie tot een actieve discriminatie voert ten nadele van de niet tot de douane-unie toetredende landen.

De artt. 30 en 34 bepalen, dat de kwantitatieve in- en uitvoerbe-

1) z.g. = zelfvoorzieningsgraad 1958/60.

2) zie pag. 33.

parkingen in het handelsverkeer niet zijn goorloofd. De uitvoercontingenten tussen de zes landen zullen aan het einde van de eerste etappe geheel zijn verdwenen.

Het is dienstig de samenvatting op dit punt even te onderbreken voor een nadere toelichting. In de eerste plaats moet men onderscheiden: een douane-unie en een economische unie. Het Verdrag spreekt van een douane-unie. Een dergelijk samengaan impliceert het afbreken van onderlinge invoerrechten en kwantitatieve restricties; er komt een gemeenschappelijk buitentarief waarvan de inkomsten volgens een tevoren vastgestelde formule zullen worden verdeeld.

De E.E.G. is echter méér dan een douane-unie. In feite zou men moeten spreken van een economische unie; deze laatste vorm van samengaan houdt bovendien in een vrij verkeer van produktiefactoren en doorgaans wordt er een gemeenschappelijke conjunctuur-, fiscale, monetaire en sociale politiek gevoerd. Er kan tenslotte sprake zijn van een supranationaal gezag welks beslissingen op bepaalde gebieden door de deelnemende regeringen dienen te worden erkend.

Een gedetailleerder onderscheid heeft de auteur Balassa gegeven. Wat hier economische unie is genoemd, vat hij op als volledige economische integratie. Daaraan vooraf kunnen twee "lagere" stadia optreden: de gemeenschappelijke markt (douane-unie + een vrij verkeer van produktiefactoren) en de economische unie (een gemeenschappelijke markt plus enige harmonisatie van bepaalde onderdelen der economische politiek). Indien wij in het vervolg spreken van een economische unie, bedoelen wij de hoogste vorm van integratie.

Ter wille van de volledigheid zij hier nog vermeld dat ook bij een vrijhandelszone sprake is van een overeenkomst tussen een aantal landen met verschillende invoerrechten om deze rechten in het onderlinge goederenverkeer af te schaffen. Hierbij moet dan vaststaan dat de goederen inderdaad uit de betrokken landen afkomstig zijn. Er worden daartoe certificaten van oorsprong uitgereikt. Een vraagstuk in dit verband is dat er maar weinig goederen zijn die voor 100% in het binnenland zijn vervaardigd. In de regel worden twee criteria gehanteerd om te bepalen of een goed zijn oorsprong binnen of buiten de zone heeft:

- 1e. de percentageregels aangevuld met een grondstoffenlijst (een goed verkrijgt originestatus indien het percentage grondstoffen van buiten de zone afkomstig, uitgedrukt in de eindprijs van het goed, lager is dan een nader te bepalen percentage);
- 2e. het z.g. bewerkingscriterium. Indien het goed een bepaalde, op een lijst voorkomende bewerking heeft ondergaan, verkrijgt het op grond daarvan de originestatus. Verder behoudt iedere lidstaat zijn eigen tarieven ten aanzien van landen die geen deel uitmaken van het vrijhandelsgebied.

Dat de E.E.G. een economische unie zal zijn blijkt uit het volgende.

Het Verdrag bevat een regeling dat er aan het eind van de derde etappe in het E.E.G.-gebied een vrije beweeglijkheid moet zijn van arbeidskrachten, het diensten- en het kapitaalverkeer. Ook het spoorweg-, straat- en binnenscheepvaartverkeer (en eventueel het zeescheepvaart- en luchtverkeer) tussen de zes landen zal geheel vrij moeten worden;

aan het eind van de tweede stappe zal iedere discriminatie op dit gebied moeten zijn verdwenen.

Een vrije concurrentie zal worden bevorderd:

in de eerste plaats door de overheidshulp welke in de lidstaten aan het bedrijfsleven wordt verstrekt, zodanig aan banden te leggen, dat de vrije concurrentie tussen de landen onderling niet langer wordt vervalst;

in de tweede plaats door een aantal wettelijke regelingen in de zes landen te nivelleren (waaronder de arbeidsvoorwaarden, belastingen en sociale wetgeving).

Er zal een gemeenschappelijke financiële, monetaire, handels- en conjunctuurpolitiek komen.

Aan de landbouw in de E.E.G. is een aparte titel, bestaande uit tien artikelen gewijd. In het eerste van deze artikelen (38) worden landbouw, veeteelt en visserij uitdrukkelijk in hun gehele omvang bij de gemeenschappelijke markt getrokken.

Omtrent de positie van de landbouw en de handel in landbouwprodukten wordt de kern van het Verdrag gevormd door de beperking, dat de werking en de ontwikkeling van de gemeenschappelijke markt voor de landbouwproductie gepaard dienen te gaan met de totstandkoming van een gemeenschappelijk landbouwbeleid, hetgeen zich tijdens de overgangsperiode moet voltrekken (art. 40, lid 1). Als institutionele vormen van gemeenschappelijk landbouwbeleid noemt het Verdrag naar gelang van de produkten (art. 40, lid 2):

- a. gemeenschappelijke regels inzake mededinging;
- b. verplichte coördinatie van de verschillende nationale marktorganisaties;
- c. een Europese marktorganisatie.

Als marktregelende maatregelen noemt het Verdrag, zonder een limitatieve opsomming te geven (art. 40, lid 3):

- a. prijsregelingen;
- b. subsidies zowel voor de produktie als voor het in de handel brengen der verschillende produkten;
- c. systemen van voorraadvorming en opslag;
- d. gemeenschappelijke voorzieningen voor de stabilisatie van de in- of uitvoer;

mits deze maatregelen elke discriminatie tussen producenten en verbruikers van de gemeenschap uitsluiten en geen verdere strekking hebben dan het nastreven van (art. 39):

1. het bevorderen van de produktiviteit van de landbouw;
2. het verzekeren van een redelijke levensstandaard aan de landbouwbevolking;
3. het stabiliseren der markten;
4. het veiligstellen der voorziening;
5. het verzekeren van redelijke prijzen bij levering aan verbruikers.

Bij het genoemde onder a t/m d zal rekening moeten worden gehouden met:

- a. de bijzondere aard van het landbouwbedrijf;
- b. de noodzaak de dienstige aanpassingen geleidelijk te doen verlopen;
- c. het feit dat de landbouwsector in de lidstaten nauw is verweven met de gehele economie.

Ter uitvoering der te treffen voorzieningen kunnen één of meer agrarische oriëntatie- en garantiefondsen in het leven worden geroepen (art. 40, lid 4).

Het Verdrag voorziet voorts in o.a. gemeenschappelijke acties inzake het landbouwkundig onderzoek, de beroepsopleiding, voorlichting en ontwikkeling op de gebieden van produktie en verbruik (art. 41).

Verder worden in de landbouwtitel de algemene bepalingen omtrent de mededinging (artt. 85 t/m 94) in meer of mindere mate buiten werking gesteld en wordt voorzien in de mogelijkheid steun te verlenen (art. 42):

- a. ter bescherming van door structurele of natuurlijke omstandigheden benadeelde bedrijven;
- b. in het kader van economische ontwikkelingsplannen.

Bij punt 1 zou kunnen worden opgemerkt dat het bepaald niet alleen gaat om produktiviteitsverhoging door vermindering van het aantal personen dat in de landbouw werkzaam is. In de Duitse Bondsrepubliek b.v. is de verbetering van het inkomen per hoofd van de agrarische beroepsbevolking ondanks tamelijk sterke protectie maar voor ongeveer een vijfde deel te danken aan prijsverhoging en produktievergroting, maar voor meer dan de helft aan genoemde migratie. De daling van het aantal in de landbouw werkzame personen bedroeg van 1951-1959 in

Duitse Bondsrepubliek	21%
Italië	14%
Nederland	17%

Bij punt 2 moet in het oog worden gehouden dat het bruto binnenlands produkt per hoofd van de beroepsbevolking gemeten in % van het bruto binnenlands produkt van de totale beroepsbevolking, op het ogenblik nog een weinig opwekkend beeld vertoont. Voor 1959 zijn enkele cijfers: Duitse Bondsrepubliek 52

Italië	59
Nederland	86

2.2. Theoretische achtergrond

Een vrij verkeer van goederen en diensten, eventueel van de produktiefactoren arbeid en kapitaal, leidt theoretisch tot een optimale bestemming der produktiefactoren, tot een produktie die de welvaart het meeste bevordert. Nu geldt deze theorie onder de volgende voorwaarden:

- a. volledige mededinging op de internationale goederenmarkten;
- b. de aanbiedingsprijs van de internationaal verhandelde goederen wordt bepaald door de kosten van de laatst voortgebrachte eenheid (de grenskosten);

- c. de produktiefactoren worden beloond naar hun grensproduktiviteit, d.i. de opbrengst van de laatst toegevoegde eenheid arbeid, grond en kapitaal.

In de praktijk benaderen slechts weinig markt vormen die van volledige mededinging; aan de voorwaarden hiervoor: a. volkomen markt (homogene waar, volledige marktkennis en communicatie), b. atomistische concurrentie aan beide zijden van de markt (zeer vele aanbieders en vragers), wordt doorgaans niet (geheel) voldaan. De redenen hiervan zijn het bestaan van merkartikelen, de onoverzichtelijkheid en de ligging der markten, de sterk variërende aantallen aanbieders en vragers en de wijzen waarop dezen zich samenbundelen. Voorts bestaan er op het gebied der inkomensverdeling collectieve arbeidsovereenkomsten, pachtregelingen, ondernemersovereenkomsten, sociale regelingen.

Indien echter gaandeweg aan bovengenoemde voorwaarden zou worden voldaan, zal economische integratie zich, indien binnen het betrokken gebied ergens een produktiefactor een relatief lage beloning ontvangt, manifesteren door migratie van deze factor of door een toenemende vraag naar de met behulp van deze factor te produceren goederen, waardoor na verloop van tijd de tendentie tot een gelijke relatieve factorbeloning aan de dag treedt. Het heeft derhalve geen zin aan integratie de voorwaarden te verbinden van gelijke prijzen voor de goederen en gelijke beloningen voor de produktiefactoren. Een dergelijke gelijkheid zal een gevolg zijn van vrij handelsverkeer. Wel zijn belangrijk de onderscheidene opvattingen met betrekking tot de verdeling van het nationale inkomen.

Het is begrijpelijk, dat ergens met integratie moet worden begonnen, m.a.w. dat er eerst sprake zal zijn van regionale integratie. Daarbij is het van groot belang dat een dergelijke partiële integratie niet eindigt in protectie van een aantal bedrijfstakken die met zeer hoge kosten werken door een rationaliserend werkende concurrentie van niet-aangesloten landen te weren met behulp van hoge buitentarieven. Het ideaal van de produktie op de juiste plaats vraagt een mondiale aanpak, waarbij de huidige vormen van economische integratie steeds zullen moeten worden verruimd.

In de Gemeenschap zal o.m. een gemeenschappelijke financiële, monetaire en conjunctuurpolitiek komen.

Een gezonde economische ontwikkeling vraagt een voldoende hoog niveau van investeringen. Deze investeringen steunen (in hoge mate) op de besparingen die afkomstig zijn van de gezinnen, de ondernemingen en de overheid. Vraag en aanbod van kapitaal ontmoeten elkaar op de kredietmarkt, en wel op de geldmarkt (kort krediet) en de kapitaalmarkt (lang krediet). Op deze markten komt de prijs (rente) tot stand. Kredietpolitiek die is afgestemd op de juiste samenstelling van kredietvraag en -aanbod (nl. naar resp. van risicodragend en risicomijdend kapitaal) en op de behoefte aan kapitaal die ook bij de middelgrote ondernemingen leeft, is een belangrijk onderdeel van de financiële politiek. Daarnaast is er de rentepolitiek. Als gevolg van de belangrijke plaats die de overheden als geldneemsters op de kapitaalmarkt innemen, kunnen zij tot op zekere hoogte op het rentepeil en daarmee op vraag en aanbod, invloed uitoefenen.

De monetaire politiek moet zorg dragen voor de handhaving of het herstel van het monetaire evenwicht. Indien het geld geen invloed uitoefent op de goederensfeer, noemt men het neutraal en er is dan sprake van monetair evenwicht. Indien de economische kringloop wordt verbroken, indien ergens vraag gaat ontstaan waar geen aanbod tegenover staat, spreekt men van inflatie. Hierbij kan worden onderscheiden het z.g. persproces (prijsinflatie) en wel een interne persing (loon- of winstinflatie) of een externe persing (stijging van het invoerprijspeil), en het z.g. zuigproces (bestedingsinflatie) en wel een interne zuiging (stijging der consumptie, investeringen of overheidsuitgaven) en een externe zuiging (uitvoerstijging). Het tegengestelde van inflatie is deflatie. In beide gevallen is een beweging naar het evenwicht, resp. desinflatie en reflatie, wenselijk. Als instrumenten kan de Gemeenschap dan manipuleren met een gecoördineerde inkomsten- en uitgavenpolitiek en o.m. hanteren de discontopolitiek (manipulatie met de rente die de centrale banken voor de door haar verleende kredieten in rekening brengen) en een open marktpolitiek voeren, (geld aan het verkeer onttrekken of in het verkeer brengen door de verkoop en aankoop van waardepapieren), bepalingen omtrent kasreserves voor de banken, het instellen van een kredietplafond ter beperking van de hoeveelheid giraal geld en een beperking van bepaalde soorten krediet (kwalitatieve kredietcontrole).

Ook de gemeenschappelijke nivellering van de wisseling in de bedrijvigheid, de conjunctuurbeweging, door middel van conjunctuurpolitiek, behoort tot de taak van de E.E.G. In dit verband kan worden gedacht aan een op de golfbeweging afgestemde belastingpolitiek en een gecoördineerd politiek van overheidsinkomsten en -uitgaven, alsmede op de uitvoering van grote, gezamenlijke projecten en regelingen die de investeringen bevorderen of tijdelijk ontmoedigen.

Belangrijke doeleinden die de Gemeenschap zal nastreven, zijn o.m.

- a. een betalingsbalansevenwicht van de E.E.G. en zo mogelijk van de lidstaten. Een betalingsbalansevenwicht is een toestand waarin gelijkheid bestaat tussen ontvangsten en uitgaven die geen verband houden met de stand van de betalingsbalans (de z.g. autonome posten). Instrumenten zijn krediet-en/of fiscale politiek. Het manipuleren met de wisselkoersen is door internationale regelingen beperkt en ontmoet als instrument veel weerstand;
- b. een stabiel prijspeil. Bovengenoemde instrumenten kunnen dienen om de prijzen binnen zekere marges te houden;
- c. het handhaven van volledige werkgelegenheid. De te kiezen instrumenten zijn in hoge mate afhankelijk van de conjunctuurfase en de mate van werkeloosheid die nog aanvaardbaar wordt geacht. In de regel wordt in dit verband gedacht aan monetaire politiek en loonstabilisatie.

Een zeer belangrijk vraagstuk is dat van het gevolg van de (geleidelijke) afschaffing van invoerrechten en kwantitatieve invoerbeperkingen. Bij deze laatste onderscheidt men wel het open of globale quotum of het vergunningstelsel voor individuele bedrijven. In het eerste geval is er sprake van invoervergunningen voor x eenheden van goed y per periode. De gevestigde belangen worden dan minder beschermd dan in het tweede geval, doch dat is op zijn beurt iets billijker,

ofschoon het de kans op verstarring inhoudt. Kwantitatieve beperkingen zijn altijd schadelijker dan invoerrechten. Wij zullen hierop wat nader ingaan en dan tevens enkele termen verklaren die in dit verband veelvuldig worden genoemd.

1e voorbeeld:

geg.: goed x, landen A, B, en C.

A en B gaan een economische unie aan.

Voordien was er in B. een ad valoremrecht van 25%.

Vóór de totstandkoming van de economische unie

	A	B	C
binnenlandse kosten	18	22	16
prijzen in B	28,50		20

B importeert x uit C

Na de totstandkoming van de economische unie

	A	C
prijzen in B	18	20

B importeert C uitsluitend uit A indien A kan voldoen aan de importbehoefte van B.

Indien de prijzen de kosten weerspiegelen, ligt hier een voorbeeld van trade diversion, handelsafleiding of handelsaftapping. De handel verschuift naar een land met een hogere kostprijs; de productiefactoren worden mondiaal niet op de meest doelmatige wijze gebruikt; het mondiale reële inkomen vermindert. De auteur Scitovsky stelt het door relatief grotere inefficiëncy ontstane economische verlies bij benadering op de omvang van de handelsaftapping x het tarief aan de buitengrens.

2e voorbeeld:

zelfde gegevens als van het eerste voorbeeld. Het invoerrecht vóór de in werking treding van de economische unie was echter 50%.

Vóór de totstandkoming van de economische unie

	A	B	C
binnenlandse kosten	18	22	16
prijzen in B	27	22	24

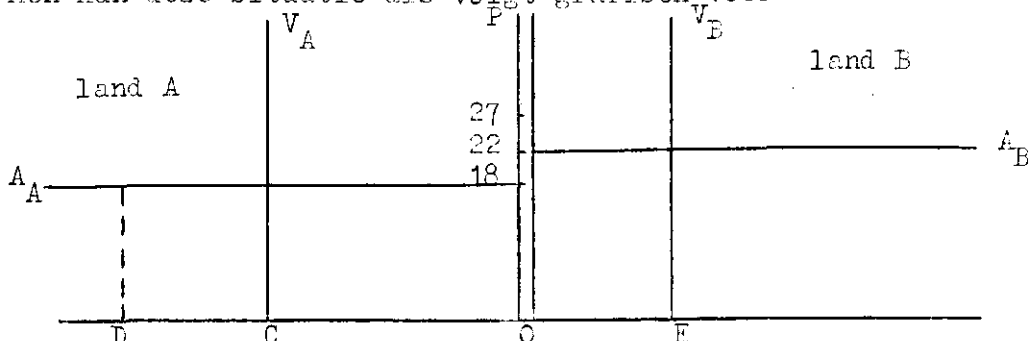
Productie heeft plaats in B.

Na de totstandkoming van de economische unie

	A	C
prijzen in B	18	24

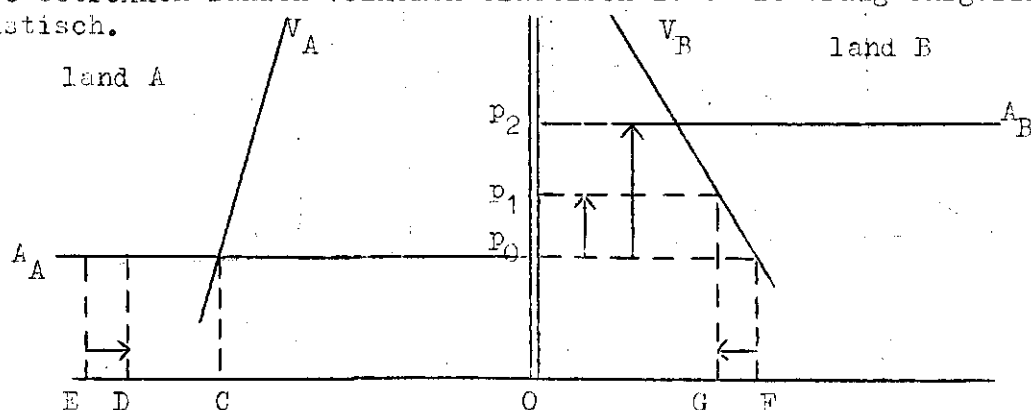
De produktie in B wordt gestaakt. De behoefte aan x wordt gedekt door invoer uit A (voor zover de capaciteit van A daarvoor toereikend is). In dit geval is er sprake van trade creation, handelsschepping. De produktie heeft plaats in het land met een lagere kostprijs.

Men kan deze situatie als volgt grafisch voorstellen

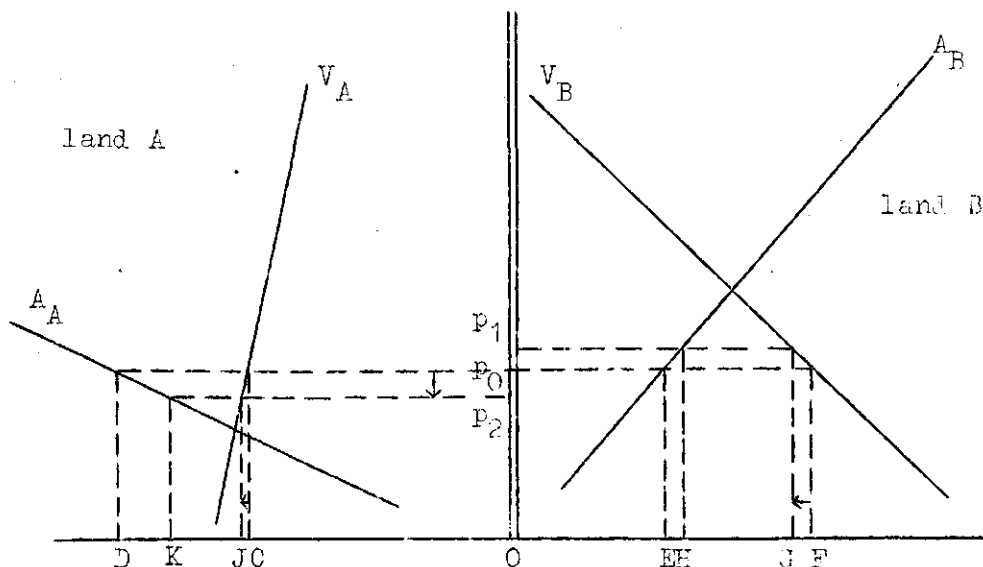
Men denke zich de vraag- en aanbodskrommen van land A naar links omgeklapt om de verticale as door O. Stel dat er aanvankelijk in land B een beschermend invoerrecht was van 50%, waardoor goed x, dat in A 18 kost, in B 27 zou kosten. Een invoerrecht ter hoogte van $27-18 = 9$ zou juist voldoende beschermend zijn geweest. Eliminering van het invoerrecht biedt A gelegenheid goed x in B aan te bieden voor 18. Aan de produktie in B komt een einde. $OE (=OE)$ stelt dan de invoerbehoefte van land B voor. In dit voorbeeld is uitgegaan van een volkomen elastisch aanbod en een starre vraag. Er is hier - evenals in de nog volgende voorbeelden - geabstraheerd van transportkosten. Hiermede is echter nog geen realistische benadering van het vraagstuk gegeven.

Men zou zich vervolgens kunnen voorstellen dat het aanbod in de twee betrokken landen volkomen elastisch is en de vraag enigszins elastisch.

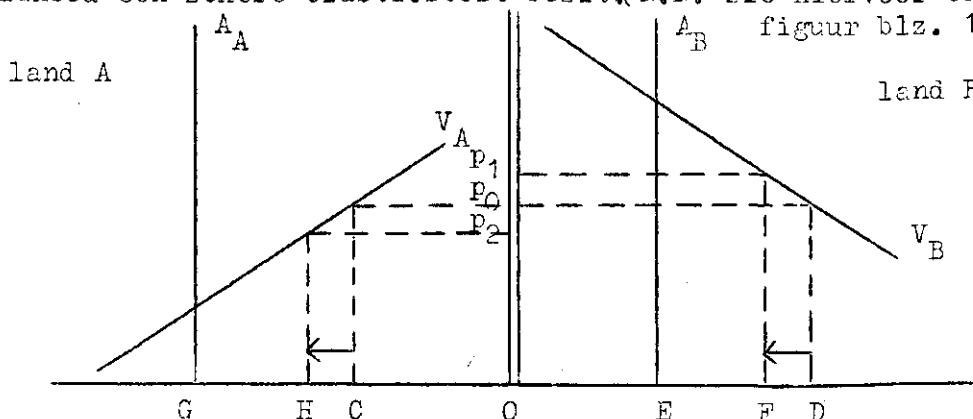
Zonder invoerrecht zou de vraag in B OF zijn, de prijs P_0 (die in land A). Produktie in B zelf kan niet plaatshebben. Een invoerrecht kleiner dan het uit de kosten voortvloeiende prijsverschil tussen beide landen (b.v. ter hoogte van $P_1 - P_0$) werkt niet beschermend en is slechts fiscaal. De vraag in B neemt dan af met GF , het aanbod in A neemt af met ED ($ED = GF$). Een beschermend invoerrecht dient het prijsverschil tussen beide landen volledig te overbruggen, dus gelijk te zijn aan $P_2 - P_0$, maar dan eindigt het fiscale karakter ervan.

Vervolgens zou er sprake kunnen zijn van een volkomen star aanbod en een (enigszins) elastische vraag. (N.B. zie hiervoor figuur op blz. 20.)

Bij een vraag = OD in land B is de prijs (zonder invoerrechten) P_0 ; ED wordt geïmporteerd uit land A. Indien nu een invoerrecht wordt geheven dat de prijs in land B op P_1 brengt, genieten de binnenlandse producenten een prijsvoordeel, hoewel ze hun produktie niet uitbreiden. Het invoerrecht heeft, gegeven het inelastische aanbod, geen beschermende werking. In land A zal de prijs kunnen dalen tot P_2 doordat er meer wordt aangeboden (een deel van de export: DF (=CH), valt weg).

Realistischer is echter de omstandigheid dat zowel de vraag als het aanbod een zekere elasticiteit bezit. (N.B. zie hiervoor onderste figuur blz. 19).

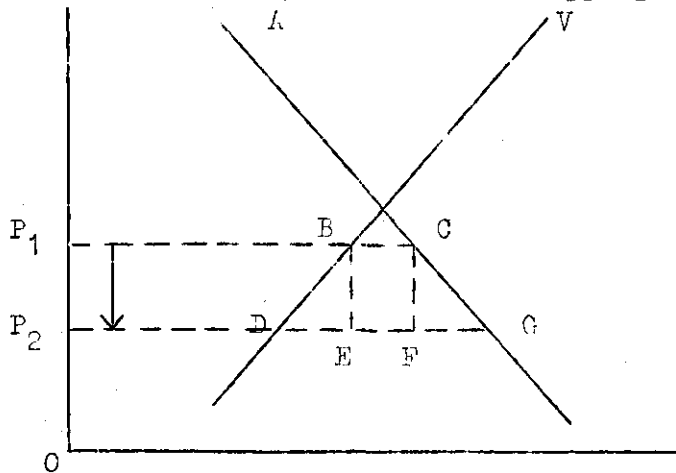

Zonder invoerrecht zou de prijs in A en B P_0 zijn. Land A heeft een aanbodsoverschot (CD) en exporteert dit naar land B, waar een vraagoverschot heerst (EF). Het heffen van een ad valorem-invoerrecht in B zou aldaar de prijs doen stijgen tot b.v. P_1 , de vraag doen afnemen (met GF), het aanbod doen toenemen (met EH). In land A neemt het aanbod toe (een export ter grootte van GF (=JC) vervalt), de prijs kan dalen tot P_2 , de vraag stijgt. Het verschil $P_1 - P_2$ is gelijk aan de prijsdaling in land A, verhoogd met de prijsstijging in land B. Het invoerrecht heeft een beschermend karakter. Het werkt bovendien fiscaal. (tot op het punt waarop land B geheel in eigen behoefte zou kunnen voorzien). Eliminering van het invoerrecht betekent dus vraagstijging in land B en toeneming van de gevraagde hoeveelheid. De internationale handel stijgt. Er treedt trade expansion of handelsuitzetting op. Het effect kan zowel bij handelsschepping als bij handelsafleiding aan de orde zijn; het kan handelsschepping aantrekkelijker maken en handelsafleiding minder ernstig.

Ter verduidelijking van dit laatste wordt nog even teruggagropen op het eerste voorbeeld. Stel dat de importbehoefte van land B 1 mln. eenheden x was. Na de totstandkoming van de economische unie voert B x in uit land A, waar de kostprijs 2 rekeneenheden hoger ligt. Het verlies ten gevolge van handelsaftapping is dus 2 mln. Stel nu dat ten gevolge van de prijsverlaging in land B (van 20 - door de invoer uit C - tot 18 per eenheid x) de vraag in B met 1 mln. eenheden toeneemt. Het grensnut van de eerste eenheid boven de oude vraag van 1 mln. eenheden was 20. Het grensnut van de laatste eenheid van de nieuwe vraag van 2 mln. eenheden is echter 18. Het totale nut van de verbruikers zal ongeveer 19 bedragen. Deze 2 mln. eenheden kosten in land A echter 18 per

eenheid, er is dus een consumptiewinst van 2 mln. De handelsuitzetting compenseert hier dus het nadeel van de handelsaftapping.

Een ander vraagstuk betreft het meten van de economische winst ten gevolge van de economische integratie. Scitovsky stelt deze gelijk aan de helft van de omvang der handelsschepping x de tariefreductie.

Door de afschaffing van het invoerrecht daalt de prijs van een bepaald goed in een zeker land van P_1 tot P_2 .

De winst voor de consument bedraagt: P_1CGP_2 (toeneming consumerssurplus)

De winst voor de producent bedraagt: P_1BDP_2 (verminderde winst t.g.v. de prijsdaling)

Het verlies aan tariefinkomsten

bedraagt: $BCEF$ (invoer x tariefverlaging)

Totale winst : $BDE+CFG = 1/2$ omvang handelsschepping $(DE+FG)$ x tarief (OP_1-OP_2)

Meting van het eventuele handelsscheppende effect van de E.E.G. kan geschieden door in één grafiek te brengen: op de y-as de invoer in het E.E.G.-gebied van die goederen waarvoor een afbraak van invoerrechten sinds de inwerking treding van het Verdrag van Rome van betekenis is geweest (feitelijk vooralsnog industriële fabrikaten), en op de x-as de toeneming van de nationale bestedingen (beide tegen constante prijzen - de laatste gewogen met de omvang van de invoer van fabrikaten per lidstaat per jaar en exclusief die goederen waarvan de invoer een grillig verloop heeft: schepen en vliegtuigen). Clavaux onderzocht het handelsscheppende effect van het E.E.G.-integratieproces, en vond na 1958 steeds grotere verschillen met de voor de periode 1953/58 gevonden regressielijn, t.w. extra importen van \$ 200 mln. (1959), \$ 500 mln. (1960) en \$ 750 mln. (1961). Uitsplitsing van de gegevens over intra E.E.G.-handel en invoer uit niet-E.E.G.-landen gaf geen enkele aanwijzing voor het verschijnsel van handelsaftapping. Uiteraard kan het beeld pas compleet zijn na opneming in de gegevens van alle invoergoederen, dus wanneer ook de agrarische sector kan worden ingevoegd. Het laat zich voorstellen dat juist dan een zekere mate van handelsaftapping zal worden gesignaleerd. Een zodanig effect kan echter eerst over enkele jaren met vrucht worden becijferd.

Uiteraard moeten in de hiervoren bedoelde analyse nog andere factoren worden betrokken die niet voor rekening komen van de integratie. Zo devalueerde Frankrijk in 1958 en deze maatregel werd gevolgd door een ingrijpende liberalisatie tegenover de gehele wereld. Frankrijk's aandeel in de gecombineerde export van de zes lidstaten naar de zes steeg van 15,9% (1958) op 19,2% (1961). Wanneer men voorts de ontwikkeling van de industriële produktie en het nationaal inkomen in de E.E.G. op logaritmische schaal afzet voor de jaren 1953 t/m 1961, zoals Wemelsfelder deed, blijkt een geleidelijk verloop, in 1958 flauw onderbroken door de "recessie-knik", en zeker geen duidelijk E.E.G.-effect. Tenslotte belicht laatstgenoemde auteur de onkosten der E.E.G.-administratie in zijn berekeningen en komt dan, werkend met de gegevens van Clavaux, op grond van de methode Scitovsky en met een gemiddeld initieel invoerrecht op fabrikaten van 20% tot een verliessaldo van \$ 175 mln. Hieruit blijkt wel dat ten aanzien van het economisch effect van de E.E.G. nader en diepgaand onderzoek zeer gewenst is.

In dit verband is het belangrijk te weten of een economische unie nagenoeg uitsluitend de handel tussen de lidstaten bevordert onder het gelijktijdig optreden van contractie met betrekking tot de handel met derde landen. Stel dat land A een goed x (prijs in A per eenheid 10) exporteert naar B en C. Land B exporteert een goed y (prijs in B per eenheid eveneens 10) naar A en C. Land A heft 10% invoerrecht op goed y , dat er daardoor per eenheid 11 kost, land B heft 20% invoerrecht op goed x , dat er daardoor per eenheid 12 kost. De prijsverhouding $\frac{y}{x}$ (in land A $\frac{11}{10}$, en land B $\frac{10}{12}$) is bij voldoende concurrentie ge-

lijk aan de marginale substitutieverhouding en deze is weer gelijk aan de grensnutverhouding. De verhouding $\frac{y}{x}$ ligt in land A ca. 30% hoger dan in land B. Indien de landen A en B een economische unie sluiten, treedt er handelsuitzetting op totdat de grensnutverschillen zijn genivelleerd. Door nivellering neemt de behoeftesbevrediging toe. In land A substitueert men x door y , in land B y door x . In beide landen bereikt de consument een hogere indifferentiekromme. Ten aanzien van land C echter blijven de tarieven gehandhaafd. Het laat zich denken dat de toename van de uitvoer van x naar land B ten dele plaats zal hebben door een vermindering van de binnenlandse consumptie van x en ten dele door een afname van de uitvoer van x naar land C. Voor land B kan een analoge redenering gelden. De kans is dus groot dat contracties met derde landen zullen optreden. Essentieel zijn in dit verband: 1. de structuren van de tarieven, 2. de vraagcondities in de landen A en B.

Ad 1. Doorgaans worden, bij het aangaan van een economische unie, de tarieven in etappen afgebroken. Indien dit in het gegeven voorbeeld in 10 etappen plaats heeft, is het verschil in grensnutverhouding aanvankelijk ca. 30%, na de eerste etappe ongeveer 27%, na de tweede etappe ca. 24%, enz. Het consumptievoordeel zal het grootst zijn in de eerste stadia der tariefsverlaging wanneer de grensnutverhoudingen nog sterk uiteen kunnen lopen. Hiertegenover kan een consumptienadeel ten gevolge van de contractie staan; de handel van land C krimpt in, hoewel prijsdaling in land C en diensengevolge een verbetering van de ruilvoet voor

de unie-partners met land C het consumptienadeel (enigszins) kan compenseren. Vermoedelijk zal er een nettowinst in behoeftebevrediging zijn indien de invoerrechten binnen de lidstaten relatief hoog waren en die welke derde landen heffen, relatief laag zijn. Het laat zich gemakkelijk indenken dat het consumptievoordeel in de lidstaten groter zal zijn naarmate de onderling te verhandelen goederen beter substitueerbaar zijn. Clavaux heeft berekend dat de handelsschepping binnen de E.E.G. in 1959 \$ 300 mln. bedroeg (gem. tariefsverlaging 10%), in 1960 \$ 200 mln. (gem. tariefsverlaging 5%) en in 1961 \$ 550 mln. (gem. tariefsverlaging 15%). Deze auteur raamt de elasticiteit van de invoervraag op 3 à 4, d.w.z. dat 1% prijsdaling (= ca. 5% tariefsverlaging) kan leiden tot een vergroting van de invoer met 3 à 4%. Deze uitkomsten zijn in overeenstemming met de theorie.

Ad 2. Het consumptievoordeel zal des te groter zijn naarmate de exportgoederen van derde landen in de landen A en B minder substitueerbaar zijn dan de eigen exportprodukten. In dit geval is het gevaar van contractie minder groot. In het gehele beeld is het zeer belangrijk of het aanbod van goederen al dan niet elastisch is (met name in geval van een inelastisch aanbod is de kans op contractie groot) en of de ontwikkeling in de richting van specialisatie gaat.

Een eenvoudige raming van de welvaartswinst, c.q. het welvaartsverlies door een marginale verandering van een bepaald invoerrecht kan op de volgende wijze geschieden.

Gesteld dat de handel tussen de landen A en B een drietal goederen, x, y en z, betreft. Land A voert x en y uit, land B exporteert z. De consumentenprijzen in de produktielanden zijn resp. 2, 1 en 3. Er wordt geabstraheerd van transportkosten. Eén van de invoerrechten is verlaagd; de nieuwe tarieven zijn resp. 25%, 10% en 0%. Ten gevolge van de tariefsverlaging kan A 3000 eenheden x meer exporteren. Er gaan echter 2000 eenheden minder van A naar B. Van goed z koopt A 100 eenheden meer.

Mutaties	Consumentenprijs i/h produktieland	Invoerrecht	Consumentenprijs i/h invoerende land	Welvaarts- winst/verlies
1. 3000 x meer van A naar B	2	25%	2,50	+ 1500
2. 2000 y minder van A naar B	1	10%	1,10	- 200
3. 100 z meer van B naar A	3	-	3	0
				+ 1300

Hierbij moet nog worden onderzocht of in beide landen een doelmatiger gebruik der produktiefactoren is verkregen en of een beter consumptiepatroon is ontstaan. Hierover vermelden bovenstaande gegevens nog niets. In het eerste geval b.v. kan land A 3000 eenheden meer produceren tegenover een gelijke inkrimping van de betrokken produktie in land B, maar het is ook mogelijk dat land A 3000 eenheden minder consumeert en land B 3000 eenheden meer. Tenslotte laat zich een combinatie van deze mogelijkheden denken. De methode heeft slechts waarde als een ruwe benadering en geldt dan nog voor marginale veranderingen in de tarieven.

Het is nuttig in het onderzoek naar de eventuele welvaartswinst door het stichten van een economische unie de volgende aspecten te betrekken:

1. het aandeel van de unie in de wereldproduktie en -consumptie. Is dit groot dan is de kans op nadelige contracties gering;
2. het aandeel der productieprocessen waarvan de capaciteit kan worden uitgebreid onder afnemende kosten;
3. in hoeverre er vóór het in werking treden van de economische unie in de lidstaten sprake was van concurrentievervalsing en distorsie.

Doorgaans worden deze begrippen dooreen gebruikt. In feite wijst concurrentievervalsing op een toestand waarin op de afzetmogelijkheden van een bepaald produkt of een bepaalde bedrijfstak in verhouding tot andere produkten c.q. bedrijfstakken in sterke mate door bepaalde maatregelen invloed wordt uitgeoefend. Invoerrechten vallen (ten onrechte) niet onder deze maatregelen. Van distorsie is sprake als op de concurrentievoorwaarden van hele groepen produkten eenzijdig invloed wordt uitgeoefend. Zo kan de overheid op (bepaalde groepen) arbeidsintensieve bedrijven in nadelige zin invloed uitoefenen door het vaststellen van een minimum loon. Dit kan b.v. gepaard gaan met investeringsaftrek waarbij kapitaalintensieve bedrijven gebaat zijn. Anderzijds laat zich een extra belasting op kapitaalgoederen denken.

Er is geen principieel onderscheid tussen concurrentievervalsing en distorsie. In beide gevallen wordt invloed uitgeoefend op het marktmechanisme.

Als gevolg van economische integratie kan een drietal effecten worden onderscheiden:

1. primaire effecten (de onderlinge handel betreffende);
2. secundaire effecten (de eventuele terugslag op de handel met derde landen);
3. tertiaire effecten (de gevolgen van 1 en 2 voor de betalingsbalansen en daarmee voor de binnenlandse productieve en consumptieve sferen).

Van groot belang is of de lidstaten vóór de integratie invoerrechten dan wel kwantitatieve beperkingen, of beide hanteerden. De belangrijkste verschilpunten zijn:

1. in geval van invoerrechten is het prijsverschil gelijk aan de hoogte van het invoerrecht. Bij kwantitatieve beperkingen hangt het prijsverschil af van de vraag- en aanbodconstellatie in de betrokken landen;
2. invoerrechten oefenen geen invloed uit op de vraagelasticiteiten. Kwantitatieve restricties doen dit wel; bij elke prijs van het aanbiedende land mag slechts het voorgeschreven kwantum worden geëxporteerd;
3. invoerrechten komen ten goede aan de overheid. Bij kwantitatieve beperkingen komt het prijsverschil soms ten goede van de producenten in het exporterende land, doorgaans echter van de importeurs;
4. eventuele belemmeringen ten aanzien van de produktiefactoren arbeid en kapitaal nemen altijd de vorm van kwantitatieve restricties aan;

5. bij kwantitatieve beperkingen ontbreken secundaire effecten: de exportmogelijkheden van derde landen naar de uniepartners blijven van kracht totdat deze, ingeval van een prijsdaling van de betrokken goederen in de lidstaten ten gevolge van handelsschepping, niet meer effectief zijn. Er is dan echter geen sprake van een nadeel.

In het voorgaande is vooral aandacht besteed aan de verschuivingen in de mondiale welvaart ten gevolge van de stichting van een economische unie. Een ander belangrijk vraagstuk is uiteraard dat van de welvaart in het uniegebied. Men raakt in dit verband het probleem van het optimale buitentarief. Enkele aspecten hiervan zijn in het navolgende op grond van een uiterst simpel cijfervoorbeeld toegelicht.

Gesteld dat de unie met een bepaald land of groep van landen (X) 100 gewichtseenheden van een bepaald goederenpakket kan ruilen met 100 gewichtseenheden van een ander pakket. De ruilvoet voor de unie is dan 1. Aangenomen is voorts volledige mededinging in beide groepen landen.

Gesteld dat de unie nu 101 gewichtseenheden zou willen importeren. X vraagt hiervoor 102 gewichtseenheden van het uniepakket. De ruilvoet van de unie verslechtert ($101/102 = 0,99$). De marginale maatschappelijke kosten van 1 gewichtseenheid uit X uitgedrukt in het uniepakket bedragen dus 2. De elasticiteit van de vraag van X naar het uniepakket, uitgedrukt in het eigen goederen pakket, is gelijk aan 2; een verslechtering van de ruilvoet met 1% betekent dus dat X 2% gewichtseenheden van het uniepakket meer vraagt.

Indien X echter $101\frac{1}{2}$ gewichtseenheden zou vragen, wordt de ruilvoet van de unie 0,995, de marginale maatschappelijke kosten bedragen $1\frac{1}{2}$ gewichtseenheid, de elasticiteit bedraagt 3.

Zou X $101\frac{1}{8}$ gewichtseenheid vragen, dan wordt de ruilvoet 0,99876, de marginale maatschappelijke kosten worden $1\frac{1}{8}$ gewichtseenheid en de elasticiteit bedraagt 9.

Uit het cijfervoorbeeld blijkt dus dat na de uitgangssituatie de prijs van een gewichtseenheid X goederen niet gelijk is aan de marginale maatschappelijke kosten. Deze laatste zijn voor de unie hoger dan de marktprijs (in de voorbeelden resp. 2, $1\frac{1}{2}$ en $1\frac{1}{8}$ gewichtseenheden). Nu zal de individuele consument zijn consumptie ongetwijfeld aanpassen en zoveel van beide pakketten consumeren totdat zijn marginale substitutie-verhouding = 1 is. Gesteld dat de unie-consumenten, bij gegeven inkomen en prijzen, 2 gewichtseenheden van het eigen pakket meer zouden willen consumeren, dan zouden ze, gegeven de uitgangssituatie, 2 gewichtseenheden van het X-pakket minder moeten vragen. Het tweede voorbeeld toont echter dat door internationale handel kan worden volstaan met het importeren van 1 gewichtseenheid van het X-pakket minder. Deze situatie, die een duidelijk voordeel voor de behoeftebevrediging betekent, kan worden bereikt door heffing van een zodanig invoerrecht dat de prijs van het X-pakket op de unie markt uitgedrukt in het uniepakket, precies gelijk is aan de marginale kosten van 1 gewichtseenheid van het X-pakket te verkrijgen door middel van import.

De voor de berekening van het optimale buitentarief te hanteren formule luidt:

$$\frac{\text{marginale kosten} - \text{feitelijke kosten} (= \text{de ruilvoet})}{\text{feitelijke kosten}}$$

In het eerste voorbeeld is het optimale buitentarief $\frac{2-1}{1} = 1$ of 100%.

In het tweede voorbeeld: $\frac{1\frac{1}{2}-1}{1} = \frac{1}{2}$ of 50%.

In het derde voorbeeld: $\frac{1\frac{1}{8}-1}{1} = \frac{1}{8}$ of 12 $\frac{1}{2}$ %.

Naarmate de vraagelasticiteit groter is, wordt het optimale invoerrecht lager. Bij een volledig elastische vraag dient er geen buitentarief te zijn. Voor de consumenten bestaat er bij hantering van de gegeven techniek evenwicht omdat de prijsverhouding gelijk is aan de marginale substitutieverhouding. Voor de producenten geldt hetzelfde; er bestaat gelijkheid tussen marginale kosten en prijs. Wel is hierbij uitgegaan van de veronderstelling dat er in de unie volledige werkgelegenheid heerst. In het ontkennende geval laant het altijd invoerrechten te heffen. Daarbij moet worden bedacht dat het optimale invoerrecht wordt bepaald door de omstandigheden buiten de unie. Indien het aanbod in de X-landen niet volkomen elastisch is, kan inkrimping van de gevraagde hoeveelheid van het X-pakket prijsdaling betekenen. Indien de vraag er bovendien niet volkomen elastisch is, kunnen in de X-landen naast daling van de prijs van het eigen pakket de aldaar voortgebrachte goederen die deel uitmaken van het uniepakket, in prijs stijgen. Beide effecten kunnen de ruilvoet van de unie verbeteren.

Men moet echter twee mogelijk, voor de unie nadelige effecten niet uit het oog verliezen. Het heffen van een invoerrecht op X-goederen kan uitbreiding van de unieproductie van de goederen die deel uitmaken van het X-pakket, inhouden. Ingeval van volledige werkgelegenheid binnen de unie kan de unieproductie van goederen deelsluitmakend van het unie-(export-)pakket, worden ingekrompen. Daardoor kan het unie-exportpakket relatief duurder worden. Voorts kan de X-groep antwoorden met een invoerrecht. De ruilvoet blijft dan onveranderd en de internationale handel krimpt in. Er ontstaat een minder doelmatig gebruik van produktiefactoren. In het voorgaande is reeds betoogd dat een over en weer afschaffen der tarieven voordelig is voor alle deelnemers, waarbij het land met de laagste tarief van het grootste voordeel heeft. Tenslotte moet worden bedacht dat verschuivingen in de produktie ten gevolge van het heffen van invoerrechten consequenties kunnen hebben voor de reële beloningen der produktiefactoren, nl. wanneer arbeid en kapitaal in verschillende verhoudingen worden gebruikt in de onderscheiden produktieprocessen.

Als laatste vraagstuk komt aan de orde de vraag of het beoogde vrije verkeer van produktiefactoren binnen de unie voordelig is voor de deelnemers. Met verwijzing naar hetgeen reeds is opgemerkt over het vrije verkeer van goederen, kan worden gesteld dat dit inderdaad voordelig is. Voor de factor arbeid b.v. betekent een vrij verkeer een hoger reëel inkomen. Indien arbeiders die in land A een relatief laag reëel loon verdienen, emigreren naar het beter betalende land B, is het voordeel ruwweg gelijk aan het halve produkt van aantal geëmigreerde arbeiders en loonverschil. Wel moet worden bedacht dat dit verschijnsel één keer optreedt; alleen bij internationale handel kan het zich herhalen. Secundaire effecten ontbreken in het onderhavige geval.

HOOFDSTUK 3

DE INSTELLINGEN VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

3.1. De Raad van Ministers

De Raad van Ministers, het hoogste gezagsorgaan der instellingen van de Europese Gemeenschap, is samengesteld uit vertegenwoordigers van de zes lidstaten. Elk land benoemt één vertegenwoordiger. De Raad heeft een politiek-economisch coördinerende functie en is daartoe uitgerust met beslissingsbevoegdheid.

De beslissingen van de Raad worden in de regel bij eenvoudige meerderheid genomen. Soms eist het Verdrag een gekwalificeerde meerderheid, in een enkel geval, nl. wanneer de Raad een van een voorstel van de Europese Commissie (3.2.) afwijkend besluit neemt, met eenparigheid van stemmen (art. 149).

Zolang de Raad geen besluit heeft genomen, kan de Commissie wijzigingen aanbrengen in haar aanvankelijke voorstel, met name in het geval waarin het Parlement (3.3.) over dit voorstel advies is gevraagd.

Het voorzitterschap wordt door elk van de leden van de Raad gedurende 6 maanden beurtelings uitgeoefend.

Raad en Commissie dienen elkaar wederzijds van advies en bepalen in onderlinge overeenstemming de wijze waarop zij samenwerken (art. 162). Raad en Commissie kunnen verordeningen en richtlijnen vaststellen, beschikkingen geven en aanbevelingen of adviezen uitbrengen (art. 189).

Een verordening heeft een algemene strekking. Ze is verbindend in alle onderdelen, en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Een richtlijn bindt elke lidstaat waarvoor ze bestemd is, met betrekking tot het te bereiken resultaat. Aan de nationale instellingen blijft de bevoegdheid vorm en middelen te kiezen.

Een beschikking is verbindend in alle onderdelen voor degenen tot wie ze uitdrukkelijk is gericht.

Aanbevelingen en adviezen zijn niet verbindend.

3.2. De Europese Commissie

De Europese Commissie, het voorbereidende en uitvoerende orgaan van de E.E.G., is samengesteld uit negen leden die in gemeenschappelijk overleg door de lidstaten zijn benoemd op grond van hun ervaring en deskundigheid, waarbij de hoogste eisen worden gesteld aan hun onafhankelijkheid. De voorzitter, prof. W. Hallstein, wordt bijgestaan door drie vicevoorzitters: G. Caron, dr. S. Mansholt en R. Marjolin. Er zijn daarnaast vijf gewone leden.

De taken van de Europese Commissie zijn enigermate portefeuillegewijze ingedeeld, te weten:

1. buitenlandse betrekkingen,
2. economische en financiële zaken,
3. interne markt,
4. concurrentie,

5. sociale zaken,
6. landbouw,
7. vervoer,
8. ontwikkeling van landen overzee,
9. algemeen beheer.

Deze indeling komt overeen met de opbouw van het ambtelijk apparaat van de E.E.G. in negen directoraten-generaal. Aan het hoofd van iedere directie staat een directeur-generaal. De Nederlanders mr. F. Verloren van Themaat en B.H. Smulders zijn directeur-generaal van resp. het directoraat-generaal concurrentie en algemeen beheer.

Ieder lid van de Europese Commissie heeft een kabinetschef en een adjunct-kabinetschef.

Ter wille van de volledigheid zij hier opgemerkt dat ook de beide andere instellingen van de Europese Gemeenschap: de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (E.G.K.S.) en de Europese Gemeenschap voor Atoom-energie: Euratom, elk een uitvoerend orgaan hebben. Van de E.G.K.S. is dat de Hoge Autoriteit.

3.3. Het Europees Parlement (in de terminologie van het Verdrag: de Vergadering)

Het Europees Parlement is het orgaan dat een democratische, politieke controle uitoefent op het werk van de drie Europese Gemeenschappen. Het Parlement bestaat uit 142 afgevaardigden van de zes lidstaten, als volgt verdeeld: 36 voor de Duitse Bondsrepubliek, Frankrijk en Italië elk, 14 voor België en Nederland elk, 6 voor Luxemburg. In afwachting van rechtstreekse algemene verkiezingen volgens een in alle lidstaten eenvormige procedure (art. 138, lid 3), worden deze afgevaardigden voorlopig aangewezen door de parlementen der afzonderlijke landen (art. 138, lid 1). Het in art. 138 vervatte beginsel van rechtstreekse algemene verkiezingen geeft dit orgaan supra-nationale medezeggenschap, die echter beperkt is tot speciale gevallen, zoals herziening van het Verdrag (zie art. 236).

Het Parlement heeft in de eerste plaats de politieke controle over het werk van de Commissie (3.2.). Indien het Parlement met een tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen, gelijktijd zijnde de meerderheid van het aantal leden van het Parlement, een een motie van wantrouwen ten aanzien van het werk van de Commissie aanvaardt, zullen de leden van deze Commissie verplicht zijn collectief hun functie neer te leggen (art. 144).

Het Parlement kan bovendien, zij het dan slechts adviserend, zijn mening te kennen geven ten aanzien van de regelende activiteiten van de Raad.

In de regel wordt slechts eenmaal per jaar vergaderd en wel op de derde dinsdag van oktober (art. 139), tenzij de meerderheid van de leden van de Raad (3.1.) of van de Commissie om een extra bijeenkomst verzoekt.

3.4. Het Hof van Justitie

Het Hof van Justitie oefent de rechterlijke controle uit op de drie Gemeenschappen. Het is samengesteld uit zeven rechters die voor zes jaren benoemd worden door de regeringen van de lidstaten en het wordt door twee advocaten-generaal bijgestaan. Het Hof heeft een Eerste en een Tweede kamer. De huidige President is een Nederlander, mr. A.M. Donner.

Het Hof van Justitie verzekert de eerbiediging van het recht bij de uitlegging en toepassing van het Verdrag (art. 164). Verder kunnen aan het Hof ook geschillen tussen burgers en hun respectievelijke overheden ter beslechting worden voorgelegd voor zover het geschil betrekking heeft op de uitlegging en op de toepassing van het Verdrag en van door de instituten van de gemeenschap getroffen voorzieningen.

3.5. De gemeenschappelijke diensten

De laatste tijd wordt gedacht over een samenvoeging van de onderscheiden uitvoerende organen van de drie Europese Gemeenschappen tot één executieve. Het Europese Parlement heeft hierop in november 1960 aangedrongen bij de Raad van Ministers. De nationale regeringen hebben echter nog geen uitvoering aan deze gedachte gegeven.

De praktijk heeft er echter reeds toe geleid dat er bepaalde gemeenschappelijke diensten in het kader der Europese Gemeenschappen zijn tot stand gekomen die in feite samenvoegingen zijn van ambtelijke apparaten van de Gemeenschappen.

Er zijn drie Gemeenschappelijke Diensten, t.w.

1. de Gemeenschappelijke Pers- en Voorlichtingsdienst van de Europese Uitvoerende Organen,
2. de Juridische Dienst van de Europese Uitvoerende Organen,
3. het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen.

Voor ieder van deze diensten is een Raad van Beheer ingesteld, bestaande uit drie leden, waarvan één lid voor ieder uitvoerend orgaan.

Het administratieve en budgettaire beheer van ieder der Gemeenschappelijke Diensten berust bij het uitvoerend orgaan dat tegenover de beide andere verantwoordelijk is voor de goede werking van de betrokken dienst.

3.6. Consultatieve organen

3.6.1. Het Economisch en Sociaal Comité

Het Economisch en Sociaal Comité is een gemeenschappelijk adviesorgaan van de E.E.G. en Euratom (art. 193). Het Comité telt 101 leden, als volgt verdeeld: 24 voor de Duitse Bondsrepubliek, Frankrijk en Italië elk, 12 voor België en Nederland elk, 5 voor Luxemburg. De leden komen uit alle sectoren van het economische en sociale leven; het betreft producenten, landbouwers, vervoerders, werknemers, handelaren en ambachtslieden, beoefenaars van de vrije beroepen en vertegenwoordigers van het algemeen belang. Ze worden door de Raad (3.1.) met eenparigheid van stemmen voor vier jaar benoemd. Zij zijn herbenoembaar (art. 194).

De Raad en de Commissie (3.2.) zijn verplicht het Comité te raadplegen in bepaalde, in het Verdrag genoemde gevallen (art. 198).

Het Comité heeft uitsluitend een adviserende functie en geen beslissingsbevoegdheid noch recht van initiatief.

Enkele gespecialiseerde afdelingen van het Comité zijn:
economische aangelegenheden,
sociale aangelegenheden,
vervoersvraagstukken,
gemeenschappelijke landbouwpolitiek,
vraagstukken inzake kernenergie.

Het Comité heeft o.a. de voorstellen van de Commissie op het gebied van het gemeenschappelijke landbouwbeleid besproken.

3.6.2. Het Raadgevend Comité van Vervoersdeskundigen

Het Raadgevend Comité van Vervoersdeskundigen assisteert ingevolge art. 83 de Commissie (3.2.) bij de voorbereidende werkzaamheden betreffende de vaststelling van de in art. 79, lid 3, bedoelde bepalingen welke de uitvoering van de voorschriften inzake de opheffing van discriminaties op het gebied van vrachtprijzen en vervoersvoorwaarden moeten waarborgen.

3.6.3. Het Monetair Comité

Het Monetair Comité stelt o.m. regelmatig een onderzoek in naar de ontwikkeling van de monetaire en financiële situatie van de lidstaten. De resultaten van dit onderzoek brengt het Comité in de vorm van een verslag met conclusies uit aan de Commissie (3.2.). Op verzoek van de Commissie heeft het Comité ook deelgenomen aan de voorbereidende werkzaamheden inzake de eerste richtlijnen betreffende de liberalisatie van het handelsverkeer.

3.6.4. Het Comité voor Conjuncturele Politiek

Het Comité voor Conjuncturele Politiek bestaat uit drie vertegenwoordigers van de Commissie (3.2.) en drie vertegenwoordigers van elke lidstaat die in ieder land op het hoogste niveau verantwoordelijk zijn voor de economische en monetaire politiek. Dit Comité adviseert het Europees Comité.

3.6.5. De Controle Commissie

De Controle Commissie heeft tot taak de rekeningen van alle ontvangsten en uitgaven van de Gemeenschappen te onderzoeken. Deze Commissie is te vergelijken met de Nederlandse Algemene Rekenkamer.

3.7. De Europese Investeringsbank

De Europese Investeringsbank heeft tot taak bij te dragen tot een evenwichtige ontwikkeling van de Gemeenschappelijke Markt in het belang

van de Gemeenschap, door een beroep te doen op de kapitaalmarkt en op eigen fondsen. Door middel van kredieten en borgstellingen zal de Bank zonder het oogmerk van winst, de financiering vergemakkelijken van:

1. projecten met betrekking tot minder ontwikkelde gebieden,
2. projecten die verband houden met de modernisering of de omschakeling van ondernemingen, dan wel met het scheppen van nieuwe activiteiten in het kader van de Euromarkt.

De Europese Investeringsbank, een kredietinstelling dus, is geen orgaan van de Gemeenschap, doch een autonoom rechtspersoon; wel heeft het Verdrag in de oprichting ervan voorzien.

Opgemerkt zij dat de Bank ook werkzaam is binnen de Gemeenschappelijke Markt.

De Bank heeft een Raad van Gouverneurs, een Raad van Beheer (12 leden plus een voorzitter) en een Directie-Comité.

3.8. Het Europees Ontwikkelingsfonds

Ook het Europees Ontwikkelingsfonds is niet als zodanig in het Verdrag genoemd, maar in zijn oprichting is door de Toepassingsovereenkomst betreffende de associatie van de landen en gebieden overzee met de Gemeenschap voorzien ter uitvoering van art. 132, lid 3. Dit artikel noemt de taak van de Europese Gemeenschappen bij te dragen in de ontwikkeling van de landen en gebieden waarmee de lidstaten bijzondere betrekkingen onderhouden.

Het Fonds wordt gefinancierd uit bedragen à fonds perdu en beheerd door de Commissie (3.2.) De door het Fonds verstrekte steun heeft een aanvullend karakter en betreft de financiering van bepaalde sociale instellingen (researchinstellingen, scholen, ziekenhuizen) en van economische investeringen van algemeen belang met een concreet en productief perspectief.

3.9. Het Europees Sociaal Fonds

Het Europees Sociaal Fonds is opgericht om de werkgelegenheid voor de werknemers binnen de Gemeenschappelijke Markt te verbeteren en zodoende bij te dragen tot de verhoging van de levensstandaard. Het Fonds heeft tot taak binnen de Gemeenschap de tewerkstelling te vergemakkelijken en de geografische en beroepsmobiliteit van de werknemers te bevorderen (art. 123 e.v.).

Op 11 mei 1960 heeft de Raad (3.1.) een verordening betreffende het Europees Sociaal Fonds aangenomen waarin, op grond van art. 125 wordt bepaald dat het Fonds 50% vergoedt van de uitgaven welke door een staat of publiekrechtelijk lichaam worden gedaan in de drie volgende gevallen:

- herscholing van werkloze werknemers,
- vergoeding van verplaatsingskosten van werkloze werknemers,
- handhaving van het loonpeil van werknemers die door overschakeling van een onderneming op andere productie worden getroffen.

3.10 De financiën der Gemeenschappen

	Begroting 1961 (mln. guldens)	Aandeel van Nederland (mln. guldens)
E.E.G.	95,2	7,3
Euratoom	36	2,8
Sociaal Fonds	76,2	5,3
E.G.K.S.	120	- *
Euratoom research	200	10,5
Europees Ontwikkelingsfonds	500	60

* Het E.G.K.S.-budget wordt gevormd uit heffingen op de betrokken ondernemingen en uit geldleningen. De lidstaten dragen als zodanig niet bij.

Omtrent het aantal functionarissen van de instellingen van de E.E.G. en Euratoom kunnen de volgende gegevens (voor 1961) worden verstrekt:

Raad van Ministers	296
Europese Commissie	1846
Europese Parlement	415
Hof van Justitie	87
Gemeensch. Pers- en Voorlichtingsdienst	90
Juridische Dienst	96
Bureau voor de Statistiek	142
Economische en sociale diensten	59
Euratoom-Commissie	552
	3583

HOOFDSTUK 4

DE EERSTE ETAPPE (1-I-58 - 1-I-62)

4.1. Algemeen

4.1.1. De afbraak der tarieven

Het E.E.G.-verdrag voorziet in een etappe-gewijze afbraak der binnentarieven. De eerste tariefverlaging met 10% is op 1 januari 1959 een feit geworden. In beginsel had deze verlaging moeten leiden tot een douane-preferentie van 10% ten gunste van de lidstaten voor alle posten van de nationale tarieven. De E.E.G. heeft echter van de toepassing van deze preferentie in belangrijke mate afgezien in het kader van een liberale handelspolitiek ten opzichte van derde landen; de tariefverlaging van industrieproducten en niet-geliberaliseerde landbouwprodukten werd uitgebreid tot de andere G.A.T.T.-1).partners voor zover daaruit geen

- 6) Het G.A.T.T. kan men het beste omschrijven als een algemene multilaterale handelsovereenkomst bevattende tariefconcessies welke worden omringd door bepalingen om afbreuk aan die concessies te voorkomen. De overeenkomst kwam tot stand op 30-X-47 en trad na ratificatie in Haïti in werking op 1-I-48.

Vele landen zijn bij het G.A.T.T. aangesloten, niet echter de landen van het zg. Oostblok, want staatshandel is door het G.A.T.T. niet toegestaan. Tsjechoslovakije vormt hierop een uitzondering. Dit land werd toegelaten op voorwaarde dat de staatshandel de regels van non-discriminatie in acht zal nemen.

Het G.A.T.T. is geen zelfstandige organisatie, maar een periodiek samentreffen van de partners voor collectief overleg. De zg. zittingen van de G.A.T.T.-club hebben gewoonlijk twee maal per jaar plaats.

De doeleinden van het G.A.T.T. zijn:

1. verhoging van de levensstandaard,
2. streven naar volledige werkgelegenheid,
3. opvoering van de produktie,
4. verhoging van het reële inkomen,
5. vergroting van de effectieve vraag.

Het G.A.T.T. wil deze doeleinden bereiken door:

1. verlaging van de tarieven op basis van wederkerigheid en meestbegunstiging,
2. opheffing van discriminatoire maatregelen.

Ad 1. a. De meestbegunstiging geldt algemeen en onvoorwaardelijk. Beperkende bepalingen zijn niet toegestaan. Alle partners dienen te accepteren. Er zijn slechts twee uitzonderingen toegestaan:

1. enkele groeperingen met preferentiële tarieven (o.a. het VK met het Gemenebest),
2. douane-unies (E.E.G.).

douanerechten voortvloeiden die lager waren dan de voor het gemeenschappelijke douanetarief geldende rechten.

De tweede tariefverlaging (1 juli 1960) bood de lidstaten de mogelijkheid uiteenlopende verlagingen toe te passen, die echter in totaal 10% van de totale opbrengst der rechten moest bedragen, met dien verstande dat ieder "basisrecht" met tenminste 5% diende te worden verlaagd. Deze tweede verlaging werd door de Benelux-landen eveneens van toepassing verklaard op de invoer uit de G.A.T.T.-landen.

Op 12 mei 1960 had de Raad van Ministers overigens besloten het tempo waarin het Verdrag ten uitvoer werd gelegd, te verhogen op basis van door de Europese Commissie daartoe gedane aanbevelingen. In het kader van deze zg. versnellingsprocedure hadden tariefverlagingen plaats op 1 januari 1961, 1 januari 1962 en 1 juli 1962. Op laatstgenoemde datum waren de onderlinge tarieven op industriële produkten met 50% verminderd. Volgens het Verdrag had dit eerst op 1 januari 1965 moeten geschieden, zodat in dit opzicht een voorsprong van tweeënhalf jaar is ontstaan. Voor landbouwprodukten was op 1 juli 1962 in het algemeen een tariefverlaging van 35% tot stand gebracht. Uitgezonderd zijn de produkten die onder de heffingstelsels vallen (zie hoofdstuk 5).

Vervolg noot 1) blz. 33

- b. De onderlinge handelstarieven zijn vastgelegd in de zg. tarieflijst. Alle partners zijn hieraan gebonden. Er is echter een aantal uitzonderingen:
 - I. onderontwikkelde landen mogen restricties en tarieven instellen en deze orbeperkt verhogen.
 - II. Andere leden mogen invoerrechten heffen, maar men moet wederzijds trachten deze rechten te reduceren. Ook mogen deze landen producenten-subsidies verstrekken die, als ze de export bevorderen, moeten worden gemeld aan het G.A.T.T.

Ad 2: In beginsel zijn alle kwantitatieve restricties verboden.

Uitzonderingen:

- I. bescherming van de "infant industry",
- II. bescherming van defensiebelangen, prijsstabiliserende grondstoffenovereenkomsten en van kunstschaten,
- III. bescherming van de betalingsbalans,
- IV. maatregelen ten behoeve van expansie- en werkgelegenheidspolitiek.

De uitzonderingsposities zijn echter aan grenzen gebonden. De restricties mogen geen onnodige schade toebrengen aan de belangen van de partners.

Conclusie: van het G.A.T.T. zal geen impuls voor een grotere vrijheid en vrijere concurrentie in het internationale verkeer kunnen worden verwacht. Het nut van het G.A.T.T. vloeit voort uit het regelmatige overleg tussen de partners.

Voorts voorzag het besluit van 12 mei 1960 ook in een versnelde eerste aanpassing aan het gemeenschappelijk buitentarief. Dit buitentarief is berekend naar het rekenkundige gemiddelde van de door de lidstaten geheven rechten per 1 januari 1957, waarbij de Beneluxrechten als één werden gezien. Op 1 januari 1961 heeft de eerste aanpassing van het nationale tarief aan het buitentarief plaatsgehad met 30% van het verschil tussen het E.E.G.-buitentarief verminderd met 20% en het geldende tarief. Verder heeft elke lidstaat alle tarieven die, naar boven of naar beneden, minder dan 15% afwijken van het nieuwe buitentarief, daaraan gelijk gemaakt. De verlaging van het buitentarief met 20% is afhankelijk gesteld van wederkerigheid; met de V.S. en Groot-Brittannië is terzake overeenstemming bereikt; het betreft handelsvolumen van resp. \$ 1,6 mrd. en \$ 2 mrd., waarbij de andere G.A.T.T.-partners van de genoemde overeenstemming mede profiteren. Het hele buitentarief bevat 1097 posten en 2875 sub-posten (Groot-Brittannië en de V.S. kennen b.v. resp. 3410 en 3585 sub-posten).

4.1.2. Kwantitatieve beperkingen

De bilaterale contingenten werden op 1 januari 1959 omgezet in globale contingenten, die zonder discriminatie voor alle lidstaten openstaan. Op dezelfde datum werden deze globale contingenten met 10% verhoogd voor zover ze meer dan 3% van de nationale produktie bedroeg. In de overige gevallen diende het contingent op 3% van de nationale produktie te worden gesteld. Deze contingenten werden ieder jaar verruimd. Op 1 januari 1962 zijn voor de onderlinge handel in industriële produkten alle kwantitatieve beperkingen afgeschaft. Men bedenke daarbij wel dat bij de inwerkingtreding van het Verdrag in het kader van de O.E.E.S. reeds een hoog liberalisatiepeil was bereikt en dat de lidstaten hun invoercontingenten reeds voor een groot deel hadden afgeschaft.

Het Verdrag schrijft niet expliciet voor dat ook de exportcontingenten binnen een bepaalde tijd moeten zijn opgeheven. Ook de bescherming van de industriële en commerciële eigendommen en van de openbare orde, de openbare veiligheid en gezondheid kunnen er nog oorzaak van zijn dat vooreerst nog niet volledig sprake zal zijn van een onbelemmerd goederenverkeer. Het bestaan van uiteenlopende maatregelen op grond van genoemde motieven, alsmede het bestaan van staatsmonopolies in enkele landen der Gemeenschap, bemoeilijken nog een unificatie van de markt.

4.1.3. Het vrije verkeer van werknemers

De verordeningen nrs. 3 en 4 van de Raad van Ministers voorzien in een stelsel waardoor het mogelijk wordt migrerende werknemers en hun rechthebbenden te waarborgen, enerzijds dat met het oog op het verkrijgen en het behoud van recht op uitkeringen alsmede voor de berekening daarvan, al die gevallen bijeen worden geteld die voor de nationale wetgevingen in aanmerking worden genomen, en anderzijds dat de uitkeringen aan personen die op het grondgebied van de lidstaten verblijven, zullen worden betaald. Deze overeenkomst heeft betrekking op ca. 700.000 werknemers plus ongeveer 1 mln. rechthebbenden. Er is een

Administratieve Commissie in het leven geroepen om alle uit de bepalingen van deze verordeningen voortvloeiende vraagstukken van administratieve interpretatieve aard, te regelen, de samenwerking op het gebied van sociale zekerheid te bevorderen en tot clearing over te gaan.

De tijdens de eerste etappe bereikte overeenstemming komt op het volgende neer. Bij vacatures genieten arbeiders van de betrokken lidstaat de voorkeur. Wanneer binnen drie weken geen geschikte kandidaat is verschenen, mag een vacature worden vervuld door een werknemer uit een andere lidstaat. Wanneer deze een jaar lang ononderbroken in dienst is geweest, heeft hij recht op vernieuwing van zijn werkvergunning in hetzelfde beroep. Na drie jaar krijgt hij het recht ook ander werk te doen mits hij daarvoor is geschoold. Na vier jaar mag er geen enkel onderscheid tussen hem en de arbeiders van het land waar hij dan werkt meer worden gemaakt. Ook de gezinsleden hebben recht op een werkvergunning en opleiding.

4.1.4. Het recht van vestiging

De Europese Commissie heeft een algemeen programma opgesteld met betrekking tot de opheffing van de achterstelling van natuurlijke en rechtspersonen die een zelfstandige werkzaamheid uitoefenen, en onderdanen van een E.E.G.-land zijn. Volgens dit programma zal het merendeel van de werkzaamheden op industrieel en commercieel terrein worden geliberaliseerd vóór het einde van het tweede jaar van de tweede etappe (einde 1963).

4.1.5. Het vrij verrichten van diensten

Onderscheiden moet worden tussen de verplaatsing van degene die de dienst verricht naar degene te wiens behoefte de dienst wordt verricht (consultaties, klantenservice), het omgekeerde geval (studieverblijf in een andere lidstaat, zakenreis, het ondergaan van een medische behandeling), en "verplaatsing" van de dienst zelf (met betrekking b.v. tot de afwerking van goederen, het nemen van proeven, het doen van analyses, bepaalde dienstverrichtingen van banken, verzekeringsinstellingen, reclamebureaus, vrije beroepen, waarbij documenten van welke aard ook worden verstrekt).

De Europese Commissie heeft een algemeen programma voor de opheffing van de beperkingen van het vrij verrichten van diensten opgesteld. Het tijdschema sluit aan bij de etapperegeling van het E.E.G.-verdrag.

4.1.6. Het vrije verkeer van kapitaal

In de richtlijnen van de Raad van Ministers dd. mei 1960 wordt rekening gehouden met het feit dat bepaalde kapitaalbewegingen een ongunstige invloed kunnen uitoefenen op de betalingsbalans van de betrokken staten. In het algemeen geldt echter dat onvoorwaardelijke liberalisatie van het kapitaalverkeer zeer belangrijk is, omdat het zal leiden tot harmonisatie van de voorwaarden waarop de ondernemingen toegang hebben tot de financieringsbronnen binnen de Euromarkt.

Met ingang van 27 juni 1960 komen voor onvoorwaardelijke liberalisatie in aanmerking directe investeringen, particulier kapitaal, kapitaalverkeer verbandhoudende met de financiering op korte of middellange termijn van handelstransacties en transacties in ter beurze genoteerde effecten.

In het algemeen geldt dat, wanneer er geen beperkingen meer zijn op de invoer van een produkt uit een bepaalde lidstaat, er ook geen beperking meer is op het overmaken van het verschuldigde geld voor de invoer. Op dezelfde wijze mogen ook bedragen worden overgemaakt in de sector van de dienstverrichting, het personenverkeer en waar dit voortvloeit uit het recht van vestiging (o.v. het overmaken van gelden aan achtergebleven gezinsleden).

De voorwaardelijke liberalisatie betreft in de eerste plaats emissies van ondernemingen op de kapitaalmarkt en voorts middellange en langlopende leningen en kredieten van zuiver financiële aard, alsmede transacties in niet ter beurze genoteerde effecten.

Het kapitaal dat nog niet wordt geliberaliseerd, is voornamelijk het verkeer op korte termijn.

4.1.7. Gelijke mededingingsvoorwaarden

Art. 85 van het Verdrag bepaalt dat onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en als zodanig verboden zijn, alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemersverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen welke op de handel tussen de lidstaten een ongunstige invloed kunnen uitoefenen en ertoe strekken, of ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst. Een uitzondering kan worden gemaakt voor overeenkomsten en dergelijke die bijdragen tot verbetering van de produktie of tot verbetering van de technische of economische vooruitgang (art. 85, lid 3).

Art. 86 bevat overeenkomstige bepalingen met betrekking tot ondernemingen die misbruik maken van een machtspositie op de gemeenschappelijke markt of een wezenlijk deel daarvan.

In de lidstaten bestaan zeer uiteenlopende wetgevingen op het stuk van kartels. De Duitse Bondsrepubliek kent een tamelijk ingrijpende verbodswetgeving, waarvan de naleving is toevertrouwd aan het actieve Kartell-Amt. In Nederland bestaat daarentegen het misbruikprincipe (Wet Economische Mededinging), waarbij voor het verboden en nietig zijn van mededingingsregelingen een uitdrukkelijke maatregel in de vorm van een onverbindendverklaring vereist wordt.

Art. 87 van het Verdrag schrijft voor dat binnen drie jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag de verordeningen of richtlijnen moeten zijn vastgesteld, nodig voor de toepassing van art. 85. Nederland heeft gedurende het "interregnum" bepaald (de Wet van 5 december 1957) dat in afwachting van voorschriften ex. art. 87 ook de onder het E.E.G.-verdrag vallende mededingingsregelingen en economische machtsposities toegelaten zijn, voorzover zij niet worden getroffen door een onverbindend verklaring door de Nederlandse autoriteiten krachtens de Wet Economische Mededinging.

Uiteindelijk is een verordening ex. art. 87 door de Raad van Ministers voorgesteld die in paragraaf 5.1. is toegelicht.

4.1.8. Gelijke beloning voor mannen en vrouwen

Hoewel in alle E.E.G.-landen het beginsel van de gelijke beloning van mannen en vrouwen wordt aanvaard - de Duitse Bondsrepubliek heeft het zelfs in de grondwet opgenomen - veroorzaken de onderscheiden nationale regelingen wel degelijk een variërende mate van ongelijkheid.

Na veel overleg, waarbij vooral Frankrijk op snelle toenadering der beloningen heeft aangedrongen, heeft de Raad van Ministers dd. 30 december 1961 een resolutie aangenomen, die in het volgende hoofdstuk wordt toegelicht.

De uitvoering van deze, nog juist in de eerste etappe gemaakte resolutie, zal in de volgende etappe moeten plaatshebben.

4.1.9. Gemeenschappelijke handelspolitiek

In studie is het omsmeden van de handelspolitiek van de lidstaten tot een gemeenschappelijke handelspolitiek met name ten aanzien van:

- a. landen met abnormaal lage lonen,
- b. landen die staatshandel bedrijven,
- c. landen die meervoudigewisselkoersen of andere praktijken toepassen die de prijzen op kunstmatige wijze zouden kunnen vervalsen.

4.1.10. Vervoersbeleid

Gestreefd wordt naar de opheffing in etappes van de belemmeringen die de vrijheid van vervoer in de weg staan en van de aanzienlijke verschillen die nog tussen de nationale systemen en tussen de vervoersondernemers in de lidstaten bestaan. Er is een onderzoek begonnen naar de exploitatiekosten en de kosten van de infrastructuur.

4.2. De landbouw

De landbouw neemt binnen de E.E.G. een bijzondere plaats in, enerzijds door de nog steeds grote betekenis ervan voor het sociale en economische leven, een betekenis die tot ver over de grenzen van de gemeenschap doordringt, anderzijds omdat de met de landbouw verband houdende vraagstukken talrijk in aantal en uitermate complex zijn.

Aan de vooravond van de in werking treding van het E.E.G.-verdrag waren er in de gemeenschap ca. 15 miljoen personen in de landbouw werkzaam, d.i. ruim $\frac{1}{5}$ van de totale beroepsbevolking.

Ongeveer 12% van het nationale produkt van de zes landen komt voor rekening van de landbouw.

Allerwegen doen zich vraagstukken van economische, sociale en structurele aard voor. Het inkomen der landbouwers ligt b.v. beneden dat van de andere, vergelijkbare beroeps categorieën. De gemeenschap telt 6,8 miljoen landbouwbedrijven van meer dan 1 ha. Hiervan beslaat ongeveer

de helft (3,3 miljoen) een oppervlakte van nog geen 5 ha, welke bedrijven in totaal 12% van het totale landbouwareaal beslaan. De prijzen van de basisprodukten, zoals tarwe, vertonen in de diverse lidstaten zeer aanmerkelijke verschillen.

Zo waren de producentenprijzen voor tarwe voor het oogstjaar 1961/62 (in DM):

Duitse Bondsrepubliek	419
Italië	410
België	360
Nederland	335
Frankrijk	330
<u>Verenigd Koninkrijk</u>	<u>300</u>
Wereldmarkt	ca. 250

Op een aantal landbouwmarkten wordt het evenwicht tussen produktie en afzetmogelijkheden bedreigd. Over het geheel genomen wordt de behoefte aan landbouwprodukten van de gemeenschap voor ongeveer 87% door de eigen produktie gedekt, maar voor bepaalde produkten (verse groenten, varkensvlees, boter en kaas) is deze grens al bereikt of overschreden.

Op de wereldmarkt van landbouwprodukten speelt de E.E.G. een belangrijke rol. Ongeveer 1/3 van de wereldinvoer van landbouwprodukten komt voor rekening van de gemeenschap; de uitvoer van landbouwprodukten van de gemeenschap vertegenwoordigt 10% van de werelduitvoer.

Door deze vraagstukken hebben de nationale overheden zich genoodzaakt gezien een groot aantal, maar onderling zeer uiteenlopende steunmaatregelen te treffen, waarvan het onverwacht wegvallen de betrokken sectoren in grote moeilijkheden zou brengen. De afbraak der tarieven, het invoeren van een gemeenschappelijk landbouwbeleid, het gezamenlijk financieren van steunmaatregelen en het exporteren van overschotten, zal zeer geleidelijk en met enige omsichtigheid ter hand moeten worden genomen.

Het viel te verwachten dat de eerste fase van deze arbeid grote moeilijkheden zou opleveren. Dat was inderdaad het geval. Al in een vroegtijdig stadium van de eerste etappe zijn ernstige meningsverschillen ontstaan over de opruiming van de kwantitatieve restricties in het agrarisch handelsverkeer. Met name van de mogelijkheden gedurende de eerste etappe gebruik te maken van minimumprijzen en overeenkomsten op lange termijn, hebben enkele lidstaten op uitgebreide schaal gebruik gemaakt. Hierdoor kwam feitelijk de geleidelijke afschaffing der restricties in gevaar.

Volgens art. 33 van het Verdrag dienen de beschermende maatregelen met een bepaald ritme te worden afgebroken. In dit verband is met name gedacht aan contingentsverruiming. Een groot aantal landbouwprodukten, speciaal die welke onder een nationale marktorganisatie vallen, volgden daarentegen deze algemene regeling niet. Ten einde, zolang er nog geen sprake van een gemeenschappelijk landbouwbeleid was, te voorkomen dat bepaalde sectoren van de nationale landbouw in te ernstige mate zouden worden getroffen, kent het Verdrag nl. enkele overgangsmaatregelen.

Eén ervan geeft art. 44 dat handelt over minimumprijzen: de laagste aan de grens van het importerende E.E.G.-land geldende prijs waartegen kan worden geleverd door een andere lidstaat. Deze minimumprijs, die in principe gedurende de gehele overgangsperiode zou kunnen worden toegepast en bestaande contingenten zou vervangen, is meestal afgestemd op het binnenlandse prijsniveau voor het produkt in kwestie; de binnenlandse prijs wordt erdoor beschermd tegen verstorende invloeden van buiten af. Indien het binnenlandse prijspeil zou dalen beneden het niveau van de minimumprijs, geeft art. 44 twee mogelijkheden: of de invoer wordt tijdelijk geschorst of verminderd, of de invoer is toegestaan tegen een hogere prijs dan de vastgestelde minimumprijs. Het stond alle E.E.G.-landen in principe vrij te kiezen tussen deze twee mogelijkheden. Toepassing van minimumprijzen zou echter op niet-discriminerende wijze moeten geschieden en ze mocht de traditionele handelsstromen niet doen inkrimpen. Ook zouden de lidstaten er zorg voor moeten dragen dat de voorkoersbehandeling waarop de E.E.G.-landen recht hebben, tot uiting komt. De mogelijkheid minimumprijzen in het intracommunautaire handelsverkeer toe te passen heeft, zoals gezegd, tot veel moeilijkheden aanleiding gegeven. De Europese Commissie koos voor het tweede stelsel, waarbij de invoer mocht doorgaan, zij het tegen hogere prijzen. Nederland had sterk aangedrongen op een dergelijk standpunt; indien jegens de lidstaten voor bepaalde produkten minimumprijzen exclusief de douanerechten zouden worden vastgesteld, zou de onderlinge preferentie tevens zijn gewaarborgd. Een goed kwaliteitsprodukt behield dan, ondanks de hogere prijs, kansen op afzet in de betrokken lidstaat. Er bestond tegen de binding aan een bepaald stelsel echter veel oppositie. Een andere moeilijkheid betrof de vraag of er sprake moest zijn van minimumexportprijzen, waarbij het exportland door middel van een heffing ervoor zou zorgen dat tegen een minimumprijs franco-grens zou worden geleverd (voorstel van de Europese Commissie gesteund door Nederland) of minimumimportprijzen. Voorts was de Europese Commissie van mening dat voor landbouwprodukten waarvoor een interventie (= inleverings) regeling bestond, minimumprijzen mochten gelden van ten hoogste 105% van de interventieprijs (dit om te voorkomen dat het invoerland als "inleveringsbureau" voor een exportland zou gaan fungeren). Voor de andere landbouwprodukten zou de minimumprijs niet hoger mogen zijn dan 90% van de gemiddelde prijs op de meest representatieve markt(en) gedurende drie jaar vóór het inwerkingtreden van de minimumprijs. Gedurende het moeizame overleg terzake attendeerde de Belgische delegatie nog op het feit, dat volgens de letter van art. 44, lid 3, de minimumprijzen zouden moeten worden afgestemd op de nationale gemiddelde kostprijs van het betrokken produkt. En zelfs een ruwe benadering van bepaalde kostprijzen is in een aantal lidstaten nagenoeg onmogelijk. De vraagstukken terzake hebben echter bij het ingaan van de tweede etappe goeddeels hun actualiteit verloren.

Gedurende de eerste etappe mochten volgens art. 45 van het Verdrag voor agrarische produkten waarvoor invoerbehoefte bestond en die onder een nationale marktorganisatie vielen, contracten (of overeenkomsten) op lange termijn tussen de lidstaten worden afgesloten. Onder een nationale marktorganisatie verstaat art. 45, lid 1, de aanwezigheid van

bepalingen welke ertoe strekken de nationale producenten te verzekeren van de afzet van hun produkten. De Europese Commissie zag zich, door interpretatiemoeilijkheden, echter genoodzaakt een uitvoerige omschrijving te geven. "Een nationale marktorganisatie wordt gevormd door een samenstel van maatregelen welke met betrekking tot de markt voor een bepaald landbouwprodukt in een staat genomen zijn en welke garanties bieden voor de werkgelegenheid en de levensstandaard van de betrokken producenten. Derhalve dient de marktorganisatie de afzet van de nationale produkten tegen stabiele prijzen te verzekeren. Om dit doel te bereiken, moet rekening gehouden worden met alle marktomstandigheden, daaronder begrepen de schommelingen in de nationale produktie en het nationale verbruik. De maatregelen welke tezamen een nationale marktorganisatie vormen, moeten daadwerkelijk toegepast worden en zowel de voorzieningen op de binnenlandse markt als voorzieningen aan de grens omvatten. Er dient een verband te bestaan tussen de voorzieningen aan de grens en de voorzieningen op de binnenlandse markt, hetzij de markt voor het betrokken produkt, hetzij de markt voor een produkt waarmee het betrokken produkt nauw verbonden is."

Voor het afsluiten van dergelijke contracten op lange termijn bestond van Franse zijde veel belangstelling ten einde de afzet van granen binnen de gemeenschap veilig te stellen en uit te breiden. Nederland had tegen deze zienswijze weinig bezwaar. Van de zijde van de Duitse Bondsrepubliek echter bestond de neiging deze contracten te zien als een middel de nationale marktorganisaties te handhaven en de nationale markten uit te zonderen van een vrije toegang daarop door de lidstaten.

Voor de agrarische produkten die niet onder een nationale marktorganisatie vallen, is in mei 1960 door de Raad van Ministers een versnellingsbesluit ex art. 33, lid 8, vastgesteld. Indien er wel een zodanige maatregel bestaat, mochten nog slechts in 1961 contracten op lange termijn worden afgesloten. Voor de produkten waarvoor dergelijke contracten niet werden toegepast omdat er voor deze produkten geen invoerbehoefte bestond, gold hetgeen in het versnellingsbesluit was bepaald, nl. dat invoermogelijkheden moeten worden geboden ter grootte van de gemiddelde invoer over de jaren 1955/57 verhoogd met 10% over elk der jaren 1959, 1960 en 1961.

Op het stuk van de tariefverlaging kreeg de landbouw gedurende de eerste etappe een aanmerkelijke achterstand op de industrie. Inclusief een extra verlaging voor niet-geliberaliseerde produkten met 5% volgens het versnellingsbesluit van 12 mei 1960, waren de rechten op deze groep produkten tenslotte 25 - 35% lager dan die toegepast op 1 januari 1957. De versnelde aanpassing aan het gemeenschappelijk buitentarief was niet van toepassing op landbouwprodukten waarvoor een gemeenschappelijk beleid was voorzien (men leze hiervoor het volgende hoofdstuk). Wel dienden de globale contingents tot het einde der eerste etappe jaarlijks met 20% te worden verhoogd (de volledige toepassing van art. 33, lid 1), de contingents voor niet-geliberaliseerde produkten ex. art. 33, lid 2, moesten voor 1961 worden vastgesteld op 5,2% van de nationale produktie.

HOOFDSTUK V

DE TWEEDE ETAPPE (1 jan. 1962 - 1 jan. 1966)

5.1. De aanvang

Art. 8, lid 3, van het Verdrag schrijft voor dat de overgang van de eerste naar de tweede etappe slechts kan plaatshebben indien is vastgesteld dat het wezenlijke van de doeleinden, uitdrukkelijk door dit Verdrag voor de eerste etappe bepaald, daadwerkelijk is bereikt en de verplichtingen zijn nagekomen. Het bleek echter bijzonder moeilijk dit "wezenlijke der doeleinden" exact te omschrijven. De tekst van het Verdrag bood geen oplossing; de in art. 2 genoemde doeleinden zijn van algemene aard en beperken zich niet tot de eerste etappe van de overgangperiode. De vele vergaderingen die in dit verband aan het einde van de eerste etappe werden gehouden, toonden aan dat bedoelde wezenlijke doeleinden in feite uitsluitend subjectief konden worden vastgesteld. Toen men in tijdnood kwam te verkeren, waren nog drie vraagstukken niet opgelost:

1. dat van de gelijke beloning voor mannen- en vrouwenarbeid;
2. de kartelregeling, en
3. het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Het eerste vraagstuk is met name door Frankrijk in de laatste fase voortdurend aan de orde gesteld. Art. 119 van het Verdrag bepaalt dat elke lidstaat gedurende de eerste etappe de toepassing van het beginsel van gelijke beloning verzekert en vervolgens handhaaft. Na moeizaam overleg heeft de Raad van Ministers tenslotte op 30 december 1961 een resolutie aangenomen die bepaalt dat:

op uiterlijk 30 juni 1962 de verschillen niet meer dan 15% mogen bedragen;
op uiterlijk 30 juni 1963 de verschillen tot 10% moeten zijn teruggebracht;
op uiterlijk 31 december 1964 alle verschillen volledig moeten zijn verdwenen.

Er zijn tevens bepalingen opgenomen om het toepassen van ontduikingsmanipulaties tegen te gaan.

Terzake van het tweede probleem heeft vooral de Duitse Bondsrepubliek zich beijverd een met haar opvattingen in overeenstemming zijnde kartelverordening aangenomen te krijgen. Een moeilijkheid was daarbij dat art. 87 weliswaar spreekt van een termijn van drie jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag, waarbinnen een verordening ter nadere regeling van de in het Verdrag opgenomen beginselen inzake de mededinging moet worden opgenomen, maar dat in hetzelfde artikel ook de mogelijkheid werd voorzien dat deze termijn niet zou worden gehaald. Bepaald wordt dat na het verstrijken van genoemde termijn een dergelijke verordening door de Raad van Ministers slechts met gekwalificeerde meerderheid kan worden goedgekeurd. Uiteindelijk is een veror-

dening ex art. 87 door de Raad van Ministers vastgesteld. Ze is 13 maart 1962 in werking getreden. "Zware" kartels (bepaalde, met name genoemde kartels ten aanzien waarvan bij voorbaat de verdenking gerechtvaardigd is dat ze niet stroken met de doeleinden van de gemeenschappelijke markt), die tot stand komen na 13 maart 1962, en ten gunste waarvan men een beroep wil doen op het bepaalde in art. 85, lid 3, moeten worden aangevuld. Ditzelfde geldt ook voor bestaande "zware" kartels; de aanmelding dient uiterlijk 1 augustus 1962 te zijn geschied.

Voor de "lichte" bestaande en de "lichte" nieuwe kartels bestaat geen aanmeldingsplicht, maar wordt wel uitdrukkelijk de mogelijkheid geopend tot aanmelding bij de Europese Commissie.

Een afwijzing van een verzoek ex art. 85, lid 3, werkt terug tot het moment waarop het desbetreffende kartel is gaan werken.

Voor bestaande kartels kan de Europese Commissie onder bepaalde voorwaarden de periode gedurende welke het verbod van art. 85, lid 1, zal gelden, nader vaststellen en eventueel op nul bepalen.

Art. 40 van het Verdrag zegt dat de lidstaten tijdens de overgangperiode (tot 1970) geleidelijk het gemeenschappelijke landbouwbeleid ontwikkelen en dit uiterlijk aan het einde van die periode tot stand brengen. Gezien het grote belang van een dergelijk gemeenschappelijk beleid hebben Frankrijk en Nederland ten tijde van de overgang van de eerste naar de tweede etappe sterk aangedrongen op het op gang komen van dit beleid. In dit verband zij opgemerkt dat ook gedurende de tweede etappe veranderingen die betrekking hebben op het gemeenschappelijke landbouwbeleid, met eenparigheid van stemmen moeten worden vastgesteld, zodat de kans groot was geweest dat, in geval van uitstel, ook gedurende de tweede etappe weinig voortgang zou worden gemaakt. Eerst in de derde etappe is een vaststelling met gekwalificeerde meerderheid voorzien.

Uiteindelijk kon na een zeer langdurige zittingsperiode - van 13 december 1961 tot 14 januari 1962 met korte onderbrekingen - worden besloten de tweede etappe van de overgangperiode te doen ingaan. Op 4 april 1962 werden de definitieve teksten van de besluiten van 14 januari door de Raad van Ministers vastgesteld.

Er zou een begin worden gemaakt met een gemeenschappelijk landbouwbeleid. De opzet ervan is de nationale stelsels van landbouwpolitiek, waarin een veelheid van instrumenten als contingenteringen, subsidies, tarieven en quota's is opgenomen, te vervangen door één stelsel, dat zowel intern als ten opzichte van derde landen werkt met invoerheffingen. De interne heffingen moeten in de loop van de overgangperiode verdwijnen. Dit houdt in dat ook de prijsaanpassing zich in de loop van deze overgangperiode zal moeten voltrekken. Het heffingenstelsel zal gelden voor produkten als granen, varkensvlees, eieren, slachtpluimvee en zuivel. Voor de sector groenten en fruit is voorzien in een vrijmaking van het onderlinge handelsverkeer op basis van een normalisatie van kwaliteiten. Er zijn voorts regelingen voor de zetmeelsector tot stand gebracht.

Het kardinale punt bij het gemeenschappelijk landbouwbeleid is

dat het voorziet in een vrij handelsverkeer van agrarische produkten tussen de lidstaten met een zekere afscherming van de interne markt tegen invloeden van derde landen. Deze afscherming heeft in beginsel plaats via de prijzen. Met behulp van interne heffingen zal binnen de Euromarkt een bepaald prijsniveau tot stand worden gebracht. Externe heffingen zullen dit prijsniveau beschermen tegen de invloeden van derde landen; ze moeten het prijsniveau op derde markten bij invoer in de E.E.G. op het E.E.G.-prijsniveau brengen. Een schutsluis (zie het begrip sluisprijs) zal als het ware het niveauverschil overbruggen.

Van overwegend belang is de hoogte der graanprijzen. Immers, de andere produkten waarvoor het gemeenschappelijk landbouwbeleid zal gelden, zijn overwegend veredelingsprodukten met graan als basis. De prijzen van deze laatste groep produkten zijn ten dele afgeleide prijzen. Daarnaast is de bedrijfsdoelmatigheid van belang en dit element heeft dan ook invloed op de hoogte der interne heffingen voor veredelingsprodukten.

In § 4.2 is nl. iets medegedeeld omtrent de huidige, grote verschillen in graanprijzen binnen de E.E.G. Het zal bijzonder moeilijk zijn een voor alle lidstaten aanvaardbaar, gemeenschappelijk prijsniveau vast te stellen. Art. 6, lid 4, van de op 30 juli 1962 in werking getreden E.E.G.-graanverordening bepaalt dat vóór 1 april 1963 maatregelen moeten worden vastgesteld met betrekking tot de graanprijzen door de lidstaten toe te passen voor het omzetjaar 1962/63. Beslissingen terzake zullen gedurende de tweede etappe door de Raad van Ministers met eenparigheid van stemmen moeten worden genomen. Jaarlijks zal de Europese Commissie een voorstel voor de in de lidstaten toe te passen prijzen doen. Hoewel van Nederlandse zijde sterk is aangedrongen op het baseren van het prijspeil in de E.E.G. op de efficiënte produktiegebieden, waarbij dit prijspeil in benedenwaartse richting zou worden gecorrigeerd indien de invoer uit derde landen zou dalen, is uiteindelijk slechts bepaald dat het Europese prijspeil gebaseerd moet zijn op rationeel geleide en economisch levensvatbare bedrijven en dat specialisatie moet worden bevorderd. Belangrijk is in dit verband een in juni 1962 door acht hoogleraren uitgebracht advies ("Gemeinsames Gutachten von Mitgliedern des Wissenschaftlichen Beirats beim B.M.L. und von wirtschaftswissenschaftlichen Beratern der Kommission der E.W.G.: Wirkungen einer Senkung der Agrarpreise im Rahmen einer gemeinsamen Agrarpolitik der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft (E.W.G.) auf die Einkommensverhältnisse der Landwirtschaft in der Bundesrepublik Deutschland"). Op uitnodiging van de Duitse Minister van Landbouw Schwarz hadden in de commissie zitting genomen de hoogleraren Hanau, Niehaus, Plate en Woermann, op verzoek van dr. Mansholt de hoogleraren Bandini, Moeller, Priebe en Schouten. In het algemeen verzetten de hoogleraren zich tegen optrekking van het agrarische prijsniveau tot het hoge Duitse peil, aangezien dit consequenties kan hebben aan de aanbodzijde en inflatoire tendenties teweeg kan brengen. Te overwegen ware een tijdelijke, directe inkomens toeslag aan de getroffen Duitse boeren, naar eenvoudige maatstaven (b.v. bedrijfsoppervlakte) en degressief. De aanpassing binnen de lidstaten zou dan in versneld tempo 1) met name blz. 54 en 55.

kunnen voortgaan. In de Bondsrepubliek zou voorts een krachtige structuurpolitiek moeten worden gevoerd naast maatregelen als industrialisatie, investeringshulp, pensionering van oudere landarbeiders, enz. in de getroffen gebieden.

De ontwikkeling van een gemeenschappelijk landbouwbeleid brengt met zich mede dat de lidstaten voortaan ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor dit beleid moeten aanvaarden en de middelen ervoor zullen dienen te verschaffen. Art. 40, lid 4, van het Verdrag voorziet in de oprichting van een of meer oriëntatie- en garantiefondsen. Voorstellen in dit verband van de Europese Commissie hebben geresulteerd in de vaststelling van E.E.G.-verordening No. 25, waarbij zulk een oriëntatie- en garantiefonds voor de landbouw is ingesteld. Uit dit fonds zullen worden gefinancierd:

1. restituties bij uitvoer van produkten waarvoor een heffingenstelsel geldt. Daar het heffingenstelsel het interne prijspeil kunstmatig verhoogt, noopt uitvoer tot het verlenen van een restitutie - in feite een subsidie - om het prijsverschil te neutraliseren;
2. interventies welke nodig zijn ter regularisatie van de markt van bepaalde produkten. Wanneer b.v. het heffingenstelsel niet voldoende blijkt om het genoemde prijspeil te verzekeren, zullen bepaalde produkten uit de markt moeten worden genomen. Dit zal met name kunnen gelden voor produkten waarvoor de zelfvoorzieningsgraad binnen de E.E.G. wordt bereikt of overschreden;
3. gemeenschappelijke acties in het kader van de structuurverbetering van de landbouw in de E.E.G. (grondverbetering, ruilverkaveling, enz.).

De financiering van deze uitgaven uit het fonds zal gedurende de overgangperiode geleidelijk op gang worden gebracht; aan het einde van deze periode zullen ze volledig voor rekening van het fonds komen. Art. 201 van het Verdrag nu, biedt de mogelijkheid de bijdragen der lidstaten ter financiering van de algemene uitgaven van de E.E.G. te vervangen door eigen inkomsten, waarbij met name wordt gedacht aan ontvangsten afkomstig uit het gemeenschappelijke buitentarief. Bij een dergelijke regeling zouden echter de financiële lasten zeer ongelijk over de lidstaten worden verdeeld: in feite zouden dan de belangrijke graanimporterende landen (de Duitse Bondsrepubliek en Nederland) de voornaamste middelen van het fonds verschaffen. Anderzijds hebben landen met de juiste actuele en potentiële agrarische produktie, in het bijzonder Frankrijk, het meest van het gemeenschappelijke landbouwbeleid te verwachten. Er is nu een compromis voor drie jaren gesloten, dat het zwaartepunt voorshands bij de verdeelsleutel van de algemene financiering van de E.E.G. ex art. 200 ligt. Voor 1963/64 zal 10% en voor 1964/65 zal 20% uit de heffingen worden geput. De Nederlandse bijdrage tot het fonds is nu maximaal 12 à 13%, een waarde die slechts weinig hoger is dan het aandeel dat de algemene verdeelsleutel van art. 200 van het Verdrag voor Nederland vermeldt. Naarmate de invoer echter zou afnemen, zullen heffingen als financieringsbron, van steeds geringere betekenis worden en zullen de middelen uit de onderscheidene nationale begrotingen moeten worden gefinancierd.

Een punt van bespreking aan de vooravond van de overgang naar de tweede etappe vormde nog de positie van de Europese Commissie. In het algemeen is de Commissie bij het vaststellen van de aan de Raad van Ministers voor te leggen verordeningen en besluiten van het in het Verdrag neergelegde beginsel uitgegaan, dat ze een belangrijke eigen verantwoordelijkheid bezit voor de goede uitwerking en uitvoering van het Verdrag. De wezenlijke inhoud van het beleid zal, uiteraard binnen het door de verordeningen aangegeven kader, worden bepaald door de uitvoeringsbesluiten die op basis van deze verordeningen zullen worden vastgesteld. Bij de regeling van het gemeenschappelijke landbouwbeleid openbaarde zich van Franse zijde het streven om het nemen van de op de verordeningen gebaseerde uitvoeringsbesluiten niet aan de Europese Commissie, maar aan z.g. beheerscomité's (comités de gestion) op te dragen, welke comité's een sterk intergouvernementale inslag zouden hebben. Dit zou echter kunnen betekenen dat en het supranationale karakter van de Europese economische integratie en de objectiviteit en besluitvaardigheid van het beleid in gevaar zouden kunnen komen. Uiteindelijk is vastgesteld dat de taak van de beheerscomité's zich nagenoeg geheel beperkt tot die van adviesorganen.

Was er gedurende de eerste etappe nog voornamelijk sprake van het vormen van een douane-unie (gelcidelijke tariefsafbraak, afschaffing van contingenten, vorming van een gemeenschappelijk buitentarief), de tweede etappe zal daarnaast in het teken staan van de vorming van een economische unie, waarbij de nationale economische politiek der lidstaten zal worden omgesmolten tot een gemeenschappelijk beleid op korte en lange termijn.

Zo wordt sinds enige tijd in een comité onder voorzitterschap van de thesaurier-generaal van het Nederlandse Ministerie van Financiën, jhr. Van Lennep, overleg gepleegd over de coördinatie der monetaire politiek. Sommige gedachten gaan in de richting van een zeer nauwe band tussen de centrale banken der lidstaten; in een enkel geval wordt gedacht over één centrale bank. Maar dan zouden de middelen ter regeling van de conjunctuur in de onderscheiden landen volledig geharmoniseerd moeten worden en dat is een groot vraagstuk. In de praktijk wordt de economische ontwikkeling op verschillende wijzen aangepakt. De Bondsrepubliek gebruikt uitsluitend monetaire middelen; Nederland regelt de conjunctuur met instrumenten als loon- en prijsbeleid, reglementering van het bouwvolume en gebruikt pas in laatste instantie monetaire instrumenten. Er bestaat veel belangstelling voor de Nederlandse aanpak, maar het is de vraag of deze elders politiek haalbaar is. Een ander vraagstuk is dat van het vrije kapitaalverkeer. Nederland meent dat het z.g. speculatieve kapitaalverkeer en het verkeer dat op het ogenblik voortvloeit uit een nog niet op elkaar afgestemd zijn van de middelen ter regeling van de conjunctuur in de lidstaten moet worden voorkomen. Zo kunnen spanningen in twee lidstaten A en B, in A tegemoetgetreden door een stimulering van de besparingen met niet-monetaire middelen en in B door een zwaarder belasting der investeringen (b.v. door opvoering van de rentevoet), leiden tot een afvloeien der besparingen van A naar B.

De Europese Commissie heeft in oktober 1962 aan de Raad van Ministers en het Europese parlement een uit elf hoofdstukken bestaand actieprogramma voorgelegd dat voornamelijk is gericht op de uitbouw van een economische unie.

Op het gebied van de landbouw (hoofdstuk III) dient de Gemeenschap zich voornamelijk op de regeling van de zes volgende vraagstukken toe te leggen.

1. De gemeenschappelijke ordening der markten

De verordeningen voor granen, varkensvlees, slachtpluimvee, eieren, wijn, groenten en fruit, alsmede voor de zetmeelsector, worden hierna besproken. Voor zuivelprodukten, rundvlees en rijst komen binnenkort regelingen (streefdatum 1-4-1963). Gewerkt wordt aan verordeningen voor suiker, aardappelen, ethylalcohol, tabak, niet voor menselijke consumptie geschikte tuinbouwprodukten, vlees en vetten.

Na het in werking treden van deze verordeningen zal 90% van de landbouwproductie der lidstaten onder een gemeenschappelijke ordening vallen. Voor de andere 10% gelden de algemene bepalingen van het Verdrag. Bij het landbouwbeleid zal rekening moeten worden gehouden met de belangen van de geassocieerde staten en Madagascar.

2. Het gemeenschappelijk prijsbeleid

De Commissie zal binnenkort voorstellen doen inzake een gemeenschappelijk prijsbeleid. Het landbouwbeleid op het gebied van de prijzen zal naar de mening van de Commissie moeten voldoen aan drie criteria:

betreffende het inkomen van de agrarische beroepsbevolking;
betreffende de oriëntatie van de produktie op de vraag;
betreffende de ontwikkeling van de gehele economie.

De Commissie acht het ook haar taak een bijdrage te leveren tot de harmonische ontwikkeling van de wereldhandel.

3. Geleidelijke totstandkoming van niet vervalste concurrentieverhoudingen

Gedurende de overgangsperiode zullen geleidelijk moeten worden opgeheven: de nationale steunmaatregelen; voor zover deze niet behoeven te worden opgeheven dient terzake een gemeenschappelijk beleid te worden opgesteld;

het beleid inzake de vervoertarieven voor zover dit betrekking heeft op het vervoer van landbouwprodukten en produktiemiddelen voor de landbouw;

de fiscale maatregelen, voor zover ze betrekking hebben op de voortbrenging van en de handel in landbouwprodukten en produktiemiddelen voor de landbouw.

4. De gemeenschappelijke financiële verantwoordelijkheid

De geleidelijke ontwikkeling van de financiële verantwoordelijkheid vormt een van de voornaamste elementen van de integratie.

5. Landbouwstructuur

De algemene economische expansie oefent in twee opzichten invloed uit op de landbouw:

de vergroting van het inkomen leidt tot verruiming van de afzetmogelijkheden, althans van de dierlijke produkten, waarbij overigens het produkt zijn eigen kenmerkende problemen en mogelijkheden zal ontmoeten;

door de stijging van de lonen en de vooruitgang van de techniek worden de boeren steeds gedwongen zich aan te passen, om de aansluiting aan het overige bedrijfsleven niet te missen. De produktiviteit in de landbouw moet dan noodzakelijkerwijs steeds groter worden en dit maakt een aantal toepassingsregelingen nodig. De Gemeenschap is dan ook verplicht deze maatregelen te stimuleren. Daartoe is in het bijzonder vereist:

dat de structuurgebreken van de landbouwbedrijven en met name van de agrarische gezinsbedrijven worden weggenomen, althans systematisch worden bestreden;

dat de al jaren bestaande tendentie tot afvloeiing naar andere beroepen wordt bevorderd in alle gebieden waar de economische ontwikkeling deze overgang mogelijk heeft gemaakt. Het aandeel van de agrarische bevolking, dat nu nog 30% bedraagt, zal op den duur tot 10% moeten dalen.

De Commissie zal voorstellen doen om een fonds voor structuurverbetering (waarbij ook landbouwonderwijs, -voorlichting en kredietpolitiek aan de orde zijn) op te richten.

6. Jaarlijks rapport

Als basis voor de beslissingen die de instellingen van de Gemeenschap in verband met de uitvoering van het gemeenschappelijke landbouwbeleid dienen te nemen, zal de Commissie van 1964 af jaarlijks een rapport indienen inzake de algemene en regionale situatie van de landbouw, van de produktie, het buitenlandse handelsverkeer, het verbruik, van het verloop van de landbouwprijzen en de prijzen van de produktiemiddelen voor de landbouw, van de inkomenspositie van landbouwers en landarbeiders, alsmede van de arbeidsvoorwaarden in de landbouw.

Voor de E.E.G. in het algemeen stelt de Europese Commissie zich nog het volgende voor:

1. het is noodzakelijk dat op 31 december 1965 de invoerrechten tussen de lidstaten met 80% verminderd zullen zijn. Op 1 januari 1967 moeten dan alle onderlinge invoerrechten zijn afgeschaft;
2. op 1 juli 1963 zal de tweede fase van de toepassing van een gemeenschappelijk buitentarief worden doorgevoerd, zodat dan de verschillen tussen de nationale invoerrechten ten aanzien van derde landen en het toekomstige gemeenschappelijke buitentarief voor 60% zullen zijn overbrugd. Op 1 januari 1967 zal de laatste 40% volgen;
3. gehoopt wordt dat op 1 januari 1967 alle personencontrole aan de grenzen zal zijn opgeheven. Ditzelfde geldt voor allerlei z.g. administratieve handelsbelemmeringen die hetzelfde effect hebben als douanetarieven;

4. binnenkort worden voorstellen ingediend ter gelijkschakeling van de omzetbelasting, waarbij gedacht wordt aan het Franse "added-value"-systeem. Dit maakt het mogelijk de omzetbelasting bij de uitvoer naar lidstaten te heffen in het land van oorsprong en niet meer aan de grens van het importerende land. Gestreefd zal worden naar invoering van het nieuwe systeem in 1970;
5. gestreefd zal worden naar versnelde uitvoering van de vrijheid van vestiging en van dienstverlening binnen de E.E.G.;
6. de Commissie hoopt de vrijheid van het kapitaalverkeer in de tweede etappe aanzienlijk uit te breiden. Gestreefd wordt vóór 1970 in de E.E.G. een volledige monetaire unie te stichten. Gehoopt wordt uiterlijk in 1966 te komen tot een zeer nauwe samenwerking tussen de zes nationale banken;
7. grote aandacht zal worden besteed aan de aanleg van een modern wegennet tussen de lidstaten. Getracht zal worden van de zes regeringen vóór 1 januari 1964 toezeggingen voor de financiering van deze plannen te verkrijgen;
8. de Commissie hoopt vóór het einde van 1965 te komen tot de vaststelling van z.g. marge-tarieven (minimum- en maximumvrachtprijzen in het transport tussen de zes lidstaten). De Commissie wil deze marges dan ook toegepast zien op het binnenlands vervoer van de zes staten. Verder wil zij komen tot de harmonisatie van de sociale regelingen in deze sector (rijtijden, enz.);
9. de Commissie wil een geheel vrije handel in ruwe olie en olieprodukten binnen de Gemeenschap en vrije invoer van aardolie en olieprodukten uit derde landen - behalve uit de communistische landen - waarvoor zij een contingent voor de gehele Gemeenschap wil opstellen. Dit zou b.v. niet hoger mogen zijn dan 10% van de gezamenlijke invoer van de Gemeenschap uit derde landen. Olieprodukten uit derde landen zouden zeer laag belast dienen te worden. Ze wil verder de belasting op stookolie in alle lidstaten gelijktrekken (b.v. niet meer dan \$ 2 per ton) en een soortgelijke regeling treffen voor benzine.

5.2. Afzonderlijke regelingen

Sinds 30 juli 1962 is er een gemeenschappelijk landbouwbeleid voor granen en veredelingsprodukten, groenten, fruit en wijn, op grond waarvan gedurende een uiterlijk in 1970 eindigende overgangsperiode, uitsluitend door middel van heffingen aan de grens, de weg openstaat voor een bepaald, uniform prijsniveau binnen de E.E.G. voor de betrokken agrarische produkten.

In de volgende paragrafen worden de reeds van kracht zijnde regelingen toegelicht en wordt iets medegedeeld over de gedachten van de Europese Commissie terzake van enkele nog vast te stellen regelingen.

5.2.1. Granen

5.2.1.1. Zachte tarwe

Het Europese graanbeleid verplicht Nederland voor zachte tarwe een richtprijs vast te stellen. Deze richtprijs is afgeleid van gege-

vens omtrent het grootste tekortgebied; hij is een gemiddelde prijs, die dient de producenten een redelijke levensstandaard te waarborgen en die de overheid zo goed mogelijk in het betrokken gebied poogt te benaderen. Afwijkingen naar beneden en naar boven zijn mogelijk. Voor Nederland is de richtprijs, geldend bij het begin van het verkoopseizoen (1 juli 1962) vastgesteld op f. 33,30 per 100 kg Europese standaardkwaliteit.

Voor tarwe (en ook voor gerst en rogge) is voor genoemd verkoopseizoen een maximum- en minimumgrens vastgesteld voor de richtprijzen in de grootste nationale tekortgebieden. De maximumprijs is vastgesteld op een niveau dat 7,5% hoger ligt dan de laagste prijs in het verkoopseizoen 1961/62 in het grootste tekortgebied van het land dat de grootste totale invoer heeft (Duitse Bondsrepubliek). De minimumprijs zal in het land met het grootste overschotgebied (Frankrijk) ten minste 5% hoger liggen dan de minimumprijs in het seizoenjaar 1961/62.

Uit de richtprijs is de drempelprijs afgeleid: feitelijk een minimumimportprijs, die moet verhinderen dat de richtprijs in gevaar komt. De drempelprijs is gelijk aan de richtprijs in het grootste nationale tekortgebied verminderd met de transportkosten van dit gebied naar het invoerpunt. Deze is voor juli 1962 vastgesteld op f. 33,30, welke prijs maandelijks met f. 0,35 per 100 kg zal worden verhoogd, totdat in april 1963 een drempelprijs van f. 36,45 zal zijn bereikt.

Door de instelling van een drempelprijs kan de richtprijs in het grootste tekortgebied niet meer in gevaar worden gebracht.

De overheid stelt een interventieprijs vast voor inlandse tarwe. Deze prijs kan ongeveer 5 à 10% beneden de richtprijs liggen. De interventieprijs bedoelt een bodem in de markt te leggen, waarbeneden de marktprijs niet mag dalen. Gedurende het gehele jaar kan de Nederlandse boer tegen een interventieprijs van f. 31,- per 100 kg tarwe met een vochtgehalte van 17% inleveren bij het Voedselvoorzienings In- en Verkoopbureau (V.I.B.). De interventieprijs ligt in dit geval 7% beneden de richtprijs. De overheid is verplicht deze aanbiedingen tegen de interventieprijs aan te kopen. De marktprijs kan dus fluctueren tussen de richtprijs (die zelf niet geheel vast hoeft te zijn) en de interventieprijs. Het V.I.B. mag verkopen, maar dan zodanig dat de richtprijs niet in gevaar wordt gebracht. Bij marktverstoringen moet het interveniëren.

Handelsverkeer binnen de E.E.G. (intercommunautair verkeer)

Er gelden gedurende de overgangsperiode (tot uiterlijk 1970) heffingen die zijn gebaseerd op het verschil in prijs tussen het invoerland en het uitvoerland. De bedoeling is juist in de overgangsperiode marktverstoringen te voorkomen. De lidstaten zullen deze interne heffingen gedurende de overgangsperiode geheel afbreken, waardoor dan een vrij verkeer van granen kan ontstaan. Deze geleidelijke verlaging van de interne heffingen zal prijsstoename tot gevolg hebben.

Feitelijk zijn er in het intercommunautaire verkeer aan het heffingenstelsel twee aspecten te onderkennen. De uitvoerende lidstaat kent een restitutie toe die gelijk is aan de restitutie bij uitvoer naar derde landen (ter overbrugging van het prijsverschil wereldmarkt/lidstaat - zie hierna volgend). De invoerende lidstaat past een heffing toe die gelijk is aan de heffing ten opzichte van derde landen (ter optrekking van het prijsverschil wereldmarkt/lidstaat). In het laatste geval wordt echter rekening gehouden met een zekere preferentie voor het intercommunautaire handelsverkeer, aangezien een van de voornaamste doeleinden van de E.E.G. is de voorkeur der lidstaten voor elkaars produkten.

Nederland kan dus invoeren:

uit lidstaten met een lager prijspeil dan Nederland: de drempelprijs wordt verminderd met f. 0,36 per 100 kg minus de prijs franco grens; uit lidstaten met een hoger prijspeil dan Nederland: de heffing is gelijk aan die bij invoer uit derde landen minus f. 0,36. De heffingen bij invoer uit lidstaten kunnen niet worden gefixeerd.

Handelsverkeer met derde landen (niet-lidstaten)

De heffing op importen van zachte tarwe uit derde landen is gelijk aan het verschil tussen de prijs op de wereldmarkt en die in het invoerende land. Er is dus identiteit met de interne heffingsgedachte, maar zoals hierboven al is gesteld, is de externe heffing hoger dan de interne heffing, daar in het laatste geval sprake is van een preferentie.

De heffing is gelijk aan de drempelprijs minus de cif-prijs van die soort tarwe welke op de wereldmarkt het goedkoopst kan worden aangekocht (vast te stellen door de Europese Commissie). Deze heffing kan vooraf worden gefixeerd waarbij dan een fixatiepremie komt (eventueel met een extra bedrag) in verband met termijnleveringen.

Ten einde de E.E.G.-landen de gelegenheid te geven naar derde landen te exporteren, zal uitvoer naar deze landen kunnen geschieden op basis van de prijzen op de wereldmarkt. Het uitvoerende E.E.G.-land past dan overeenkomstig een restitutie toe.

Om schoksgewijze verhogingen van broodprijzen tegen te gaan, zal gebruik worden gemaakt van de restitutiemogelijkheid van een gedeelte der heffingen: over alle na 30 juli 1962 voor consumptiedoeleinden vervalende tarwe zal een restitutie worden verstrekt van

$\frac{1}{2} \times \frac{13}{15}$ x de gemiddelde heffing ten opzichte van derde landen.

Voor alle intercommunautaire verkeer en alle invoer uit derde landen zijn invoervergunningen noodzakelijk. De lidstaten geven deze vergunningen af en stellen de Europese Commissie daarvan regelmatig op de hoogte. De invoercertificaten hebben een geldigheidsduur van drie maanden. Bij de afgifte van een vergunning moet een waarborgsom worden gestort, die verbeurd wordt verklaard indien niet binnen de gestelde tijd is ingevoerd.

Ontsnappingsclausule

Mochten zich na de inwerkingtreding van dit stelsel in een lidstaat ernstige marktverstoringen voordoen, dan kan de betrokken lidstaat vrijwaringsmaatregelen treffen. Het E.E.G.-land kan dan zijn grenzen sluiten. Het moet daarvan de Europese Commissie en de andere lidstaten onmiddellijk op de hoogte stellen, waarbij ervoor dient te worden gezorgd dat de goederen die onderweg zijn, niet door het besluit worden getroffen. Binnen 4 werkdagen zal de Commissie moeten besluiten of de genomen maatregelen moeten worden gewijzigd, gehandhaafd of opgeheven. Ieder lidstaat kan uiterlijk binnen 3 werkdagen na het besluit van de Commissie een beroep op de Raad van Ministers doen. In dat geval wordt het besluit van de Commissie 10 dagen opgeschort, voor zover de Raad het besluit nog niet had gewijzigd of nietig verklaard.

5.2.1.2. Harde tarwe

Voor de handel in harde tarwe is een enigszins afwijkende regeling van het heffingssysteem gekozen. De drempelprijs voor harde tarwe is 5% hoger dan die voor zachte tarwe.

De Raad van Ministers zal vóór 1 april 1963 de maatregelen vaststellen voor de oogst 1963.

5.2.1.3. Voedergranen

Voor de oogst 1962 zijn de richtprijzen:

- f. 28,65 per 100 kg gerst,
- f. 25,15 per 100 kg rogge.

De drempelprijzen zijn:

- f. 28,- per 100 kg gerst,
- f. 26,75 per 100 kg haver,
- f. 24,50 per 100 kg rogge.

Voor de uitheemse voedergranen zullen de heffingen worden gebaseerd op de volgende drempelprijzen:

- f. 25,50 per 100 kg maïs,
- f. 24,75 per 100 kg sorghum,
- f. 24,25 per 100 kg millet.

Voorts geldt ten aanzien van de heffingen en fixaties, hetgeen is opgemerkt onder het hoofd tarwe.

Er bestaan voor voedergranen geen interventie maatregelen.

De toeslag voor voedergranen op de lichte gronden bedraagt f. 175,- per ha.

De Raad van Ministers van de E.E.G. zal vóór 1 april 1963 de maatregelen vaststellen voor de oogst 1963.

Verwerkte produkten

Voor industriële produkten waarin graan is verwerkt, bestaat - zowel voor het intercommunautaire verkeer als voor de handel met derde landen - eveneens een heffingenstelsel. De heffingen bestaan uit twee elementen: een vast en een flexibel element. Het flexibele element is gelijk aan de invloed van de prijsverschillen der basisgrondstoffen op de kostprijs van de verwerkte produkten. Het vaste element houdt rekening met de noodzaak van de bescherming van de verwerkende industrie. Het vaste element wordt jaarlijks met 2/15 deel verminderd.

5.2.2. Varkensvlees

5.2.2.1. Invoer uit derde landen

5.2.2.1.1. Nederland

Bij invoer in Nederland uit derde landen (niet-lidstaten) moet een z.g. externe heffing worden toegepast. Deze heffing is opgebouwd uit de volgende elementen.

a. De invloed op de kostprijs van het verschil in de voederkosten dat voortvloeit uit het verschil tussen de prijzen van voedergranen op de wereldmarkt en de prijs in de lidstaat met de laagste referentieprijs¹⁾ voor varkens (Nederland): het z.g. voedergraanelement. De graanconversie bedraagt 4,2 kg graan per kg geslacht gewicht.

De berekening is aldus:

4,2 x (kosten graanpakket in Nederland - idem wereldmarkt + graanontladingskosten in Nederland bij aanvoer van de wereldmarkt).

b. Een vast (z.g. preferentieel) element als percentage van de gemiddelde aanbodprijzen waartegen invoer in de Gemeenschap gedurende het aan de inwerkingtreding van het heffingenstelsel voorafgaande jaar heeft plaatsgehad. Dit element wordt ook aangeduid als forfaitair bedrag.

Na het eerste jaar, waarvoor het percentage op 2 is gesteld, wordt het genomen van de gedurende het voorafgaande jaar gegolden hebbende externe sluisprijs (zie hieronder). Het percentage stijgt jaarlijks, tot aan het einde van de overgangsperiode (1970) een waarde van 7 zal zijn bereikt.

De Nederlandse heffing bedraagt f. 17,47 per 100 kg levend gewicht en f. 22,72 per 100 kg geslacht gewicht.

1) De referentieprijs is gelijk aan de gemiddelde gedurende een bepaalde periode (de referentieperiode) gegolden hebbende marktprijs.

Ten einde marktverstoringen door aanbiedingen tegen abnormaal lage prijzen te voorkomen, mag Nederland uit derde landen levende en geslachte varkens slechts invoeren tegen een (voor alle lidstaten) uniforme minimumimportprijs, de externe sluisprijs. Deze berust op het wereldmarktprijspeil voor voedergranen en op een voor de uitvoerende derde landen representatieve graanconversie.

De externe sluisprijs bedraagt f. 151,20 per 100 kg levend gewicht en f. 196,48 per 100 kg geslacht gewicht. Indien wordt aangeboden beneden deze prijzen, moet Nederland een aanvullende heffing toepassen gelijk aan het verschil tussen de aanbodprijs franco-grens en de externe sluisprijs.

5.2.2.1.2. Andere lidstaten

Bij invoer uit derde landen gelden alle hierbovengenoemde regelingen (externe heffing, eventuele aanvullende heffing in verband met de externe sluisprijs), doch bovendien wordt een heffing opgelegd gelijk aan de onder 5.2.2.2. vermelde interne heffing van de invoerende lidstaat ten opzichte van Nederland.

Voorbeeld. Indien de Duitse Bondsrepubliek geslachte varkens uit derde landen wil invoeren, bedraagt de heffing per 100 kg: f. 80,65 (interne heffing Duitse Bondsrepubliek - Nederland) + f. 22,72 (externe heffing Nederland - derde landen incl. het forfaitaire bedrag) = f. 103,37, waarbij de aanbodprijs eventueel eerst door middel van een aanvullende heffing wordt opgetrokken tot de externe sluisprijs: f. 196,48.

5.2.2.2. Intercommunautair verkeer

Er gelden interne heffingen die zijn opgebouwd uit de volgende elementen:

- a. een voedergraanelement op basis van de voor de Gemeenschap uniforme graanconversie (4,2 kg graan per kg geslacht gewicht), van een voor elke lidstaat vastgestelde voedersamenstelling en met de in elke lidstaat geconstateerde groothandelsverkoopprijzen voor voedergranen;
- b. een restelement: het verschil tussen de referentieprijzen in de invoerende en uitvoerende lidstaat voor varkens, minus het onder a genoemde, voor de eerste maal vastgestelde voedergraanelement.

Element a wordt afgebroken overeenkomstig de graanprijsstoesadering in de E.E.G., element b met 2/15 per jaar.

Bij invoer uit Nederland passen de andere lidstaten de volgende heffingen toe (guldens per 100 kg).

	Levend gewicht	Geslacht gewicht
Luxemburg	80,59	134,80
Duitse Bondsrepubliek	62,02	80,65
Italië	38,85	50,52
Frankrijk	26,24	34,12
België	18,41	23,94

Bij invoer uit andere E.E.G.-landen past Nederland slechts ten opzichte van Italië een heffing toe (resp. f. 4,18 en f. 5,44).

Tenslotte kent iedere lidstaat een interne sluisprijs, die als volgt is opgebouwd:

- a. de (uniforme) externe sluisprijs;
- b. het voedergraanelement Nederland - wereldmarkt (5.2.2.1.1. onder a);
- c. de interne heffing van de betrokken lidstaat ten opzichte van Nederland.

Voorbeeld. De interne sluisprijs van de Duitse Bondsrepubliek voor geslachte varkens bedraagt per 100 kg:

(a) f. 196,48 + (b) f. 18,14 (nl. de externe heffing van Nederland ten opzichte van derde landen excl. het forfaitaire bedrag: f. 22,72 - f. 4,58; dan resteert het voedergraanelement uit de externe heffing) + (c) f. 80,65 = f. 295,27.

Onder 5.2.2.1.1.2 is aangetoond dat de Duitse Bondsrepubliek geslachte varkens uit derde landen mag invoeren tegen f. 196,48. Het geringe verschil tussen beide minimuminvoerprijzen (f. 4,58) wordt dus gevormd door het preferentiële element, het forfaitaire bedrag.

Restituties

Indien een lidstaat een heffing ten opzichte van een andere lidstaat toepast, mag bij uitvoer naar die lidstaat een bedrag worden gerestitueerd dat gelijk is aan:

- a. de interne heffing ten opzichte van Nederland;
- b. het voedergraanelement Nederland - wereldmarkt (dus Nederlands externe heffing excl. het forfaitaire bedrag).

De invoerende lidstaat mag dan een heffing opleggen gelijk aan die ten opzichte van derde landen excl. het forfaitaire bedrag.

Het voorgaande geldt alleen voor levende en geslachte varkens. Toepassing op de onderdelen vleeswaren en bereidingen gaat op 3 december 1962 in.

5.2.2.3. Export naar derde landen

Bij export naar derde landen mag een restitutie worden verstrekt die is opgebouwd uit de volgende elementen:

- a. de invloed op de voederkosten van het verschil tussen de voedergraanprijzen in het exportland en op de wereldmarkt;
- b. een extra bedrag vast te stellen door de Europese Commissie via de procedure van het Beheerscomité voor varkensvlees.

5.2.3. Eieren

5.2.3.1. Invoer uit derde landen

Bij invoer uit derde landen wordt een heffing toegepast die is opgebouwd uit de volgende elementen:

- a. de invloed op de kostprijs van het verschil in de voederkosten dat voortvloeit uit het verschil tussen de prijzen van voedergranen op de wereldmarkt en de prijs in de betrokken lidstaat;
- b. de invloed van het tijdens het jaar 1962 ten opzichte van andere lidstaten geldende douanerecht. Dit element wordt verminderd met 2/15 per jaar;
- c. een preferentieel element dat is bedoeld om de E.E.G.-landen een zekere voorkeur te geven op elkaars markten. In het eerste jaar bedraagt dit element 2 % van de gemiddelde invoerwaarde van producten uit derde landen in de Gemeenschap. Het stijgt geleidelijk tot 7% aan het einde van de overgangperiode (1970).

Nederland heft ten opzichte van derde landen f. 28,71 per 100 kg eieren in de schaal, de Duitse Bondsrepubliek f. 68,82.

Ten einde marktverstoringen door aanbiedingen tegen abnormaal lage prijzen te voorkomen, kunnen de lidstaten slechts uit derde landen invoeren tegen een uniforme minimuminvoerprijs (de sluisprijs). Deze is vastgesteld op 0,5025 E.E.G.-rekenenheden of f. 1,82 per kg eieren in de schaal (ca. 10,5 cent per ei). Bij aanbiedingen beneden de sluisprijs wordt de heffing verhoogd met het verschil tussen aanbodprijs franco-grens en sluisprijs.

Voorbeeld. De Duitse Bondsrepubliek mag dus geen eieren uit derde landen invoeren beneden een prijs van f. 1,82 + f. 0,69 = f. 2,51 per kg.

5.2.3.2. Intercommunautair verkeer

Bij invoer uit lidstaten geldt gedurende de overgangperiode (tot 1970) een heffing die is opgebouwd uit de volgende elementen:

- a. de invloed op de voederkosten van het prijsverschil tussen de voedergranen in de invoerende en de uitvoerende lidstaat;
- b. de invloed van het tijdens het jaar 1962 ten opzichte van andere lidstaten geldende douanerecht op het gemiddelde van de prijzen franco-grens in 1961.

Dit element wordt verminderd met 2/15 per jaar.

De heffingen ten opzichte van Nederland bedragen per 100 kg eieren in de schaal:

Frankrijk	f. 82,07 (bijna 5 cent per ei) (1 okt. '62 - 31 jan. '63; febr. 1963: f. 6,84)
-----------	---

Duitse

Bondsrepubliek	f. 47,68 (bijna 3 cent per ei)
----------------	--------------------------------

Luxemburg	f. 37,39 (ruim 2 cent per ei)
-----------	-------------------------------

België	f. 23,53 (bijna 1½ cent per ei)
--------	---------------------------------

Italië	f. 9,85 (ca. ½ cent per ei).
--------	------------------------------

Nederland heft per 100 kg eieren in de schaal bij invoer uit:

België, de Duitse Bondsrepubliek, Luxemburg en

Frankrijk	f. 9,85 (ca. ½ cent per ei);
-----------	------------------------------

Italië	f. 16,83 (ca. 1 cent per ei).
--------	-------------------------------

De restitutieregeling is gelijk aan die vermeld onder paragraaf 5.2.2.2. Het betrokken Beheerscomité is dat voor Slachtpluimvee en Eieren. Het is echter ook mogelijk een restitutie te verstrekken die overeenkomt met de invloed van het prijsverschil tussen de voedergrenen in de uitvoerende en invoerende lidstaat. Deze restitutie mag niet hoger zijn dan het beschermende element in de heffing van het invoerende land.

5.2.4. Slachtpluimvee

In het algemeen zijn de heffingen opgebouwd uit dezelfde elementen als die onder 5.2.3. zijn genoemd.

Nederland heft ten opzichte van derde landen f. 42,28 per 100 kg, de Duitse Bondsrepubliek f. 77,21.

Voor panklare slachtkippen en slachtkuikens is de sluisprijs vastgesteld op f. 2,66 per kg.

Voorbeeld. De Duitse Bondsrepubliek mag dus geen panklare slachtkippen en slachtkuikens uit derde landen invoeren beneden een prijs van f. 2,66 + f. 0,77 = f. 3,43 per kg.

De heffingen ten opzichte van Nederland bedragen per 100 kg,

Duitse Bondsrepubliek	f. 57,27
Frankrijk	f. 55,28
Luxemburg	f. 38,84
België	f. 26,75
Italië	f. 15,96.

Nederland heft per 100 kg bij invoer uit andere lidstaten f. 15,96 tot f. 29,03.

5.2.5. Groenten en fruit

5.2.5.1. Kwaliteitsnormen

De E.E.G.-verordening voor groenten en fruit stelt voor een aantal produkten of groepen produkten gemeenschappelijke kwaliteitsnormen vast. Slechts indien produkten of groepen produkten aan deze normen voldoen, worden zij toegelaten tot het handelsverkeer tussen de lidstaten. Dit geldt evenzeer voor invoer uit derde landen. De toepassing van deze gemeenschappelijke normen ten aanzien van kwaliteit, sortering en verpakking voor het grensoverschrijdend verkeer heeft plaats sedert 1 augustus 1962 en betreft een 21-tal produkten uit het assortiment verse groenten en fruit.

Geleidelijk zullen deze normen ook worden toegepast op de binnenlandse handel. Dit veronderstelt dat nog verscheidene wijzigingen of aanvullingen in deze normen zullen volgen, omdat te verwachten is dat de huidige normen kwaliteitseisen bevatten die voor de binnenlandse handel te hoog zullen liggen. Voor de handel in het producerende land moeten de normen voor bloemkool, tomaten, sla, uien, abrikozen, appels, peren, perziken en pruimen per 1 juli 1965 worden ingevoerd.

Voor de handel in artisjokken, erwten, slatonen, snijbonen, witlof, wortelen, spinazie, aardbeien, citroenen, clementines, druiven en kersen zullen de normen uiterlijk per 1 januari 1968 dienen te worden toegepast.

Met de mogelijkheid dat voor produkten bestemd voor industriële verwerking andere normen nodig zullen zijn, wordt rekening gehouden. De gemeenschappelijke kwaliteitsnormen zijn gebaseerd op de normen die in het kader van het Europese Produktiviteitscentrum van de O.E.S.O. en van de Europese Commissie voor Europa en de Verenigde Staten zijn uitgewerkt en aanvaard.

5.2.5.2. Intercommunautair verkeer

De verantwoordelijkheid voor het aanhouden van de normen berust bij het producerende en uitvoerende land. De uitvoerende lidstaat onderwerpt de uit te voeren produkten aan een controle en voorziet deze produkten van een certificaat, waarop de kwaliteitscategorie op het ogenblik van de controle is vermeld. De invoerende lidstaat is gerechtigd tot tegencontrole. Uit gegevens van de U.C.B. blijkt dat een dergelijke tegencontrole door Nederland nog nooit is uitgevoerd en dat het buitenland met betrekking tot Nederlandse produkten volledig vertrouwt op de door Nederland aangegeven kwaliteitsindeling: Extra, I of II.

De invoerrechten geldende voor de produkten waarvoor kwaliteitsnormen zijn opgesteld of zullen worden opgesteld, worden geleidelijk verlaagd totdat deze uiterlijk op 1 januari 1970 geheel zullen zijn opgeheven. Op die datum treedt dan het gemeenschappelijk buitentarief in werking.

Geleidelijk zullen de kwantitatieve invoerbeperkingen, dus ook het stelsel van minimumprijzen, worden afgeschaft: voor kwaliteit Extra is dit reeds gebeurd met ingang van 30 juli 1962; voor kwaliteit I geschiedt dit uiterlijk 31 december 1963; voor kwaliteit II uiterlijk 31 december 1965.

Ontsnappingsclausule

Met ingang van de datum waarop de kwantitatieve e.a. beperkingen zijn afgeschaft voor de kwaliteiten I en II mogen lidstaten voor deze kwaliteiten z.g. vrijwaringsmaatregelen treffen indien de markt door invoer van deze produkten ernstige verstoringen ondergaat of dreigt te ondergaan.

Volgens een toelichting van de Europese Commissie mag onder dit laatste worden verstaan: "Wanneer op drie opeenvolgende marktdagen de op de groothandelsmarkten vastgestelde gemiddelde verkoopprijs voor een bepaald produkt - dat niet tot de kwaliteit "Extra" behoort - 82% of minder bedraagt van de gemiddelde marktprijs in de voorafgaande drie jaar". De mogelijkheid dat de vrijwaringsclausule op andere gronden wordt toegepast, is niet uitgesloten.

De procedure is wederom: de Europese Commissie en de overige lidstaten worden op de hoogte gesteld van de te nemen maatregelen. Het

Beheerscomité voor Groenten en Fruit, ook in dit geval samengesteld uit overheidsambtenaren van de lidstaten, bespreekt het vraagstuk vervolgens in spoedprocedure. Vervolgens beslist de Europese Commissie binnen vier werkdagen of de maatregel moet worden gehandhaafd, gewijzigd of opgeheven. Deze beslissing is onmiddellijk van kracht. Elke lidstaat kan binnen drie werkdagen bij de Raad van Ministers tegen deze beslissing in beroep gaan. Voor wijziging heeft de Raad echter een gekwalificeerde meerderheid nodig, d.w.z. minstens 12 van de 17 stemmen. De Duitse Bondsrepubliek, Frankrijk en Italië hebben elk vier stemmen, België en Nederland elk twee en Luxemburg één. Dit betekent dat de twee exportlanden Italië en Nederland elke wijziging of vernietiging van beslissingen kunnen tegenhouden.

De vrijwarings- of ontsnappingsclausule is dus niet van toepassing op de kwaliteit "Extra". Voor het treffen van maatregelen tegen de invoer van deze produkten dient de betrokken lidstaat zich te wenden tot de Europese Commissie met het verzoek machtiging te willen verlenen. De Commissie toetst de noodzakelijkheid van de te nemen maatregelen.

In dit geval is beroep op de Raad van Ministers niet mogelijk, wel voorlegging aan het Europese Hof van Justitie in Luxemburg.

Algemeen geldt dat alle vrijwaringsmaatregelen die het handelsverkeer tussen lidstaten raken, vooraf dienen te worden toegepast op de invoer uit derde landen.

5.2.5.3. Handelsverkeer met derde landen

Ten einde ernstige marktverstoringen of dreigende verstoringen door invoer uit derde landen tegen te gaan, hanteert men een systeem van z.g. referentieprijzen.

Indien de prijs bij invoer uit een derde land lager is dan de voor alle lidstaten gelijke referentieprijs, kan worden besloten, ook weer via Beheerscomité en Europese Commissie, de desbetreffende produkten te belasten met een compenserende heffing, welke gelijk is aan het verschil tussen de referentieprijs en de prijs bij invoer, invoerrechten niet inbegrepen. Maar men kan ook, zij het in laatste instantie, overgaan tot een tijdelijke schorsing van de invoer.

De referentieprijs wordt aldus bepaald:

men berekent de laagste gemiddelde nationale produktieprijzen, d.w.z.

1. de prijzen die in elke lidstaat in de loop van de drie jaren, voorafgaande aan de datum van de referentieprijs, zijn geconstateerd,
2. op de representatieve markten van de belangrijkste produktiezones met de laagste prijzen voor de produkten of variëteiten die een aanzienlijk deel vertegenwoordigen van de in het gehele jaar of gedurende een deel daarvan in de handel gebrachte produktie, en
3. die wat kwaliteit en verpakking betreft aan bepaalde eisen voldoen.

Uit deze nationale gemiddelden berekent men een E.E.G.-gemiddelde, nl. het rekenkundig gemiddelde dat tenslotte met een bepaald bedrag wordt verhoogd om het referentieprijsniveau te bepalen.

De prijs bij invoer wordt als volgt vastgesteld:
elke werkdag wordt deze prijs voor de produkten uit derde landen
vastgesteld op de volgende representatieve markten:

België en Luxemburg	: Brussel, Antwerpen
Duitse Bondsrepubliek	: Hamburg, München, Frankfurt, Düsseldorf
Frankrijk	: Parijs (Hallen)
Italië	: Milaan
Nederland	: Rotterdam

Het systeem van vergelijking van invoerprijzen met de referentie-
prijs is voornamelijk gericht tegen de door derde landen gehanteerde
exportsubsidies en tegen de praktijken van de landen van het z.g.
Oostblok. Het is echter geenszins de bedoeling de normale, gezonde
concurrentie tegen te gaan. Daarmee zou de gemeenschappelijke markt
niet gediend zijn.

5.2.6. Wijn

De Europese wijnbouw kenmerkt zich door aanzienlijke verschillen
in het wijn- en wijnbouwbeleid in nationaal opzicht in de verschillen-
de lidstaten.

De totale situatie vertoont regelmatige overschotten, die van
grote betekenis zijn voor het inkomensbestanddeel door de wijnbouw
aan het landbouwincome gevoegd. Het is dan ook logisch dat men in
E.E.G.-verband streeft naar stabilisatie van markten en prijzen door
te trachten een zo goed mogelijke aanpassing van de beschikbare hoe-
veelheden aan de behoefte te bewerkstelligen.

Aan deze stabiliteitspolitiek ligt een streven naar kwaliteits-
verbetering ten grondslag. Uiterlijk 31 december 1962 dient de Raad
van Ministers dan ook een gemeenschapsregeling te hebben vastgesteld
voor kwaliteitswijnen voortgebracht in bepaalde gebieden.

Deze regeling zal rekening moeten houden met de traditionele
produktievoorwaarden voor zover deze geen afbreuk kunnen doen aan
het kwaliteitsbeleid en de verwezenlijking van de eenheidsmarkt
en zal gericht zijn op: begrenzing van het produktiegebied, teeltwij-
ze, wijze van wijnbereiding, minimum natuurlijk alcoholpercentage
en rendement per ha.

De lidstaten kunnen zelf, met inachtneming van bovengenoemde
regeling, aanvullende voorwaarden vaststellen.

Ten einde het de Europese Commissie mogelijk te maken een aanpas-
sing van hoeveelheden en behoeften te kunnen concretiseren, dienen
gegevens betreffende de omvang van de hoeveelheden most en wijn be-
schikbaar te zijn. Ieder jaar, van 1962 af, moeten de producenten
van druivemost en wijn opgave doen van de hoeveelheden die zij in de
loop van het jaar hebben verkregen. Producenten en handelaren (uit-
gezonderd kleinhandelaren) moeten opgave doen van de hoeveelheden
die zij bezitten; import uit derde landen wordt daarbij afzonderlijk
vermeld.

Deze en andere gegevens wil men o.a. verkrijgen door instelling van een z.g. wijnbouwkadaster. Dit kadaster treedt uiterlijk 30 juni 1963 in werking en dient voortdurend te worden bijgehouden.

Het zal de volgende gegevens bevatten:

- de totale met wijnstokken bebouwde oppervlakte;
- de met wijnstokken bebouwde oppervlakte, ingedeeld naar de aard van de produkten;
- de indeling naar de oppervlakte;
- de indeling van de oppervlakte van de wijngaarden naar leeftijd;
- de beplanting naar plantjaren.

Contingenten

Om het handelsverkeer in wijn te ontwikkelen is besloten dat de Duitse Bondsrepubliek ieder jaar voor de E.E.G.-landen een contingent opent van 400.000 hl voor de bereiding van mousserende wijn en van 810.000 hl voor tafelwijn.

Frankrijk en Italië openen elk jaar voor alle lidstaten een contingent van 150.000 hl kwaliteitswijn.

5.2.7. Zetmeelsector

De teelt van fabrieksaardappelen (in Nederland in 1961 ca. 1.250.000 ton bij een totale aardappelproduktie van ongeveer 3.500.000 ton) is bij de huidige wereldmarktprijs voor aardappelmeel niet lonend. Hoewel Nederland met een produktie van ca. 200.000 ton aardappelmeel per jaar 's werelds grootste aanbieder van dit produkt is, is het aandeel van aardappelmeel op de wereldzetmeelmarkt slechts gering. Het maïszetmeel is veel belangrijker. Het aanbod daarvan is zo groot dat het Nederlandse aardappelmeel geen lonende prijzen kan bedingen. Aangezien echter de aardappelteelt voor de Veenkoloniën van zeer groot belang is (53% van de produktie komt hiervandaan), werd de produktie tot voor kort ondersteund met een produktietoeslag van f. 295,- per ha.

De nieuwe E.E.G.-regeling voor de zetmeelsector sluit echter de mogelijkheid van een dergelijke telerstoeslag per ha uit. Daartegenover staat dat de zetmeelprijzen op de Euromarkt door middel van het buitentarief, een heffingenstelsel en richtprijzen op een zodanig peil zullen worden gehouden dat de aardappelmeelfabrieken in staat zullen zijn een aanzienlijk betere prijs voor de aardappelen te betalen. Ook hier zal een lovende marktprijs, uiteindelijk geldend voor het gehele E.E.G.-gebied in de plaats komen van nationale steunregelingen.

De prijs van alle ingevoerde maïs zal worden opgetrokken tot een waarde van f. 25,50. De invoer van maïszetmeel en aardappelzetmeel is van 30 juli 1962 af belast met een heffing bestaande uit twee elementen:

- a. een variabel element: een heffing per 100 kg verwerkt produkt welke gelijk is aan die op 161 kg maïs;
- b. een vast element: een heffing per 100 kg welke gelijk is aan het bedrag dat voortvloeit uit de toepassing op een basiswaarde van f. 40,50 van de op 21 april 1962 van kracht zijnde binnen- en

buitentarieven in de verschillende lidstaten. In het intercommunitaire handelsverkeer wordt ook dit vaste element met 2/15 per jaar verlaagd; in het handelsverkeer met derde landen wordt het geleidelijk verlaagd tot een bedrag van f. 6,10 per 100 kg verwerkt produkt.

Bij export van maïszetmeel en aardappelzetmeel naar derde landen mag een restitutie worden verleend per 100 kg zetmeel gelijk aan de geldende restitutie van 161 kg maïs. De mogelijkheid bestaat dat de Europese Commissie, na raadpleging van het "Comité van Boheer voor Granen", toestemming geeft tot een hogere restitutie.

Bij uitvoer uit lidstaten die het recht hebben een heffing toe te passen op de invoer van maïs uit de invoerende lidstaat, mag per 100 kg zetmeel een uitvoerrestitutie worden gegeven gelijk aan de geldende heffing op 161 kg maïs, verminderd met het forfaitaire bedrag.

De mogelijkheid bestaat een verwerkingstoelage te verlenen op industriemaïs, van welke mogelijkheid Nederland geen gebruik maakt.

Om te voorkomen dat gedurende de overgangsperiode de concurrentieverhoudingen worden scheefgetrokken is een grens vastgesteld voor de totaal te verlenen directe en indirecte steun. Deze mag nl. niet groter zijn dan de in het seizoen 1961/62 verstrekte steun minus de invloed van de verhoging van de industrie-maïsprijs sinds dat jaar op de prijs van het maïszetmeel.

Zoals gezegd vervalt in Nederland de produktietoelage van f. 295,- per ha, maar de in de Veenkoloniën geteelde voedergranen zullen voortaan de volledige toelage mogen ontvangen die voor de zandgebieden in het algemeen geldt (f. 175,- per ha). Tot dusver was laatstgenoemde toelage lager dan in de andere zandstreken, omdat de inkomsten uit aardappelen relatief hoger waren.

Indien het niet mogelijk is de E.E.G.-produktie tegen de in het vooruitzicht gestelde prijzen op de Euromarkt af te zetten, zal export naar derde landen noodzakelijk zijn, hetgeen onvermijdelijk met verlies gepaard zal gaan. Dit verlies zal dan door de lidstaten gezamenlijk worden gedragen en dit geldt ook voor eventuele verliezen op exportoverschotten van andere zetmeelsoorten.

5.2.8. Komende regelingen

Er zullen nog gemeenschappelijke regelingen komen voor consumptiemelk, oliën en vetten, rundvlees, rijst en zuivelprodukten. Het vooroverleg over de regelingen voor rundvlees, rijst en zuivelprodukten is thans in een wat verder gevorderd stadium. Er zijn terzake voorstellen van de Europese Commissie beschikbaar. De Ministerraad zal waarschijnlijk per 1 april 1963 verordeningen vaststellen voor rundvlees en rijst, mogelijk per 1 november 1963 voor zuivelprodukten. Frankrijk heeft te kennen gegeven dat bij het van kracht worden van de zuivelverordening overeenstemming moet zijn bereikt ter zake van de algemene beginselen voor de regelingen die gaan gelden voor consumptiemelk, oliën en vetten.

5.2.8.1. Rundvlees

In haar ontwerp-verordening streeft de Europese Commissie er naar de handelsbelemmeringen binnen de E.E.G. per 1-IV-66 geheel op te heffen. Waarschijnlijk als gevolg van het feit dat de prijzen voor slachteeve en rundvlees in de lidstaten betrekkelijk weinig uiteenlopen, denkt de Commissie aan een betrekkelijk korte overgangsperiode. Onder rundvlees zouden vallen slachtrunderen en geslachte runderen, slachtkalveren en geslachte kalveren, alsmede delen hiervan met inbegrip van eetbare afvallen. Opgemerkt zij dat voor de paarden- en schapensector geen regelingen zijn ontworpen aangezien de consumptie van deze vleessoorten in de lidstaten van betrekkelijk bescheiden omvang is.

Aangezien rundvlees - in tegenstelling tot varkensvlees, eieren en gevogelte - niet zozeer prijsfluctuaties op korte termijn vertoont, maar eerder in de wat langere periode - wordt voor bepaalde categorieën levend vee en vlees een oriënteringsprijs vastgesteld, waarschijnlijk voor iedere lidstaat afzonderlijk. Deze oriënteringsprijzen zullen worden bepaald op grond van het rekenkundig gemiddelde van de gedurende 2 of 3 jaren voorafgaande aan de inwerkingtreding van de verordening, genoteerde groothandelsprijzen. De oriënteringsprijzen zullen jaarlijks nader tot elkaar worden gebracht, totdat ze uiterlijk op 1 april 1966 hetzelfde niveau zullen hebben bereikt. De bijzondere functie van de oriënteringsprijs is dat ze de produktierichting in de veehouderij zal moeten bepalen; ze zal een bijdrage moeten leveren tot een accentverschuiving van de melkproduktie naar de vleesproduktie, en binnen de vleesproduktie dan naar die soorten welke de markt in sterke mate vraagt. De oriënteringsprijs houdt dus geen verband met de garantie van een zeker inkomen voor de producent, resp. met de produktiekosten.

Voor dezelfde produkten zal de Raad naar gelang van de voor iedere lidstaat geldende oriënteringsprijs een sluisprijs ten opzichte van derde landen vaststellen. Hij gaat de Commissie van het standpunt uit dat de E.E.G. op de invoer van rundvlees aangewezen zal blijven. Op grond hiervan zal de oriënteringsprijs (en daarmee de sluisprijs) zodanig worden vastgesteld dat de zelfverzorgingsgraad in de lidstaten niet wezenlijk zal veranderen. Indien de bij invoer geldende aanbodprijzen franco-grens de sluisprijs niet bereiken, zal het verschil tussen de aanbodprijs franco-grens en de sluisprijs door een heffing worden gecompenseerd. De heffing zal echter niet worden toegepast ten opzichte van derde landen die bereid en in staat zijn te waarborgen dat de bij invoer uit hun grondgebieden toegepaste prijs niet lager komt te liggen dan de sluisprijs en dat elke verlegging van het handelsverkeer zal worden voorkomen.

Voor het intracommunautaire handelsverkeer zal geen sluisprijs gelden. Elke lidstaat zal echter bevoegd zijn gedurende de overgangsperiode een heffing toe te passen die gelijk is aan het verschil tussen het niveau van de interventieprijs en de invoerprijzen inclusief douanerechten. Voor Frankrijk zal voorts een speciale regeling gelden zolang de douanerechten nog niet zijn opgeheven.

Voor slachtafvallen, reuzel, worst en andere bereidingen en conserven van rundvlees zullen geen oriënteringsprijzen of sluisprijzen worden vastgesteld; er zal in die gevallen en voor bevroren vlees een standaard

van invoercertificaten worden toegepast. De afgifte van deze certificaten kan worden opgeschort ingeval de prijzen op de nationale markt een te sterke druk ondergaan.

Bij uitvoer naar derde landen zal een restitutie worden verleend ten einde de afzetmogelijkheden op de wereldmarkt in stand te houden. Ten aanzien van de uitvoer naar de andere lidstaten bevat de ontwerpverordening geen bijzondere bepalingen aangezien de marktprijzen tamelijk homogeen zijn.

De lidstaat die voornemens is interventie maatregelen te nemen, is verplicht deze vooreerst ter kennis van de Commissie te brengen. Deze maatregelen mogen de toepassing van de verordeningen niet belemmeren.

De Raad van Ministers beslist uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van de verordening over de noodzaak van de te nemen maatregelen en stelt vast welke communautaire maatregelen eventueel zullen worden genomen. De aanpassing aan het gemeenschappelijk douanetarief zal per 1 april 1966 zijn voltooid. De voorgestelde regeling moet in de plaats komen van de nationale beperkende maatregelen zoals bijzondere belastingen, contingenten en minimumprijzen. Administratieve belemmeringen moeten eveneens verdwijnen. Steunmaatregelen moeten worden afgeschaft met uitzondering van de reeds genoemde restituties.

5.2.8.2. Rijst

Rijst wordt in E.E.G.-verband alleen voortgebracht in Zuid-Frankrijk en Italië. De Europese Commissie heeft voor rijst een regeling ontworpen die overeenkomt met de graanverordening. Een dergelijke regeling betekent uiteraard een bensdeling van de rijstimport, die bijna uitsluitend uit onderontwikkelde gebieden plaatsheeft. Tijdens het vooroverleg hebben de Duitse Bondsrepubliek en Nederland aangedrongen deze invoeren vrij te laten. Er bestaat wel bereidheid de Italiaanse rijstproducenten een directe financiële steun te geven.

5.2.8.3. Suiker

Gedacht wordt aan een marktordening waarbij richtprijzen voor suikerbieten zullen gelden en waarbij een interventieregeling en maatregelen met betrekking tot voorraadvorming van kracht zullen zijn. Een Europees Suikerbureau zou tot taak krijgen suiker op te kopen tegen vaste prijzen zodra de afzet van binnen de E.E.G. geproduceerde suiker stagneert.

Opgemerkt zij dat voor Nederland de kostprijzen per 1000 kg suikerbieten (1962) bedragen: Noordelijke Bouwstreek: f.60,85; Zuidwestelijk kleigebied: f.43,40; Veenkoloniën: f.56,60. De wereldmarktprijs bedraagt ca. f.30,-. Voor 1963 heeft de Minister van Landbouw en Visserij de akkerbouwprijzen van suikerbieten verhoogd met f.2,- per 1000 kg.

5.2.8.4. Zuivelprodukten

De Europese Commissie heeft aan de Raad van Ministers voorstellen ingediend betreffende de handel in en het beleid ten aanzien van de zuivelprodukten, boter, kaas, gecondenseerde melk en melkpoeder (voor consumptiemelk zal een afzonderlijke verordening worden vastgesteld). Enerzijds wordt beoogd een vrijmaking van het intercommunautaire verkeer, anderzijds wordt er naar gestreefd geleidelijk een gemeenschappelijke ordening der zuivelmarkten tot stand te brengen.

Als methode voor de regulering van het handelsverkeer in zuivelprodukten is geopteerd voor een stelsel van heffingen. Prijsverschillen binnen de uitvoerende en de invoerende lidstaat zullen worden overbrugd door een heffing. Hiermede wordt voorkomen dat in landen waar de melkprijs sterk afhankelijk is van de prijzen der produkten, de producenten grote verliezen zouden leiden door goedkope importen. Dit heffingstelsel, dat in de plaats zal treden van alle minimumprijisregelingen, contracten op lange termijn, bestaande heffingsregelingen en kwantitatieve beperkingen, is slechts een tijdelijk bestaan beschoren. De heffingen voor het intracommunautaire verkeer zullen geleidelijk verdwijnen. Bovendien worden de tussen de lidstaten toe te passen heffingen vermindert met een forfaitair bedrag, dat jaarlijks zodanig moet worden berekend dat dit de handelsstromen bevordert en de regelmatige uitbreiding daarvan waarborgt. Aan de buitengrens wordt een gemeenschappelijk buitentarief van kracht.

Terzake van de heffingen wordt in het voorstel van de Europese Commissie uitgegaan van een bepaalde basisperiode. De gemiddelde produktenprijzen van de periode noemt men de referentieprijzen. Richtinggevend hiervoor zullen in E.E.G.-verband b.v. zijn de noteringen te Leeuwarden (voor kaas), die van de Belgische commercialisatiecentra (Brussel, Hasselt) en die van de groothandelscentra in Bonn, Hamburg, Keulen, de Parijse Hallen en Milaan. Deze voor een bepaalde periode geldende gemiddelde groothandelsnoteringen worden, indien het de notering in lidstaat x betreft voor een geïmporteerd produkt y, vermindert met de transport- en verzekeringskosten die van de grens af op het ingevoerde produkt rusten, en kunnen met een bepaalde (veiligheids)marge worden verhoogd om een drempel te vormen die eerst - door middel van het betalen van de heffing - moet worden overschreden, alvorens het betrokken zuivelprodukt vrijelijk mag worden geïmporteerd in de andere lidstaat. De aldus gecorrigeerde referentieprijzen worden drempelprijzen genoemd. Voorgesteld wordt de drempelprijzen voor verse boter 0,15 rekenaareheden (= f.0,54 per kg) vast te stellen boven de prijzen waartegen gedurende het tijdvak 1-IX-61 t/m 31-VIII-62 interventies hebben plaatsgehad. Voor niet-geliberaliseerde produkten (met uitzondering dus van verse boter) zouden de drempelprijzen worden vastgesteld op 6% boven de te bepalen referentieprijzen. Van Nederlandse zijde acht men dit laatste onjuist aangezien het marktprijsniveau als gevolg van de contingenten gedurende de referentieperiode toch reeds relatief hoog zal zijn geweest. Het percentage voor geliberaliseerde produkten zou 3 bedragen. Voor het uitvoerende land is, ter vaststelling van de heffing, de franco-grensprijs van belang: de prijs waarvoor de exporteur aan de grens van het invoerende land kan aanbieden. Het betreft hier de prijs af-fabriek verhoogd

met de kosten van transport en verzekering tot aan de grens van het invoerende land. Het verschil tussen de drempelprijs en de franco-grensprijs wordt overbrugd door een heffing.

Voor Goudse kaas zou het volgende cijfervoorbeeld kunnen worden gegeven:

Notering te Keulen plus veiligheidsmarge minus kosten =	Notering te Leeuwarden f.2,-
drempelprijs f.2,70	Bij: kosten f.0,30
	Franco-grensprijs f.2,30

Heffing: f.2,70 - f.2,30 = f.0,40.

Het ligt in de bedoeling dat de nationale interventieprijsen nader tot elkaar worden gebracht en uiterlijk aan het einde van de overgangsperiode gelijk worden gemaakt op een zodanig niveau dat op basis daarvan de gemiddelde opbrengst van de totale melkverkoop overeenkomt met de gemeenschappelijke richtprijs voor melk af boerderij.

Een moeilijkheid is dat zuivelprodukten zijn verwerkt uit de grondstof melk. De bestaande prijsverschillen houden ten dele mede verband met kostenverschillen, verworvenheden uit hoofde van specialisatie en natuurlijke omstandigheden op het gebied van efficiënte melkwinning, melkverwerking alsmede verzorging en verhandeling der eindprodukten, tot uiting komende in relatief hoge rendementen en relatief lage kostencijfers. Het betreft dus voordelen die op zichzelf geen verband houden met het nationale zuivelbeleid in de betrokken exporterende lidstaat. De Commissie nu heeft voorgesteld de intracommunautaire heffingen gedurende de overgangsfase vast te stellen op basis van de prijzen der eindprodukten. Hierdoor zouden de genoemde efficiëncy-voordelen eerst in de eindfase tot uitdrukking kunnen komen. Nederland heeft tegen deze zienswijze krachtig stelling genomen en heeft gepleit om, uitgaande van de in de lidstaten bestaande opbrengstprijzen voor boter en kaas, te komen tot een berekening van het gemiddelde prijspeil af boerderij voor de grondstof melk, en het uitvoerende land een heffing te doen betalen die gelijk is aan het grondstoffenprijsverschil. Verder acht Nederland het hanteren van het grondstoffenprijspeil als basis voor het bepalen van de intracommunautaire heffingen noodzakelijk in die gevallen waarbij de produkten qua prijsniveau en/of samenstelling onvergelijkbaar zijn: niet-inheemse kaassoorten en gecondenseerde melk en melkpoeder waarvoor in het algemeen geen representatieve marktnoteringen bestaan. De ontwerpverordening wil laatstgenoemd praktisch vraagstuk oplossen door in de gevallen waarin representatieve marktnoteringen ontbreken, de prijzen van andere produkten als basis te nemen. Het PZ heeft er bij de Minister op aangedrongen te bepleiten dat dat deel van het intracommunautaire heffingsbedrag hetwelk als een veroffening der efficiëncy-verschillen kan worden aangemerkt, gedurende de overgangsperiode in versneld tempo wordt afgebroken, b.v. vóór 1 april 1966.

De opbrengst der heffingen zal ten goede komen aan het invoerende land (dat immers ook vóór de invoering van het heffingstelsel de opbrengst van de invoerrechten toucheerde). Nu is van Nederlandse zijde met nadruk gewezen op het feit dat bij export uit een lidstaat met lage prijzen en aanvullende producententoeslagen, met de relatief hoge heffingen in feite de toeslag afvloeit naar het invoerende land.

De Commissie heeft thans voorgesteld dat indien de producenten in de uitvoerende lidstaat rechtstreeks bedragen ontvangen ter compensering van het verschil tussen de opbrengsten op de markt en de richtprijs voor de melk af boerderij, een gedeelte van de heffing dat gelijk is aan de genoemde bedragen, aan de uitvoerende lidstaat dient te worden gerestitueerd. Daarop heeft het Landbouwschap naar voren gebracht dat b.v. bij uitvoer naar Italië de interne heffingen waarschijnlijk lager zullen zijn dan het effect van de toepassing van het systeem van producententoeslagen. In dat geval dient de gehele heffing te worden gerestitueerd.

Behalve voor verse boter is in de ontwerp-verordening niet voorzien in interventiemogelijkheden. PZ en Landbouwschap kunnen zich ermee verenigen dat geen interventieregelingen zullen gelden voor (mager) melkpoeder en houdbare kaas. Het gevaar bestaat nl. dat bij een interventieregeling voor (mager)melkpoeder miljoenen tonnen ondermelk, die thans achterblijven op de boerderij of terugvloeien naar deze bedrijven en voor veevoederdoeleinden worden bestemd, worden "gemobiliseerd" en zullen worden verpoederd. De eerste jaren is voor deze melkpoeder geen bestemming voor menselijke consumptie, ook niet in de onderontwikkelde gebieden. Bestemming van mager melkpoeder voor veevoederdoeleinden vraagt grote extra kosten en er wordt geen enkele kg boter minder door geproduceerd. Voor ingeleverde kaas bestaan nagenoeg geen extra commerciële afzetkanalen. Bovendien is kaas binnen de E.E.G. geenszins zodanig uniform dat daarvoor één, in alle lidstaten in te passen inleveringsregeling kan worden vastgesteld.

Het Europese Parlement heeft naar aanleiding van de voorstellen der Europese Commissie het volgende advies uitgebracht:

1. op 1-I-64 moet een gemeenschappelijke regeling voor consumptiemelk in werking treden;
2. de drempelprijs voor boter moet niet 54 cent maar 10% boven de interventieprijs liggen. Ook voor kaas moet de drempelprijs een overeenkomstig percentage boven een interventieprijs liggen;
3. voor alle belangrijke zuivelprodukten dienen oriënteringsprijzen te worden vastgesteld die uit de richtprijs voor melk moeten worden afgeleid;
4. de drempelprijzen moeten van deze oriënteringsprijzen worden afgeleid;
5. er moet niet alleen een interventieregeling voor boter komen, maar ook voor houdbare kaas en eventueel voor melkpoeder en caseïne.

Ten einde de uitvoer naar derde landen op basis van de in de internationale handel geldende prijzen mogelijk te maken, kan het verschil tussen deze prijzen en de prijzen in de uitvoerende lidstaat worden overbrugd door een restitutie. Voor financiering uit een te creëren Europees Fonds voor de Landbouw zullen in aanmerking komen de restituties bij uitvoer naar derde landen, berekend op grondslag van de omvang van de netto-uitvoer en van de hoogte der restitutie van de lidstaten met de laagste gemiddelde restitutie. Het is de bedoeling dat de bijdrage van het Fonds wordt vastgesteld op 1/6 van de van restituties benodigde uitgaven van 1962/63, 2/6 voor 1963/64 en 3/6 voor 1964/65. Nadere

heeft bij voortdurend gewezen op het belang van de export naar derde landen. Immers, de melkproductie in de Gemeenschap vertoonde in 1961, vergeleken met de afzet binnen de E.E.G., reeds een overschot. Het invoerende land zal, hetzij uit de opbrengst der heffingen, hetzij uit gewone bijdragen, volgens een billijke verdeling, een toenemend bedrag storten in het Europese Fonds voor de Landbouw voor de financiering van gemeenschappelijke acties in het kader van de gemeenschappelijke organisatie der landbouwmarkten waartoe de ontwikkeling van de gemeenschappelijke landbouwpolitiek noopt.

Uitgangspunt van de gemeenschappelijke zuivelpolitiek is de gemeenschappelijke richtprijs voor de melk, de melkprijs die men de melkveehouder wil laten ontvangen. Op deze prijs zal de marktordening worden gericht. Er bestaat daarbij grote twijfel of het mogelijk zal zijn voor een produkt als boter een zodanige consumentenprijs te bedingen dat daardoor de richtprijs voor de melk niet in gevaar wordt gebracht. De gedachte is nl. dat in het eerste jaar in de lidstaten prijzen voor boter zullen gelden die zijn vastgesteld op het niveau van de gemiddelde nationale interventieprijs van het voorgaande jaar. Daarna zullen de prijsniveaus elkaar naderen. Indien het ondanks een interventieorgeling voor boter (opslag in koelhuizen, smelten) niet mogelijk zal zijn op basis van de richtprijs voor melk af boerderij in de zuivelsector evenwicht tot stand te brengen tussen vraag en aanbod, moet de boter zover in prijs worden verlaagd, tot het gewenste evenwicht wordt bereikt. Hoewel het FZ deficiency payments - want daarop komt subsidiëring van de binnenlandse boterafzet neer - op zichzelf niet afwijst, heeft het laten weten dat het de door de Commissie gekozen vorm weinig gelukkig voorkomt. Op de voorgestelde wijze immers wordt bevorderd dat het melkoverschot zich manifesteert in de vorm van boter, een produkt waarvan de afzetkansen op lange termijn in het kader van het door Nederland voorgestane actieve exportbeleid bepaaldelijk lager moeten worden aangeslagen dan die van kaas, gecondenseerde melk en melkpoeder, waarbij tegelijkertijd het vraagstuk van de valorisatie der bij de boterbereiding vrijkomende ondermelk wordt vergroot.

Er komt tenslotte een Beheerscomité voor Melk- en Zuivelprodukten.

Ten einde de voor Nederland noodzakelijke aanpassing geleidelijk en soepel te doen verlopen, is het nationale zuivelbeleid voor het melkprijsjaar november 1962/november 1963 gewijzigd en aangepast aan de verwachte situatie binnen de E.E.G.

Er geldt een richtprijs voor alle melk van f.27,- per 100 kg melk met 3,7% vet. De nadruk zij erop gevestigd dat het hier een na te streven gemiddelde producentenprijs af-boerderij betreft. De kwantitatieve beperking, die gold van 1957/58 t/m 1961/62, is niet meer van kracht. De richtprijs ligt een gulden hoger dan de totale gemiddelde netto-opbrengstprijs die de melkveehouders voor het melkprijsjaar 1961/62 ontvangen.

De verrekenprijs voor consumptiemelk (produkten) is vastgesteld op f.30,65 per 100 kg melk met 3,7% vet (v.j. f.29,40; aangenomen is dat in de oude beleidsoptzet voor een verhoging van de opbrengst van alle melk met f.1,- per 100 kg een verhoging van de garantiëprijs voor het voormalige gegarandeerde kwantum met f.1,25 per 100 kg noodzakelijk zou zijn geweest).

Er wordt een vooraf vastgestelde toeslag per 100 kg industrieel verwerkte melk (nl. tot boter, kaas, gecondenseerde melk en melkpoeder) verstrekt. Deze toeslag is gebaseerd op een bij de verwerking van deze melk te bereiken opbrengst van f.18,85 per 100 kg (in 1961/62 was deze opbrengst f.18,75) en vastgesteld op f.6,30. Voordien werd de toeslag achteraf bepaald als dekking van het verschil tussen gemiddelde netto-opbrengstprijzen incl. de uitkering van het Zuivelfonds en de over alle melk omgeslagen garantieprijzen.

Overeenkomstig de conceptie van de E.E.G. brengt de nieuwe regeling het inkomen van de melkveehouders beter in verband met de marktresultaten. Voorts zal een grotere zekerheid vooraf ontstaan met betrekking tot de ten laste van het Landbouw-Egalisatiefonds (L.E.F.) te verstrekken overheidsbijdrage aan de melkveehouderij, hetgeen een verantwoord budgettair beleid vergemakkelijkt.

Ter toelichting

De verrekenprijs is een vaste prijs voor consumptiemelk (produkten) die geacht wordt de gemiddelde kostprijs plus een zekere winstmarge voor de melkveehouders te dekken.

Onder het verrekenprijsstelsel vallen:

- a. volle consumptiemelk (Noord-Beveland), consumptiemelk met 3,75% vet, gestandaardiseerde melk (3% vet), ondermelk en karnemelk;
- b. de zg. consumptiemelkprodukten zoals pappen, vla's en yoghurt die uit de onder a genoemde melksoorten worden bereid, alsmede melk verwerkt tot zg. speciaalprodukten en tot consumptie-ijs;
- c. room, gecondenseerde melk in verpakkingen tot 25 kg; niet-mager melkpoeder.

Gemiddelde netto-opbrengst per kg melk (3,7% vet). De Zuivelwaardecommissie van het Produktschap voor Zuivel (PZ) berekent deze grootte. De regering moet de uitkomsten van deze berekeningen goedkeuren. Uitgegaan wordt van de gemiddelde bruto-opbrengstprijzen die resulteert uit de verkoopprijzen voor consumptiemelk (produkten) en de marktprijzen voor de zg. industriële produkten. Deze gemiddelde bruto-opbrengstprijzen worden verminderd met de kostenfactoren zoals aanvoer-, verwerkings- en verpakkingskosten, zodat uiteindelijk de gemiddelde netto-opbrengstprijzen overblijft. Deze prijs wordt verhoogd met de uitkering uit het Zuivelfonds (ingesteld door het zuivelbedrijfsleven met als doel het financieren van het marktordenende beleid). Het via te koren saldo van het Zuivelfonds is het (voordelig) verschil tussen:

inkomsten (heffingen op a. alle door melkveehouders aan zuivelbedrijven afgeleverde melk en room, alle door boerenkaasproducenten bereide kaas, door melkveehouders rechtstreeks of via slagers op N.-Beveland in consumptie gebrachte volle melk (ca. 0,20 cent), b. consumptiemelk ter grootte van het verschil tussen verrekenprijs en basisprijs (zie hierna), c. de afzet van melk- en zuivelprodukten)

minus uitgaven (a. zuivelwaardetoeslagen (zie hierna), b. toeslagen op de afzet van melk en zuivelprodukten, c. variabele van het V.I.B. (zie hierna) op de bij dit Bureau ingeleverde produkten).

Ten einde een betrekkelijke rust in de produktiesectoren voor consumptiemelk(produkten) en industrieprodukten te verzekeren (de melk in laatstgenoemde sector verwerkt brengt op de vrije markt aanzienlijk minder op), is een twaantal maatregelen getroffen:

1. er geldt een minimum-opbrengstprijs die elk zuivelbedrijf onder alle omstandigheden voor zijn produkten kan verkrijgen; de basisprijs (deze zal echter voortaan interventieprijs heten). Deze is afgestemd op het prijsniveau waartegen de overheid steeds bereid is boter en mager melkpoeder uit de markt te nemen door middel van inlevering bij het Voedselvoorzienings In- en Verkoopbureau (V.I.B.). Het verschil tussen verrekkenprijs en interventieprijs moet het consumptiemelkbedrijf in het Zuivelfonds storten;
2. indien de zuivelwaarde van de tot industrieprodukten verwerkte melk hoger is dan de basisprijs, ontvangt het consumptiemelkbedrijf het verschil tussen de werkelijke opbrengst van de industrieprodukten en de interventieprijs in de vorm van een zuivelwaardetoeslag. Ten einde de toeslag zo gunstig mogelijk te kunnen vaststellen, wordt, afhankelijk van de marktuitskomsten, gekozen tussen de zg. kaaswaarde of de gemiddelde waarde der industriële zuivelprodukten.

Op grond van de regelingen voor 1962/63 zal de melkveehouder ontvangen:

1. de uitbetalingsprijs van het zuivelbedrijf: de industrie-waarde (mede bepalende factoren: vetgehalte, eiwitgehalte, bacteriologische kwaliteit).
Aftrekposten: verwerkingskosten van het zuivelbedrijf (incl. afschrijving en winst), aanvoerkosten, zuivelfondsheffing, melkcontrole, heffing PE (o.m. voor de collectieve propaganda en de zuivelresearch);
2. zuivelfondsuitkeringen;
3. de vaste, vooraf bepaalde toeslag.

5.2.8.5. Oliën en vetten

Ook voor de sector oliën en vetten heeft de Europese Commissie een ontwerp-gemeenschappelijk beleid geformuleerd, waarvan het essentiële punt is dat op ingevoerde vetten een heffing van kracht zal worden. Hiermede is voldaan aan bepaalde wensen van Frankrijk en Italië, hetgeen overigens tot gevolg had dat van die zijde thans meer medewerking kan worden verwacht om mede te werken aan de definitieve totstandkoming van een gemeenschappelijk zuivelbeleid.

De hoofdstrekking van het geprojecteerde beleid is te zorgen dat de olijvencultuur, die voor Frankrijk en Italië van groot belang is, kan blijven voortbestaan. Ook worden de belangen van de producenten van plantaardige vetten in tropische landen, met name in Afrika, in aanmerking genomen.

De E.E.G. heeft een zeer groot vettekort. De eigen produktie van alle vetten gezamenlijk bedroeg voor de jaren 1956-58 gemiddeld 2.058.000 ton. Hiervan werd 496.000 ton uitgevoerd. De invoer bedroeg 2.691.000 ton. De boterproduktie bedroeg 772.000 ton.

Op een persconferentie dd. 14 december 1962 in Den Haag heeft dr. Mansholt te kennen gegeven afwijzend te staan tegenover de gedachte het (in zeker opzicht bestaande) verband tussen de boter- en de margarine Markt vast te leggen in een vaste prijsverhouding.

De Europese Commissie zal voorstellen een matige heffing op margarinegrondstoffen in te voeren.

Het ontworpen stelsel kent een heffing op in de E.E.G. geproduceerde en ingevoerde oliehoudende zaden en oliën. Hieruit worden directe produktietoeslagen aan de binnenlandse producenten van oliezaden: kool- en rapenzaad, en olijven, betaald. Daartoe worden voor deze oliezaden binnenlandse producentenprijzen - garantie- of richtprijzen - vastgesteld. Indien (naar mag worden verwacht) de marktprijzen voor oliehoudende zaden en olijfolie beneden de vastgestelde produktieprijzen liggen, zullen de verschillen door middel van rechtstreekse financiële steun aan de producenten worden gecompenseerd. Het in het kader van het voorgestelde systeem totaal benodigde bedrag voor het overbruggen van het verschil tussen marktprijzen en gewenste producentenprijzen voor de binnenlandse oliezaden wordt geschat op ca. f.200 mln. Dit bedrag zou moeten worden opgebracht door een heffing op 1,9 mln. ton olie, neerkomend op ca. 11 cent per kg dan wel ca. 9 à 10 cent per kg margarine. Dat zou betekenen dat de kleinhandelsprijs van margarine in Nederland zou stijgen van ca. f.1,50 tot ca. f.1,60 per kg.

HOOFDSTUK VI

DE E.E.G. EN DE GEASSOCIEERDE GEBIEDEN

6.1. Inleiding

Bij de totstandkoming van de E.E.G. is het vooral Frankrijk geweest dat sterk heeft aangedrongen op opnemng van zijn toenmalige bezittingen in West- en Equatoriaal-Afrika, van Madagascar, de Komoren Archipel, enz. in de Gemeenschap. België wenste zijn betrekkingen met Belgisch Congo binnen E.E.G.-verband bestendigd te zien, evenals Italië met het onder zijn bestuur staande trustgebied van Somaliland en Nederland tenslotte met Westelijk Nieuw-Guinea.

Het vierde deel van het Verdrag tot oprichting van de E.E.G. regelt in de artikelen 131 t/m 136 de associatieovereenkomst met bovenstaande gebieden.

Tegenwoordig zijn ook andere, niet-Afrikaanse landen met de E.E.G. geassocieerd, waaruit moge blijken dat deze vorm van samenwerking niet uitsluitend een Europees-Afrikaans verschijnsel is. Sedert 14 augustus 1962 is een associatieovereenkomst gesloten met Suriname en sedert 1 september 1962 met Griekenland. Vele andere landen hebben reeds toenadering tot de E.E.G. gezocht, hetgeen een duidelijk bewijs is van de groeiende kracht van deze Gemeenschap.

6.2. De associatieovereenkomst met de Afrikaanse landen

Het betreft hier de volgende staten: Burundi, Centraal-Afrikaanse Republiek, Dahomey, Gabon, Ivoorkust, Kameroen, Kongo I (Leopoldstad), Kongo II (Brazzaville), Madagascar, Mali, Mauretanië, Niger, Opper-Volta, Ruanda, Senegal, Somalië, Togo en Tsjaad.

Het doel van deze associatie is:

1. het bevorderen van de economische en sociale ontwikkeling van de aangesloten landen;
2. het tot stand brengen van nauwe economische betrekkingen tussen die gebieden en de Gemeenschap in haar geheel.

De middelen zijn:

- a. samenwerking op handelsgebied;
- b. financiële hulp;
- c. technische bijstand.

Ad a. Het Verdrag van Rome noemt als een van de doeleinden "de ontwikkeling van het handelsverkeer tussen de lidstaten van de E.E.G. en de geassocieerde landen van Afrika". De verwezenlijking hiervan tracht men te bewerkstelligen:

1. door opheffing van alle handelsdiscriminaties tussen de lidstaten op de Afrikaanse markten langs de weg van een geleidelijke afbraak van douanetarieven en opheffing van contingenteringen;

2. door openstelling van de Europese markt voor de produkten van de geassocieerde landen;
3. door een voorkeursbehandeling van bepaalde, uit deze geassocieerde landen afkomstige produkten, zoals bananen, cacao, koffie, harde houtsoorten en plantaardige oliën;
4. door instelling van een gemeenschappelijk buitentarief ten einde de voorkeursbehandeling te waarborgen.

De veel geuite kritiek dat deze associatie een voortzetting zou zijn van de koloniale overheersing waarbij de geassocieerde landen weliswaar in naam, maar niet in economisch opzicht, vrij zouden zijn, wordt weerlegd door het feit dat deze geassocieerde landen bij het verkrijgen van hun onafhankelijkheid de wens te kennen hebben gegeven de associatieovereenkomst te willen bestendigen.

Bovendien blijkt duidelijk dat het handelsverkeer tussen de geassocieerde landen en de lidstaten zich gunstig ontwikkelt.

Artikel 133, lid 3, van het Verdrag stelt bovendien: "de landen kunnen evenwel douanerechten heffen welke in overeenstemming zijn met de eisen van hun ontwikkeling en de behoeften van hun industrialisatie, of welke van fiscale aard zijn en ten doel hebben in hun begrotingsmiddelen te voorzien".

Bovenstaande kritiek werd ook door Chroestsjov geuit en hij voegde er bovendien aan toe dat het instellen van een preferentiële zone een discriminatie vormde voor de andere, niet aangesloten, onderontwikkelde landen. Deze kritiek is serieus bestudeerd blijvans het feit dat men in E.E.G.-verband naarstig zoekt naar een oplossing van dit probleem. Waarschijnlijk zal de nieuwe associatieovereenkomst - de huidige overeenkomst loopt in 1962 af - een bevredigende oplossing verschaffen. Bevredigend, omdat juist de associatie vóór alles een bruikbare methode kan zijn om de moeilijkheden van de onderontwikkelde gebieden te helpen oplossen.

Ad b. Het belangrijkste aspect van de associatie vormt voor de Afrikaanse landen de financiële hulp. Hiertoe is een Europees Ontwikkelings Fonds in het leven geroepen (zie ook § 3.8), dat zorgdraagt voor:

1. financiering van bepaalde instellingen met een sociaal karakter (onderwijsinstellingen, ziekenhuizen enz.);
2. investeringen in projecten van economische aard (industrialisatie, havenwerken, spoorwegen, waterwerken, wegen, enz.).

Hier heeft op ruime schaal bilaterale hulpverlening plaats (de E.E.G. als bilaterale partner) in de vorm van leningen, schenkingen en subsidies. Per 30 september 1962 waren voor ca. \$ 262 mln. financieringsovereenkomsten goedgekeurd.

Ad c. Een derde vorm waarin de samenwerking wordt geconcretiseerd is de technische bijstand. (Op verzoek van de geassocieerde gebieden in de nieuwe overeenkomst "technische samenwerking" te noemen.)

Het betreft hier voornamelijk studies en programmeringen voorafgaande aan de investeringen.

Inter-Afrikaanse samenwerking kan hiervan een gevolg zijn, b.v. de gezamenlijke bestrijding van de runderpest tussen drie geassocieerde Franstalige landen en één niet-geassocieerd Engelstalig gebied.

Voorts de verstrekking van beurzen aan studenten uit Afrikaanse landen, alsmede de mogelijkheden tot het vervullen van stages in Europa.

De toekomst van de associatie

Eind 1962 loopt de in 1957 voor 5 jaar gesloten overeenkomst af. Voor 31 december 1962 dienen besluiten betreffende de nieuwe overeenkomst te zijn genomen. Vergaderingen hierover zijn gaande. Het is genoeg zeker dat de bestaande regelingen met betrekking tot het handelsverkeer grotendeels zullen worden gehandhaafd; de toepassing ervan zal echter wel worden versneld. Over een definitieve regeling is uiteraard nog niets met zekerheid te zeggen.

Het doel blijft in ieder geval de ontwikkeling van de volkshuishouding van de geassocieerde landen alsmede de verhoging van hun levensstandaard en hun maatschappelijk welzijn door ondersteuning van de door deze landen zelf ondernomen acties.

Bij het afsluiten van deze nota werd bekend dat op 20 december 1962 inderdaad een nieuw associatieverdrag in Brussel kon worden geparafeerd. De bepalingen voorzien in een financiële steun van 3 miljard gulden, te verdelen over 5 jaar. Een deel daarvan is bestemd om de jonge industrieën een minder eenzijdig karakter te geven. Een ander deel dient om (nog) niet rendabele industrieën te steunen, zodat ze ondanks een (te) hoge kostprijs op de wereldmarkt zullen kunnen concurreren.

De definitieve teksten zullen waarschijnlijk in januari 1963 gereed zijn.

Moeilijkheden zullen zich zeker voordoen bij een eventuele toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de E.E.G. Het Verenigd Koninkrijk zal stellig trachten voor de Engelstalige gebieden gunstige regelingen te bedingen en pogen ook deze gebieden binnen de associatieovereenkomst gevoegd te krijgen. Toetreding van deze leveranciers van vele belangrijke tropische produkten zal zeker aanleiding moeten geven tot wijzigingen in het gemeenschappelijk buitentarief.

6.3. Associaties met niet-Afrikaanse landen

Bij de bespreking van de associatieovereenkomst met de Afrikaanse landen werd reeds de aandacht gevestigd op de tamelijk recente associatieovereenkomsten met Griekenland en Suriname.

De associatieovereenkomst met de Afrikaanse landen is, zo mag men het wel stellen, min of meer automatisch tot stand gekomen bij de oprichting van de E.E.G.

De overeenkomsten met Griekenland en Suriname echter zijn in een

later stadium gesloten op grond van aanvragen door deze landen ingediend, volgens art. 238 van het Verdrag.

De doeleinden van een dergelijke associatieovereenkomst blijven uiteraard onveranderd, de middelen daarentegen zijn aangepast aan de economische, technische en sociale omstandigheden in de desbetreffende geassocieerde landen.

6.4. Griekenland

Dit land heeft in juni 1959 een aanvraag ingediend bij de E.E.G. De besprekingen hierover werden beëindigd met de sluiting van het akkoord in juli 1961 in Athene. Na volledige ratificatie in augustus 1962 is de overeenkomst 1 november 1962 in werking getreden.

Op deze datum hebben de lidstaten hun invoerrechten bij invoer uit Griekenland verlaagd tot het peil dat bereikt is bij de verlaging van de interne douanerechten binnen de E.E.G. Het is de bedoeling dat deze invoerrechten in een periode van 12 jaar geleidelijk worden afgeschaft, overeenkomstig het normale E.E.G.-tijdschema. Voor een aantal goederen echter is deze periode verlengd tot 22 jaar.

Het is Griekenland verder toegestaan in het belang van zijn "infant industry" beschermende invoerrechten te heffen of bestaande invoerrechten te verhogen. Echter op die voorwaarde dat deze maatregelen voor het einde van de overgangsperiode ongedaan zullen zijn gemaakt.

Voorts is bepaald dat de E.E.G. het gemeenschappelijk invoerrecht voor krenten, olijven, rozijnen en tabak voorlopig niet zal veranderen zonder voorafgaande toestemming van Griekenland.

De E.E.G. (c.q. de lidstaten) is (zijn) gerechtigd vrijwaringsclausules toe te passen op b.v. Griekse citrusvruchten, druiven, perziken en wijn, indien de invoer hiervan boven een bepaald niveau komt.

Zeer belangrijk is voorts dat het Griekse landbouwbeleid uiterlijk na 22 jaar geharmoniseerd dient te zijn met dat van de E.E.G.

Ten einde Griekenland in de gelegenheid te stellen zich te ontwikkelen is overeengekomen dat de eerste 5 jaar leningen door de E.E.G. beschikbaar worden gesteld tot een bedrag van \$ 125 miljoen.

Enkele gegevens:

1/3 van de suikerimport komt uit de E.E.G.;

1/3 van de suikerelexport gaat naar de E.E.G.;

het belangrijkste exportprodukt is ruwe tabak (\$ 26 mln.);

de belangrijkste invoerartikelen: voertuigen en ander rollend materieel (\$ 100 mln.)

6.5. Suriname

Met Suriname is een associatieovereenkomst gesloten welke 14 augustus 1962 in werking is getreden.

Met de regering van Paramaribo is overeengekomen dat de band tussen Suriname en de E.E.G. grotendeels dezelfde zal zijn als die tussen de E.E.G. en de Afrikaanse landen.

Enkele gegevens:

1/3 van de Surinaamse import komt uit de E.E.G.;

10% van de Surinaamse export gaat naar de E.E.G., voornamelijk naar Nederland en de Duitse Bondsrepubliek. De rest gaat grotendeels naar de V.S.;

belangrijkste produkten: bauxiet, citrusvruchten, hout en rijst.

6.6. Nederlandse Antillen

De associatieonderhandelingen met de Nederlandse Antillen zijn voltooid. Grote moeilijkheden zijn gerezen in verband met de Antilliaanse oliebelangen tegenover die van Frankrijk. Frankrijk vreesde de zeer grote raffinagecapaciteit van Aruba en Curaçao, hoewel tot nu toe gemiddeld slechts ca. 6% van de Antilliaanse produktie naar de E.E.G. is geëxporteerd.

Na volledige ratificatie van het nog niet openbaar gemaakte akkoord zal de inwerkingtreding vermoedelijk in mei of juni 1963 plaatshebben.

6.7 . Associatieaanvragen

Thans zijn bij de Raad van Ministers van de E.E.G. associatieaanvragen in behandeling van Turkije, Joegoslavië, Oostenrijk, Zweden, Zwitserland, Portugal en Spanje.

6.7.1. Joegoslavië

In december 1962 heeft de Raad van Ministers besloten positief te reageren op de door Joegoslavië uitgesproken belangstelling.

Dit communistische land schijnt daardoor de ontwikkelingen binnen de E.E.G. zeer ernstig op te vatten, ondanks de bij monde van Chroestsjev herhaaldelijk tegen de E.E.G. geuite kritiek.

6.7.2. Oostenrijk, Zweden en Zwitserland - Spanje

Het z.g. neutrale E.V.A.-blok (de E.V.A. bestaat verder uit Denemarken, Noorwegen, Portugal en het Verenigd Koninkrijk) heeft 15 december 1961 de wens tot associatie te kennen gegeven. Het antwoord van de Raad van Ministers is, in tegenstelling tot dat aan Spanje, dat eveneens van zijn belangstelling voor associatie blijk gaf, vriendelijk en positief geweest.

Zwitserland verzocht aanvankelijk "in een geëigende vorm te kunnen deelnemen aan de geïntegreerde gemeenschappelijke markt". In de toelichting van 24 september 1962 door minister Wahlen aan de Raad van Ministers werd echter gesproken over een associatie op grond van art. 238 van het E.E.G.-verdrag. De beweegredenen van Zwitserland om, na vele aarzelingen, toch een dergelijk verzoek in te dienen, berusten op twee feiten:

1. de Zwitserse economie is traditioneel sterk verweven met de Europese markt; van de uitvoer (24% van het bruto nationaal produkt) gaat 62% naar de E.E.G.; de invoer (29% van het bruto nationaal produkt) wordt voor 42% uit de Gemeenschap betrokken. Het diensten-verkeer geeft hetzelfde beeld. Voorts wordt ongeveer één kwart van de beroepsbevolking aangetrokken uit het buitenland, voornamelijk uit Italië en Spanje, aan welke mogelijkheid, naar wordt verwacht, omstreeks 1965 een einde zal komen. Tegenover de zeer grote reserve aan internationale betaalmiddelen (meer dan Zw. frs. 11,5 miljard in 1962) staat een kapitaal ad Zw. frs. 8 miljard van niet-ingezetenen, waarbij niet de in vaste activa belegde gelden zijn begrepen;
2. zeer recent is een structurele verslechtering van de betalingsbalans ingetreden. Vooral door de stormachtige stijging van de invoer (de tamelijk versplinterde industrie heeft vooral aandacht voor horizontale capaciteitsuitbreiding) wordt het deficit op de betalingsbalans van 1962 geraamd op Zw. frs. 1,5 miljard.

De associatieaanvraag kenmerkt zich door een aantal belangrijke reserves. Volgens de memorie-Wahlen vereist de neutraliteit van Zwitserland "een autonome handelspolitiek jegens derde landen, en, meer in het bijzonder, het behoud van de vrijheid tot het aangaan van handels- en douane-overeenkomsten". Op deze wijze worden echter het gemeenschappelijk buitentarief en het gemeenschappelijk handelsbeleid buiten werking gesteld. Verder maakt de neutraliteit de veiligstelling van de nationale bevoorradingsgrondslag noodzakelijk, vooral op het terrein der levensmiddelen. De landbouw is omgeven door een groot aantal beschermende maatregelen. Het neutraliteitsbeginsel houdt ook in dat in geval van een internationale crisis een eventuele overeenkomst met de E.E.G. unilateraal kan worden opgezegd. Voor een coördinatie van de conjunctuurpolitiek ontbreken de middelen van Zwitserse zijde: van de totale publieke uitgaven wordt b.v. slechts 23% centraal bepaald, het belastingstelsel vertoont een geringe progressie ("built-in stabilizers" ontbreken dus nagenoeg), van 1950 tot 1960 berustte slechts 2% van de geldschepping op kredietverlening door de Centrale Bank. Tenslotte zijn de sociale lasten gering (2,2% van het nationaal inkomen), de belastingen zijn relatief laag en er is een groot verschil in beloning tussen mannen- en vrouwenarbeid. De moeilijkheden voor Zwitserland een bevredigende oplossing te vinden, zullen dus al bij voorbaat zeer groot zijn.

Voor Oostenrijk liggen de problemen een associatie met de E.E.G. aan te gaan in de eerste plaats in het politieke vlak. Vooralsoog is de Sowjetunie, die op bepaalde voorwaarden (Oostenrijks volstreekte neutraliteit) medewerkte aan de onafhankelijkheid van dit land, weinig gesteld op een bepaalde economische binding van Oostenrijk met "Klein-Europa". In feite zou Oostenrijk dus een zekere vrijheid moeten hebben bilaterale handelsbetrekkingen met de communistische landen aan te gaan. In dit verband heeft Zweden, ondanks een vasthouden aan een traditionele neutraliteit, iets meer armslag bij eventuele komende onderhandelingen.

6.7.3. Portugal

De aanvraag van Portugal dateert van juni 1962. De Raad van Ministers zal op 11 februari 1963 de Portugese regering horen inzake de door haar geuite wens tot associatie.

6.7.4. Turkije

Dit als chronisch debiteur bekend staande land, dat gekenmerkt wordt door een zeer onoverzichtelijke binnenlandse financiële situatie, heeft zich tot de E.E.G. gewend met een verzoek tot associatie.

In maart 1962 werd overwogen een zekere associatie toe te laten en in december 1962 is besloten Turkije praktische hulp te verschaffen.

Voorlopig zal 5 jaar lang de invoer van rozijnen en tabak binnen de E.E.G. voor Turkije worden vergemakkelijkt.

Er zijn mogelijkheden dat de Europese Investeringsbank, in samenwerking met andere internationale organisaties op dit gebied, een speciaal fonds voor Turkije zal stichten.

HOOFDSTUK VII

LIDMAATSCHAPSAANVRAGEN

Aanvragen zijn in behandeling van het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Denemarken en Noorwegen.

7.1. Verenigd Koninkrijk

Het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland heeft op 9 augustus 1961 een verzoek tot toetreding als lid ingediend, overeenkomstig artikel 237 van het Verdrag van Rome. Dit gebeurde zo als Minister Edward Heath op 10 oktober 1961 te Parijs verklaarde: "omdat het V.K. reeds was aangesloten bij andere Europese organisaties, omdat de dreiging van het communisme steeds groter werd en dit gevaar noopte tot vereniging van landen en het V.K., een deel van Europa zijnde, zich daarbij niet afzijdig mocht houden en omdat men heeft ingezien dat de E.E.G. toch een succes is geworden".

De regering van het V.K. gaat zonder meer akkoord met de doeleinden van het Verdrag, neergelegd in de artikelen 2 en 3 en met de instellingen volgens artikel 4.

Het gemeenschappelijk buitentarief van de E.E.G., waarover na zeer veel overleg overeenstemming kon worden bereikt, zal bij aansluiting van het V.K. wel dienen te worden gewijzigd. De terzake te volgen procedure zal nog nader worden vastgesteld.

Indien tenslotte de aansluiting tot stand zou komen, wenst het V.K. zich ook aan te sluiten bij de E.G.K.S. en bij Euratom.

Drie grote vraagstukken moeten bij de toetreding van het V.K. tot de E.E.G. worden opgelost.

- I. De handel van het V.K. met het Gemenebest.
- II. De landbouw van het V.K.
- III. De betrekkingen van het V.K. met de EVA-partners.

Ad I. Het Gemenebest neemt in de harten van de Britten een grote plaats in. Voor velen is het tornen aan deze historisch gegroeide band een gevoelskwestie. Van veel grotere importantie is echter het economisch aspect, het feit nl. dat de Gemeenbestlanden voor hun handel grotendeels zijn aangewezen op het V.K. hun export is daar immers vrij van rechten en geschiedt gewoonlijk onder preferentiële condities. Dat het Gemenebest voor vele landen een levensbelang is, moge uit de volgende cijfers blijken:

Nieuw-Zeeland b.v. exporteerde in 1959 van zijn totale export aan voedingsmiddelen ter waarde van £ 170 miljoen ruim £ 130 miljoen naar het V.K., voornamelijk boter, kaas, lams- en schapevlees.

Van de Australische export aan voedingsmiddelen ter waarde van £ 250 miljoen ging £ 100 miljoen naar het V.K.

Canada exporteerde in 1961 voor een waarde van bijna 185 miljoen Canadese \$ aan levende dieren en voor bijna 240 miljoen Canadese \$ aan levensmiddelen, tabak, etc. naar het V.K.

De door het V.K. voorgestelde oplossing voor het Gemeenebestprobleem is gebaseerd op de verdeling van de landen in twee groepen:

1. de minder ontwikkelde landen en gebieden alsmede de nog afhankelijke gebieden, en
2. de hoogontwikkelde landen.

Het V.K. ziet gaarne dat de onder 1 genoemde landen en gebieden een associatieovereenkomst met de E.E.G. zouden kunnen aangaan op dezelfde condities als welke gelden voor de huidige associaties. Aangezien het hier grotendeels gebieden betreft die tropische produkten leveren, mag worden verwacht dat de moeilijkheden groot zullen zijn in verband met de concurrentie met de huidige geassocieerde gebieden.

Voor de onder 2 genoemde landen zal associatie niet mogelijk zijn. Het V.K. stelt hier de Marokko-Tunesië-oplossing voor, d.w.z. vrije toegang tot de markt van het vroegere moederland, in dit geval het V.K. Indien geen oplossing in bovenbedoelde zin zal kunnen worden gevonden, dient een regeling per produkt te worden opgesteld. In beide gevallen betreedt men hier het uiterst kwetsbare gebied van de landbouwharmonisatie. Het Gemeenebestprobleem is immers grotendeels een landbouwprobleem.

Tenslotte bestaan er tussen het V.K. en de Gemeenebestlanden nog contractuele banden. De Gemeenebest Suikerovereenkomst is hiervan een voorbeeld.

Ad II. De landbouw van het V.K.

De Engelse landbouwbevolking is kwantitatief van tamelijk geringe betekenis, ze vormt nl. slechts ca. 4% van de totale beroepsbevolking. Toch vormt het landbouwvraagstuk één van de grootste, zo niet het grootste struikelblok voor de toetreding tot de E.E.G.

Het V.K. aanvaardt de E.E.G.-bepaling dat moet worden gestreefd naar een stabiele, efficiënte en welvarende landbouw. De manier waarop het dit doel verwezenlijkt wil zien, wijkt echter af van de door de E.E.C. gevoerde methode.

Het V.K. hanteert nl. het systeem van de z.g. "deficiency payments", dat in het kort hierop neerkomt: jaarlijks krijgen de boeren een inkomen gegarandeerd waarbij de schatkist het verschil bijbetaalt tussen de garantieprijs per produkt en de vrije wereldmarktprijs. Deze achteraf betaalde uitkering berust mede op de jaarlijkse herziening van die garantieprijs en van het redelijke gemiddelde inkomen van een boerengezin.

Het E.E.G.-systeem echter houdt in dat na een overgangsperiode de landbouwprijzen volledig worden bepaald door de door een buitentarief beschermde gemeenschappelijke markt. Met andere woorden geen subsidies meer, maar concurrentie. Het V.K. wil nu gedurende deze overgangsperiode de "deficiency payments" handhaven, de E.E.G. kan hiermee echter niet akkoord gaan. De heftige discussies over dit knel-

punt hebben nog steeds niet tot een resultaat geleid. De regering van het V.K. heeft zich immers met betrekking tot deze politiek volledig vastgelegd: zij heeft beloofd het in de Landbouwwet 1957 neergelegde garantiesysteem niet vóór oktober 1964 te zullen wijzigen. Bovendien stelt zij dat het hanteren van drie verschillende systemen in enkele jaren (de "deficiency payments", de eventuele overgangsregeling en de definitieve regeling aan het eind van de overgangsperiode) bepaald niet zal bijdragen tot stabiliteit in de landbouw.

De Engelse tuinbouw kent geen rechtstreekse subsidiëring. Hier werkt het douanetarief als ondersteuningsmiddel. Afschaffing van invoerrechten binnen de E.E.G. zal dus voor de Engelse tuinbouw moeilijkheden opleveren indien het V.K. tot de E.E.G. zou kunnen toetreden.

Het V.K. dat door zijn banden met het Gemeenbest zijn voedselimport tegen relatief lage prijzen kan financieren, nl. vrije wereldmarktprijzen, vreest een stijging van de voedselprijzen alsmede een daling van de landbouwinkomens.

Het is dan ook zeer verklaarbaar dat het V.K., vóór het zich zal aansluiten bij de E.E.G. en dus door een heffingsmuur wordt omringd, een regeling wenst te treffen voor de Gemeenbestlanden, met name Australië, Nieuw-Zeeland en Canada.

Diametraal daartegenover staat het Franse standpunt. Dit land immers ziet de mogelijkheden om de landbouwleverancier van de E.E.G. te worden, verminderen wanneer kwantitatief grote hoeveelheden voedsel door de E.E.G. zouden worden geïmporteerd uit Australië, Nieuw-Zeeland en Canada. Het verzet zich dan ook met alle mogelijke middelen tegen een dergelijke regeling omdat het vreest zelf met afzetmoeilijkheden te kampen te krijgen.

Ondanks het feit dat het V.K. inmiddels belangrijke concessies deed, bleef Frankrijk volharden in zijn onverzoenlijke houding. Het hanteerde daarbij tenslotte ook politieke argumenten. Het duidelijke "Non" van President De Gaulle tegen het V.K. lijkt de toetreding voorlopig onmogelijk te hebben gemaakt. Ondanks een groeiend verzet van de andere E.E.G.-landen (met name de Benelux en Italië) tegen de strenge Franse houding, werden in januari 1963 de onderhandelingen met het V.K. afgebroken zonder dat een oplossing was bereikt. Een ter elfder ure ter tafel gebracht voorstel de Europese Commissie de stand van zaken te doen "inventariseren" en op die basis het gesprek voort te zetten, werd door Frankrijk afgewezen. De Nederlandse regering sprak haar grote bezorgdheid uit over deze ontwikkeling.

Ad III. Het V.K. en de E.V.A.

Het V.K. verlangt, volgens afspraak met de E.V.A.-partners, dat deze E.V.A.-landen lid zullen kunnen worden van de E.E.G. of dat ze zich kunnen associëren. De E.V.A. zelf zou dan verdwijnen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het niet de bedoeling van het V.K. is betrekkingen met voormalige partners te handhaven, afwijkend van de betrekkingen welke voor andere leden van de vergrote gemeenschap zouden gelden.

7.2. Ierland

Vrijwel tegelijk met de aanvraag van het V.K. diende Ierland zich als kandidaatlid aan. Een zeer begrijpelijke stap omdat dit land voor zijn export van industriële produkten, maar vooral voor de export van landbouwprodukten is aangewezen op het V.K. De landbouw verschaft arbeid aan meer dan een derde van de Ierse beroepsbevolking; de landbouwexport maakt drie vierde van de totale export uit. Het is voor Ierland dan ook van vitaal belang hoe de Britse politiek inzake de landbouw en de import van voedingsmiddelen in overeenstemming zal worden gebracht met die van de E.E.G.

7.3. Denemarken

Het aan grondstoffen en energiebronnen arme Denemarken is genoodzaakt ruim een derde deel van het nationaal produkt te exporteren om de import te kunnen dekken. Van deze totale export, die voor de helft bestaat uit veredelde landbouwprodukten, gaat 70% naar West-Europa. De helft hiervan is bestemd voor de E.V.A.-landen met het V.K. als de grootste afnemer, de andere helft voor de E.E.G.-landen met de Duitse Bondsrepubliek als belangrijkste afzetmarkt.

De inpassing van het V.K. in de E.E.G., maar vooral de regeling van de positie van de Gemenebestlanden, Australië, Nieuw-Zeeland en Canada is voor de concurrentiepositie van Denemarken van zeer grote betekenis. Dat de Deense aanvraag één dag na die van het V.K. werd ingediend, is dan ook geen toevalligheid. Enkele bijzondere problemen vormen voor Denemarken de handhaving van de Scandinavische of Noordse arbeidsmarkt, de constitutionele positie van Groenland en de Färöer en de Deense visserij.

7.4. Noorwegen

De Noorse aanvraag dateert van mei 1962. In dit woeste en uitgestrekte land maakt de landbouwgrond slechts 4% uit van de totale oppervlakte grond, de exploiteerbare wouden nemen daarentegen 23% in.

Het aantal inwoners is 3,6 miljoen. De koopvaardijvloot is de derde ter wereld. Van de export gaat 75% naar West-Europa, van de import komt 75% uit West-Europa.

Noorwegen is de grootste visexporteur. De helft van de visexport gaat naar West-Europa.

HOOFDSTUK VIII

ISRAËL EN DE E.E.G.

Over het toekomstige handelsverkeer tussen de E.E.G. en Israël worden thans onderhandelingen gevoerd. Als niet-Europese staat kan Israël op grond van artikel 237 van het Verdrag niet toetreden als lid. Associatie komt ook niet in aanmerking, vooral om politieke en economische redenen. De E.E.G.-landen denken hierbij aan hun betrekkingen met de andere, Israël vijandig gezinde, landen in het Midden-Oosten.

De Israëlische import uit de E.E.G.-landen (ruwe grondstoffen, auto's, garens, machines, ruwe diamant) bedraagt ruim 30% van de totale import.

Het E.E.G.-aandeel in de Israëlische export (eieren, sinaasappelen, geslepen diamant, textiel) bedraagt ruim 27%.

Ook de handelsbetrekkingen met het V.K. zijn zeer belangrijk. De positie van Israël ten opzichte van de E.E.G. zal derhalve in sterke mate mede worden bepaald door de eventuele toetreding van het V.K. tot de Gemeenschap.

HOOFDSTUK IX

LATIJS AMERIKA EN DE E.E.G.

Van 21 tot 23 november 1962 is in Brussel het Uniapac-Congres georganiseerd door de internationale unie van katholieke werkgevers, gehouden. Er is van gedachten gewisseld over de industriële, financiële, handelspolitieke en technische samenwerking tussen de E.E.G.-landen en Latijns Amerika. Vertegenwoordigd waren o.a. de E.E.G., de O.E.S.O., de Inter-Amerikaanse Bank en de Alliance for Progress.

Dr. Raúl Prebisch, onder-secretaris van de Verenigde Naties en belast met de leiding van de Economische Commissie voor Latijns Amerika, wees erop dat Latijns Amerika in de paradoxale situatie verkeert dat zeer grote mogelijkheden gepaard gaan met een onvoldoende toeneming van de levensstandaard. Hij pleitte voor planning terzake van de infrastructuur, het onderwijs, de sociale zorg en de landbouw.

Z.K.H. Prins Bernhard vroeg aandacht voor de menselijke aspecten van de samenwerking met de Latijns-Amerikanen, welke zal voortspruiten uit historische familie- en culturele banden tussen beide continenten. Z.K.H. dacht voorts aan een Europees Instituut voor Technische Bijstand met plaatselijke centra van getraind personeel.

Prof. Hallstein stelde dat de Europese Commissie zich, bij gebrek aan een gemeenschappelijke handelspolitiek, slechts op de preambule van het Verdrag van Rome en op artikel 100 van dit verdrag kan beroepen (het streven naar een harmonische ontwikkeling van de wereldhandel). Hij hoopte dat deze gemeenschappelijke handelspolitiek vroeger dan in het Verdrag is gesteld (1970) een feit zal zijn, waardoor de E.E.G. beter dan tot dusverre haar verantwoordelijkheid tegenover de landen van Latijns Amerika zal kunnen dragen. Prof. Hallstein meende dat de E.E.G. zich nu reeds moet richten op de invoer van industriële produkten uit Latijns Amerika, ten einde de "diversificatie" van de economieën van deze landen te bevorderen.

Opgemerkt zij dat de uitvoer van Latijns Amerika naar de E.E.G. is gestegen van \$ 1570 miljoen in 1958 tot \$ 1808 miljoen in 1961. Het eerste halfjaar van 1962 vertoont ten opzichte van de overeenkomstige periode in 1961 een stijging van 17%. De invoer uit de E.E.G. steeg in genoemde tijdvakken (1958/61 en eerste halfjaar 1962/id.-1961) resp. van \$ 1490 miljoen tot \$ 1730 en met 6%. Van 1960 af beliepen de publieke en particuliere investeringen van de E.E.G.-landen in Latijns Amerika \$ 400 miljoen, waarvan de helft uit exportkredieten bestond. Het is overigens merkwaardig dat de export van primaire produkten van Latijns Amerika voor 90% op andere continenten is gericht en dat de onderlinge handel pas op de tweede plaats komt. Er bestaat een Zuid-amerikaanse Vrijhandels Associatie (Argentinië, Brazilië, Chili, Paraguay, Peru, Uruguay plus Mexico) en een Middenamerikaanse Gemeenschappelijke Markt (El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua).

Prof. dr. J. Tinbergen pleitte voor de afschaffing van belastingen

en rechten op een aantal belangrijke verbruiksprodukten zoals koffie en suiker, waarvan de gevolgen door de E.E.G. z.i. gemakkelijk gecompenseerd kunnen worden. Een tweede constructieve bijdrage zou de verlaging van het buitentarief voor een aantal artikelen zijn; hierdoor zou tevens de discriminatie tussen de geassocieerde Afrikaanse landen en derde landen verminderen.

Mr. J. Meynen, president-directeur van de AKU, achtte "joint ventures" (het gezamenlijk stichten van ondernemingen door Europeanen en Latijns-Amerikanen) van groot belang. De verkoop van produkten of licenties geeft z.i. geen binding.

Het Congres bepleitte zowel voor de particuliere als de openbare sector een Europees Actieprogramma en de stichting van een Europees Fonds voor de Ontwikkeling van Latijns Amerika, belast met de financiering van infrastructuurprojecten die noodzakelijk zijn voor de industrialisatie en de diversificatie van de produkten. Op de E.E.G. en de O.E.S.O. werd een beroep gedaan een realistische handelspolitiek te voeren. Verder werd o.a. aandacht gevraagd voor een internationaal akkoord voor de bescherming van de particuliere investeringen en de oprichting van industriële en agrarische ontwikkelingscentra in Latijns Amerika.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- J.Th. Adolfse, Landbouvvraagstukken rond de Britse toetreding tot de E.E.G., Econ.-Stat.Ber. 47 (21-XI-62)(2364) 1124 - 1126.
- A.H.M. Albregts, Noord-Atlantische Economische Samenwerking; O.E.E.S. - O.E.S.O. en E.E.G. - V.J., Economie 27(okt./nov. 1962)(1/2) 94 - 109.
- F. Baade, Die deutsche Landwirtschaft im Gemeinsamen Markt, Kiel 1958.
- F. Baade, Die deutsche Landwirtschaft als Partner in einer europäischen Agrargemeinschaft; ihre Leistungsfähigkeit und ihre Lebensbedürfnisse. Bonn 1953. In: Gutachten zu Fragen einer europäischen Agrargemeinschaft.
- B. Balassa, The Theory of Economic Integration, London 1961.
- Bulletin van de Europese Economische Gemeenschap 3(1960)(4).
- R. Cohen, De Europese Economische Gemeenschap en Afrika, Int. Spectator XVI (8-I-62) (1) 3- 52.
- E. Engel, Probleme des gemeinsamen Agrarmarktes aus der Sicht der westdeutschen Land- und Ernährungswirtschaft, Ber. ü. Landwirtsch. (1958) 741.
- E. Engel, Die Agrarwirtschaft im gemeinsamen Markt, Hamburg/Berlin 1957.
- Europese Gemeenschap - De Landbouw. Uitg. Voorlichtingsdienst van de Europese Gemeenschappen, 's-Gravenhage 1962.
- Europese Economische Gemeenschap, Uit. Voorl. Dienst E.E.G., Brussel-Luxemburg 1962.
- Europese Gemeenschap in beweging. Speciaal nummer Econ. Stat. Ber. 47 (29-VIII-62) (1352).
- F. Hartog, Leerboek Economische Politiek, De druk, Leiden 1957.
- L. van Hoepen, Zit de Euromarkt op de landbouw vast? Alg. Zuivelblad 54 (8-V-61) (9) 163 - 164.
- N.G. Krul, Zwitserland en de E.E.G. Econ.-Stat.Ber. 48 (9-I-63)(2370) 29 - 32.
- J. Krumhoff, Gemeinsame Wege der europäischen Landwirtschaft, Kiel 1957.

- R.R. Levy, Israël en de E.E.G., Econ.-Stat.Ber. 47 (19-XII-62)(2368) 1222 - 1224
- W. le Mair, De positie van de landbouw in het E.E.G.-verdrag en de recente ontwikkelingen, Economie 25(aug.1961) (11) 587 - 607.
- H. Marmuller en F. Brault, Europäische Integration und Agrarwirtschaft. München/Bonn/Wien 1958.
- J.E. Meade, The Theory of Customs Unions, Amsterdam 1955.
- E.W. Meier, Europees Forum over Latijns-Amerika, Econ.-Stat.Ber. 47(28-XI-62)(2365) 1151 - 1153.
- Memorie van Toelichting op de Rijksbegroting 1962 (Landbouw en Visserij).
- Nota inzake het melkprijsbeleid 1962/1963, ingediend bij de Tweede Kamer, Min. van Landbouw en Visserij.
- A.J.M. Oomen, Gevaar voor kortsluiting in de Europese landbouwsector, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 53 (31-V-61) (22) 453 - 455.
- A.J.M. Oomen, Overeenkomsten op lange termijn in de E.E.G., Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 53 (19-VI-61)(24) 499 - 500.
- A.J.M. Oomen, De Europese Commissie verschaft klaarheid, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 53(21-VI-61)(25) 523 - 524.
- A.J.M. Oomen, Minimumprijzen in Europa's landbouwsector, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 53(28-VI-61)(26) 549 - 550.
- A.J.M. Oomen, Europees zuivelbeleid uit de ijskast, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 53(19-VII-61)(29) 609 - 610.
- A.J.M. Oomen, De Zuivelproblemen beginnen zich af te tekenen, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 53(6-XII-61)(49) 1039 - 1040.
- A.J.M. Oomen, Heffingsperikelen, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 53 (13-XII-61)(50) 1064 - 1065, 1068.
- A.J.M. Oomen, De Euromarkt als douane-unie, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 53(20-XII-61)(51/52) 1095 - 1096.
- A.J.M. Oomen, Bruisende activiteit in Europa's zuivelgelederen, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 54(28-III-62)(13) 269 - 271.
- A.J.M. Oomen, Op onderzoek in Europa's doolhof van de zuivel, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 54(4-IV-62)(14) 292 - 293.

- A.J.M. Comen, Ontwerp-verordening zuivel ingediend, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 54(6-VI-62)(23) 475 - 477.
Organisatieschema van de Commissie der Europese Economische Gemeenschap, Brussel 1962.
(Diverse) Publikatiebladen van de Europese Gemeenschappen.
Het Europees Ontwikkelingsfonds en de geassocieerde landen overzee, 1959 - 1961, Pers- en Voorlichtingsdienst van de Europese Gemeenschappen.
- P.G. Ridder, Internationale Economische kroniek, Economist 110 (maart 1962) (3) 257 - 275.
- P.G. Ridder, Internationale Economische kroniek, Economist 110 (september 1962)(9) 642 - 658.
- F. de Roos, Theorie der internationale economische betrekkingen, 2e druk, Haarlem 1962.
- C.F. Roosenschoon, Een E.E.G.-proefkonijn, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 54(22-VIII-62)(34) 697 - 698.
The Six and the Seven, The Financial Times, Special Issue, 7-XI-60.
- B.J.M. v.Spaendonck, De E.E.G.: een realiteit, I, Economie 25(maart 1961)(6) 293 - 305; II: 25(april 1961)(7) 345 - 361.
Standpunt van het Landbouwschap terzake van het gemeenschappelijke zuivelbeleid in de E.E.G., ter kennis gebracht van de Minister van Landbouw en Visserij dd. 24-VIII-62.
- E. van de Wiel, Idem van het Productschap voor Zuivel, dd. 29-VI-62.
Koppeling tussen boter- en margarinebeleid, Off. Org. Kon. Ned. Zuivelb. 55(23-I-63)(4) 65 - 67.
Stichting Nederlands Graan Centrum, Literatuurmededeling Nr. 18, Wageningen 1962.
Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap.
Voorstellen van de Europese Commissie inzake de rund- en varkensvleespolitiek. Nota van het Productschap voor Vee en Vlees. 's-Gravenhage 1960.
- J. Wemelsfelder, De economische "les" van de invoerrechtenverlaging in Duitsland, Econ.-Stat.Ber. 44(4-III-59)(2173) 164 - 166.
- J. Wemelsfelder, De betekenis van de invoerrechtenverlagingen in Duitsland voor de Duitse en Nederlandse economie, Econ.-Stat.Ber. 44(11-III-59)(2174) 103 - 101.

Wirkungen einer Senkung der Agrarpreise im Rahmen einer gemeinsamen Agrarpolitik der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft (E.W.G.) auf die Einkommensverhältnisse der Landwirtschaft in der Bundesrepublik Deutschland. Gemeinsames Gutachten von Mitgliedern der Wissenschaftlichen Beirats beim B.M.L. und von wirtschaftswissenschaftlichen Beratern der Kommission der E.W.G. Brüssel 1962.

B. Whale,

International Trade, London 1932.

TREFWOORDENREGISTER

	Blz.
Aanbevelingen	27
Aardappelmeel	61, 62
Actieprogramma Europese Commissie	47 e.v.
Adj. kabinetchef	28
Administratieve Commissie	36
Adviezen	27
Afbraak der tarieven	33, 41
Associatie-aanvragen	76
" " van Joego Slavië	76
Oostenrijk	76
Portugal	78
Spanje	76
Turkije	78
Zweden	76
Zwitserland	76
Basisprijs	70
Beheerscomité - def.	46
- voor varkensvlees	55
- voor groenten en fruit	59
- voor slachtpluimvee en eieren	57
- voor granen	62
- voor melk- en zuivelprodukten	68
Beloning, gelijke -	38, 41
Beschikkingen	17
Betalingsbalans-evenwicht	9, 12, 25
Buitentarief	26, 32, 48
Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen	27
Caron, G.	9
Comité intérimaire	30
Comité voor Conjuncturele Politiek	24, 47
Concurrentievervalsing	9
Conferentie van Messina	13, 17
Conjunctuurpolitiek	29
Consultatieve organen	22, 23
Consumptienadeel	21, 22
Consumptiewinst	41
Contingenten	35
- bilaterale -	35
- export -	35, 41
- globale -	35
- verruiming van -	41
- voor wijn	41, 41
Contracten op lange termijn	3
Contractie	

Blz.

Controle Commissie	30
Denemarken	82
Directoraten-Generaal	28
Douane-unie, def.	13
Drempelprijs, def.	50
- granen	50
Economic Co-operation Administration (E.C.A.)	6
Economisch en Sociaal Comité	29
Economische Unie, def.	13
- totstandkoming -	47 e.v.
Economische winst, meten van - t.g.v. economische integratie	21
Eerste etappe	33 e.v.
Effecten, primaire -	24
secundaire -	24
tertiaire -	24
Eieren, regelingen voor-	55
Euratoon	28
Europese Commissie	27
- positie -	46
Europese Economische Gemeenschap (E.E.G.) totstandkoming -	9
Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (E.G.K.S.)	8, 9
Europees Herstel Programma	6
Europees Actieprogramma	85
Europees Fonds voor de Ontwikkeling van Latijns-Amerika	85
Europese Investerings Bank	30
Europees Instituut voor Technische Bijstand	85
Europees Ontwikkelings Fonds	31
Europees Parlement	28
Europees Sociaal Fonds	31
Europese Vrijhandels-Associatie (E.V.A.)	10
Financiële politiek	16
Financiën der Gemeenschappen	32
Fixatiepremie	51
Flexibel element in de heffing	53
Forfaitaire bedrag	53
Functionarissen, aantallen - van de instellingen van de E.E.G. en Euratoon	32
G.A.T.T.	33,34
Geassocieerde gebieden	72 e.v.
Afr. landen	72
Niet-Afr. landen	74
Griekenland	75
Suriname	75
Ned. Antillen	76
Gekwalificeerde meerderheid	27,28
Gelijke mededingingsvoorwaarden	37

	Blz.
Gemeenschappelijk landbouwbeleid - institutionele vormen	43, 48
Gemeenschappelijk prijsbeleid	47
Gemeenschappelijke diensten	29
Gemeenschappelijke financiële verantwoordelijkheid	45
Gemeenschappelijke handelspolitiek	38
Gemeenschappelijke markt, def.	13
Gemeenschappelijke ordening der markten	47
Gemeenschappelijke Pers- en Voorlichtingsdienst van de Europese Uitvoerende Organen	29
Gemeenschappelijk vervoersbeleid	38
Gemeinsames Gutachten	44, 45
Gemiddelde netto-opbrengst	69
Gerst, regelingen voor-	52
Graan - conversie	53, 54
- handel in -	11, 12
- produktie van -	11
- prijzen	39, 44
- verordening	49
Groenten en fruit, regelingen voor -	57
Groupe de travail	9
Hallstein, Prof. W.	27, 84
Handel, internationale -	5
Handelsafleiding	18
Handelsaftapping	18
Handelsschepping	18, 23
meting van -	21
Handelsuitzetting	20
Handelsverkeer met derde landen, eieren	55
granen	51
groenten en fruit	59
varkensvlees	55
Harmonisatie van sociale regelingen	49
Haver, regelingen voor-	52
Heffingen, interne	44
externe	44
voor eieren	56
granen	50, 51
slachtpluinvlee	37
varkensvlees	53-55
Hof van Justitie	29
Industriemais, regelingen voor -	62
Integratie, collectieve pogingen tot -	8
Intercommunautaire verkeer, eieren	56
granen	50, 51
groenten en fruit	58
varkensvlees	54
Internationale Interuropese prijs	7
Internationale mobiliteit der produktiefactoren	7

	Blz.
Interventie - def.	50
- bureau	40,50
- prijs	50
- regeling	40
-voor granen	50
-voor zuivelprodukten	67,68
Invoerrechten en kwantitatieve beperkingen	12 e.v.,
	24,35,
	39,48,
	58,65
Invoervergunningen	51
Israël en de E.E.G.	83
Jaarlijks Rapport der Europese Commissie	48
Joint ventures	85
Juridische Dienst van de Europese Uitvoerende Organen	29
Kabinetschef	28
Kartell-Amt	37
Kartels	37,38,
	42,43
Kwaliteitsnormen voor groenten en fruit	57
Kwantitatieve beperkingen, zie: Invoerrechten en	
kwantitatieve beperkingen	
Landbouw, betekenis - en de E.E.G.	38,39
levensstandaard	15
produktiviteit	15,48
structuur	10 e.v.
	48
Latijns-Amerika en de E.E.G.	84,85
Lennep, Jhr. van -	46
Liberalisatie	6
Lidmaatschap, aanvragen voor -	79,82
Macmillan - plan -	9
Mais	52
- zetmeel	61
Mansholt, dr. S.	27,71
- Plan	7
Margarine	71
Margetarieven	49
Marjolin, R.	27
Marktorganisatie, nationale -	40,41
Marktstabilisatie	14
Marktregulering	14
Marshall-hulp	6
Nededinging, zie gelijke mededingingsvoorwaarden, concurrentie-	
vervalsing	
Meynen, mr. J. -	85
Millet	52
Minimumprijzen	40, 58,
	65

	Blz.
Misbruikprincipe	37
Monetair Comité	30
Monetair evenwicht	17
Monetaire politiek	17
Monetaire unie	49
Monnet, Jean	18
O.E.E.S.	6
O.E.S.O.	6
Oliën en vetten, gemeenschappelijk beleid voor -	70
Omzetbelasting	49
Ontsnappingsclausule - granen	52
- groenten en fruit	58, 59
Oriëntatie- en garantiefondsen	15, 45
Oriënteringsprijzen - voor rundvlees	63
- voor zuivelprodukten	67
Overeenkomsten op lange termijn	40, 41
Pfimlin, Plan -	7
Politiek, zie conjunctuur -, financiële-, monetaire-	9
Pool Vert	84
Prebisch, dr. Raúl	53, 56
Preferentieel element in de heffing	14
Prijsregelingen	84
Prins Bernhard, Z.K.H. -	21
Producentenwinst	13
Productiefactoren, vrij verkeer van - (zie ook internationale mobiliteit van -)	30
Raadgevend Comité van Vervoersdeskundigen	29
Raad van Beheer	27
Raad van Ministers	9
Rapport van Brussel	36, 49
Recht van vestiging	53
Referentieprijz - def.	59
- groenten en fruit	53
- varkensvlees	59
- wijn	65
- zuivelprodukten	14
Regels inzake mededinging	57
Restitutieregelingen - eieren	51
- granen	55
- varkensvlees	67
- zuivelprodukten	27
Richtlijnen	49, 50
Richtprijs - def.	50
- granen	68
- zuivelprodukten	64
Rijst, regelingen voor -	52
Rogge, regelingen voor -	25
Ruilvoet	63
Rundvlees, regelingen voor -	

	Blz.
Schumann, Robert --	8
Slachtpluimvee, regelingen voor -	57
Sluisprijs	44
- eieren	56
- slachtpluimvee	57
- externe, varkensvlees	54
- interne, varkensvlees	55
Smulders, B.H. -	28
Sociale regelingen, zie harmonisatie	
Sorghum	52
Suiker, regelingen voor -	64
- Europees-Bureau	64
Stabiel prijspeil	17
Subsidies	14
Tarieven, zie: afbraak der -	
Tarwe, regelingen voor harde -	52
- regelingen voor zachte -	49 e.v.
Tinbergen, prof. dr. J. -	84
Toeslag voedergranen	52
Trade creation	18
Trade diversion	18
Trade expansion	20
Tweede etappe	42 e.v.
Unaniniteitsregel	6
Uniapac-Congres	84,85
Varkensvlees, regelingen voor -	53 e.v.
Vast element in de heffing	53,61
Verloren van Themaat, mr. P.-	28
Verdrag van Rome	10
Verenigd Koninkrijk	79,81
Vergadering, de -	28
Verordeningen	27
Verrekenprijs voor melk	69
Versnellingsbesluit	34,41
Vervoer	47,49
Verwerkte produkten (met graan als input)	53 e.v.
Voedergraan, regelingen voor -	52
- toeslag	52
Voedergraanelement	53
Voedselvoorzienings In- en Verkoopbureau (V.I.B.)	50
Voorraadvorming en opslag	14
Vrijhandelszone	13
Vrij verkeer van goederen, diensten, produktiefactoren	13,35,36,
	48,49
Vrijwaringsmaatregelen - granen	52

	Blz.
Wahlon, Memorie -	76,77
Wegennet	49
Welvaartsverlies	23
- winst	23
Werkgelegenheid, volledige -	17
Wet Economische Mededinging	37
Wijn, regelingen voor -	60
Wijnbouwkadaster	61
Zetmeelsector, regelingen voor -	61
Zuivelfonds	69
Zuivelprodukten, regelingen voor -	65 e.v.
Zuivelwaarde	70
Zuivelwaarde Commissie	69
Zuivelwaardetoeslag	70